

Školní vzdělávací program

Nutriční asistent

Denní forma vzdělávání

Kód RVP: 53-41-M/02

Platnost od 1. 9. 2024

Vzdělávání se uskutečňuje v souladu s Vyhlášením pokusného ověřování stupňovitého propojení vybraných oborů vzdělávání kategorie M, N ve skupině oborů vzdělávání 53 – Zdravotnictví ve středních a vyšších odborných školách (PO M, N – obory 53) č.j. MSMT-22093/2023-3, v souladu s § 171 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Projednáno pedagogickou radou dne:

Projednáno školskou radou dne:

Ing. et Ing. Zuzana Vargová, Ph.D., MBA
ředitelka školy

OBSAH

1	Identifikační údaje.....	1
2	Charakteristika školy.....	2
2.1	Historický vývoj školy.....	2
2.2	Filozofie školy.....	3
2.3	Autoevaluace školy.....	4
3	Charakteristika vzdělávacího programu.....	6
3.1	Identifikační údaje oboru.....	6
3.2	Podmínky realizace ŠVP.....	6
3.3	Spolupráce se sociálními partnery.....	7
4	Organizace vzdělávání.....	9
4.1	Délka, forma a dosažený stupeň vzdělání.....	9
4.2	Podmínky pro přijetí ke vzdělávání.....	9
4.3	Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace.....	9
4.4	Celkové pojetí vzdělávání.....	9
5	Profil absolventa.....	12
5.1	Klíčové kompetence absolventa.....	12
5.2	Odborné kompetence absolventa.....	14
5.3	Uplatnění absolventa.....	15
6	Začlenění průřezových témat do vzdělávání.....	16
6.1	Občan v demokratické společnosti.....	16
6.2	Člověk a životní prostředí.....	17
6.3	Člověk a svět práce.....	18
6.4	Informační a komunikační technologie.....	19
7	Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, vzdělávání nadaných žáků.....	21
8	Učební plány.....	25
8.1	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP.....	25
8.2	Ročníkový učební plán.....	26
9	Učební osnovy.....	29
9.1	Jazykové vzdělávání; Estetické vzdělávání.....	29
	Český jazyk a literatura.....	31
	Cizí jazyk: anglický.....	39
9.2	Společenskovední vzdělávání.....	46
	Dějepis.....	47
	Občanská nauka.....	52
9.3	Přírodovědné vzdělávání.....	60

Fyzika.....	61
Chemie	66
Biologie.....	74
9.4 Matematické vzdělávání	79
Matematika.....	80
9.5 Vzdělávání pro zdraví	85
Tělesná výchova.....	86
9.6 Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích.....	99
Informační a komunikační technologie.....	100
9.7 Ekonomické vzdělávání	106
Ekonomika	107
9.8 Základy poskytování zdravotní péče.....	115
Somatologie	116
Odborná latinská terminologie.....	122
Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	126
Patologie a patofyziologie.....	129
Klinika nemocí.....	135
Psychologie a komunikace.....	144
Základy ošetrovatelství	153
První pomoc	157
9.9 Specifická ošetrovatelská péče.....	163
Technologie přípravy pokrmů I.	164
Technologie přípravy pokrmů II.	172
Nauka o potravinách	178
Biochemie	184
Potravinářská chemie	188
Výživa člověka.....	191
Léčebná výživa	195
Nutriční a dietologická péče I.	204
Nutriční a dietologická péče II.	213
Nutriční a dietologická péče III.	219

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

název školy	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace
REDIZO	600020070
IČ	00600920
adresa školy	Jeremenkova 754/2, 703 00 Ostrava
zřizovatel	Moravskoslezský kraj
IČ	70890692
adresa	28. října 117/2771, 702 18 Ostrava
název ŠVP	Nutriční asistent
kód a název oboru podle RVP	53-41-M/02 Nutriční asistent
dosažený stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
úroveň vzdělávání EQF	kvalifikační úroveň EQF 4
délka a forma vzdělávání	4 roky v denní formě vzdělávání
platnost ŠVP	od 1. 9. 2024
číslo jednací	SZSOs/03102/2024
hlavní koordinátor	Mgr. Jitka Knápková
kontakty	jitka.knapkova@zdrav-ova.cz
telefon	595 693 625
e-mail	sekretariat@zdrav-ova.cz
www	www.zdrav-ova.cz

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

„Nadváhou trpí člověk, který mi šlápl na nohu.“

2.1 Historický vývoj školy

Počátek zdravotnického školství v Ostravě je spjat s rokem 1933, kdy byla z iniciativy MUDr. Františka Pachnera založena ošetrovatelská škola pro porodní asistentky. V roce 1936 se zásluhou MUDr. Raimunda Šrámka začaly v ošetrovatelství vzdělávat i sestry. Od založení školy uplyne v roce 2023 již devadesát let. Po celou dobu sídlí škola v jedné, dnes již památkově chráněné budově, s přibývajícimi obory a vznikem vyšší školy pouze přibýly nové budovy na ulicích Klicperově, Fráni Šrámka a 1. máje. V současné době jsou v původní budově v Ostravě-Vítkovicích vzdělávání studenti vyšší školy, a v budově na ulici 1. máje žáci střední školy. Obě budovy jsou moderně vybaveny. Budovy na ulicích Klicperova a Fráni Šrámka v současné době již škola nevlastní.

Vzdělávání zdravotníků v Ostravě nebylo nikdy přerušeno, a to ani v období druhé světové války, kdy byla výrazně omezena školská soustava. Po válce v období mnoha transformací školství a školských reforem škola vždy flexibilně reagovala na požadavky státu v oblasti zdravotnického vzdělávání, a to i v době socialismu i tržního hospodářství.

V osmdesátých letech, padesát let od jejího založení, škola vzdělávala nejen porodní asistentky a zdravotní sestry, ale také dětské sestry, ženské sestry, zubní sestry, zubní techniky, ošetrovatelky, civilní ošetrovatelky, zdravotnické asistenty, rentgenologické asistenty, farmakologické laboranty, rehabilitační pracovníky, sociální pracovníce, pěstounky a vychovatelky dětí a mnoho dalších profesí ve specializovaných kurzech.

Jednou z velkých transformačních změn byl vznik nové Střední a vyšší zdravotnické školy v Ostravě, která od roku 1990 začala vzdělávat rehabilitační pracovníky, po své transformaci také fyzioterapeuty, ergoterapeuty a asistenty fyzioterapeuta, a v neposlední řadě začal od roku 1994 fungovat také nově akreditovaný obor Dietní sestra. Škola neměla dlouhého trvání, protože v roce 1996 byla z rozhodnutí MŠMT znovu sloučena s původní. Tato v roce 1991 získala právní subjektivitu s přímým řízením Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Po sloučení obou zdravotnických škol je proto od školního roku 1996/97 původní střední zdravotnická škola také vyšší odbornou školou zdravotnickou. V současné době je škola začleněna v soustavě vzdělávání pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, jejím zřizovatelem je Moravskoslezský kraj.

V roce 2003 byla zahájena reforma zdravotnického školství, která se výrazně dotkla většiny oborů. Některé byly převedeny ze středního školství do vyššího, u některých došlo k rozdělení kompetencí absolventů, tím i k rozdělení jednoho oboru na obor pro střední školy a obor pro vyšší školy. Vznikly také nové obory, například Zdravotnické lyceum.

Po devadesáti letech plných změn vzdělává v současné době Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Ostrava, příspěvková organizace žáky a studenty v těchto nelékařských zdravotnických profesích:

Střední zdravotnická škola:

Vyšší odborná škola zdravotnická:

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická v Ostravě má díky pestré nabídce oborů výjimečné postavení mezi zdravotnickými školami v Moravskoslezském kraji. Je školou s tradicí, školou, jejíž absolventi mají pevné místo na trhu práce.

2.2 Filozofie školy

Zdravotnická škola v Ostravě je moderním subjektem evropského formátu. S dobou jde nejen v oblasti materiálního a technického vybavení, ale také v oblasti kultury prostředí. Ve 21. století je preferován komplexní přístup k osobnosti žáka a studenta, proto kromě zdravotnické odbornosti, jazykové vybavenosti, finanční gramotnosti a dalších oblastí, významných pro život v moderní společnosti, usilujeme u našich žáků také o rozvoj charakterových vlastností, morálky a empatie.

Naše škola žije nejen studiem, ale také projektovou činností, charitativní a dobrovolnickou pomocí, mnohými edukačními aktivitami. Také díky těmto činnostem má ostravská zdravotnická škola dobré jméno v celé České republice.

Důležitou součástí naší školy je tvorba a realizace různých edukačních programů zaměřených na všechny věkové skupiny. Přidanou hodnotou těchto programů je kontakt s lidmi - reálnými pacienty, klienty, dětmi, seniory, handicapovanými. Každoročně je u příležitosti Světového dne zdraví pořádán na naší škole „Den zdraví“. Ten se stal již tradicí. Vždy je určen široké veřejnosti, v posledních letech také dětem z mateřských škol a prvního stupně základních škol. Děti se v prostředí naší školy aktivně zapojují do jednotlivých programových bloků zaměřených na oblast prevence a upevňování zdraví. Spolu se svým plyšovým kamarádem plní úkoly na jednotlivých stanovištích, která simulují různá nemocniční oddělení. Prohlédnout si mohou i plně vybavený vůz Rychlé záchranné služby.

Oblíbeným projektem zaměřeným na prevenci zubního kazu je „Zdravý úsměv nebolí“. Cílem projektu je hravou formou naučit děti správným návykům dentální hygieny, zdravému stravování i apelovat na význam prevence v těchto oblastech. V rámci nutriční terapie byl vytvořen program „Zdravé děti – šťastní rodiče“, kterým žáci pomocí hrané pohádky učí děti jak správně poskládat jídelníček, a tím se vyhnout riziku obezity. Některé pohádky se zaměřují také na správné stolování. Děti si tak i zacvičí, zasoutěží a získají diplom nebo malý dárek. Rovněž tato edukační aktivita má několikaletou tradici. Edukační pásmo Zdraví do školek a škol a Minimum ze zdravky se zase snaží přiblížit dětem všechny oblasti zdravotnictví. Prostřednictvím edukačních programů a her se děti seznámí s průběhem návštěvy u lékaře, některými typy vyšetření, dozví se o významu očkování i jak nemít strach z nemocničního prostředí. Metodou zážitku a praktickým nácvikem jsou žákům předávány aktuální informace a odborné dovednosti v oblasti první pomoci v rámci projektu „To dám“. Komplexní pojetí této tematiky včetně zdůraznění významu bezpečí zachránce rozšiřuje řady potenciálních záchránců o děti staršího školního věku.

Jelikož jsme školou humanitně zaměřenou, není nám cizí ani různá dobrovolnická činnost. Během celého školního roku se naši žáci zapojují do různých sbírek, charitativní pomoci a akcí probíhajících v rámci kraje i celé České republiky. V lednu pravidelně bývá pořádána Tříkrálová sbírka, v květnu přispíváme prodejem měsíčku lékařského na podporu prevence onkologických onemocnění v rámci tzv. „Květinkového dne“, dále se zapojujeme do projektů jako např. „Bílá pastelka“ či „Sluníčkový den“. Každoročně se škola podílí na potravinové sbírce či přispívá na sbírku na potřeby pro psi útulky.

Abychom pouze nepracovali, neučili se, ale mohli také relaxovat, jsou pro naše žáky každoročně připravovány různé akce zaměřené na psychohygienu, fyzickou relaxaci a odreagování. Za zmínku stojí zájmové kroužky vedené pedagogy napříč všemi obory. Jedná se například o kroužek první pomoci. Oddech pro žáky jsou také školní výlety, hry a sportovní soutěže.

Jsmo školou, které na žácích záleží, a všichni si přejeme, aby vzpomínali na svá studijní léta s radostí a úsměvem, a rádi se vraceli na „místo činu“.

2.3 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je sebereflexí dle vytvořených kritérií a stanovených oblastí. Poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažení stanovených cílů. Výstupem celého procesu je sebehodnotící zpráva analytického charakteru, která poukazuje na úspěchy i nezdary.

Dle zákonné normy je povinností ředitele školy zprávu pravidelně vypracovávat a informovat zaměstnance školy i veřejnost o výsledcích a kvalitě edukačního procesu. V případě zjištění neuspokojivých výsledků je škola povinna vytvořit a aplikovat nástroje, které nutně povedou ke zvýšení kvality vzdělávání.

Pro oblast autoevaluace jsou stanoveny tyto oblasti:

- řízení školy;
- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- výsledky vzdělávání;
- klima a kultura školy;
- úroveň výsledků činnosti.

Součástí celého autoevaluačního procesu školy je také zaměření na personální zdroje, především na další vzdělávání nejen pedagogických pracovníků, ale též těch nepedagogických, kteří jsou důležitou součástí školy při vytváření a zajištění jejich vizí. Také klade důraz na krátkodobé i dlouhodobé strategie vzdělávací instituce s orientací na nelékařské profese. Veškeré konkrétní údaje jsou zpracovávány každoročně ředitelkou školy ve Výroční zprávě, jež se opírá o výsledky vlastního hodnocení za příslušný školní rok, dále pak ve Zprávě o hospodaření školy.

Autoevaluace je nikdy nekončícím procesem, neboť je nezbytnou podmínkou pro další rozvoj. Sebereflexe a analýza kvality edukačního procesu jsou součástí celé řady projektů, podkladem pro zpracování rozpočtu školy, podmínkou vypracování školního akčního plánu, který je úzce spjat s krajským akčním plánem. Nejen požadavky zřizovatele, ale zejména vlastní dlouhodobá snaha o neustálé zlepšování jsou motivací pro sebehodnotící aktivity.

3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Identifikační údaje oboru

Název oboru	Nutriční asistent
Kód	53-41-M/02
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia	4 roky
Forma studia	denní forma vzdělávání
Platnost od	1. 9. 2024

3.2 Podmínky realizace ŠVP

Materiální podmínky školy

Vybavení školy pomůckami a technikou pro výuku je velmi bohaté, jak pro teoretické tak pro praktické vyučování. Naše škola disponuje třemi moderními učebnami výpočetní techniky. Dále je k dispozici jazyková učebna s moderním audiovizuálním vybavením a tabletami. Škola má také multimediální učebny, vybavené počítačem, projektorem a audiotechnikou, dále učebny s interaktivními tabulemi nebo vizualizéry. Dále pak moderně vybavenou odbornou učebnu první pomoci s interaktivním modelem pro imitaci první pomoci, odbornou učebnu pro výuku psychologie a odbornou učebnu pro výuku somatologie. Standardní učebny jsou vybaveny víceúčelově a esteticky upraveny. Škola má i mobilní techniku, která slouží pro výuku odborných předmětů a prezentace mimo budovu školy. K výuce slouží také učebny, vybavené velkým LCD televizorem. Škola má také dva servery (pro každou budovu jeden) sloužící jako webserver a fileservr – každý žák i učitel mají k dispozici svůj vlastní účet. Připojení školy je zajištěno pomocí WiFi synchronní garantovanou linkou s rychlostí 8Mbit. Škola využívá ke komunikaci s vnějším okolím webové stránky, Teams, Facebook a Instagram.

Škola disponuje rovněž prostorami pro zájmové aktivity a odpočinek. V místě školy je také školní jídelna, bufet, prostory pro vzájemné setkávání a v neposlední řadě také prostory pro odkládání oděvů a obuvi a osobní hygienu.

Materiální podmínky pro odborné vzdělávání v oboru

Odborné vzdělávání má teoreticko-praktický charakter a jeho výuka je realizována jednak v odborných učebnách ve škole, jednak formou praktického vyučování na smluvních pracovištích zdravotnických, sociálních a školských zařízení a formou odborné nutriční praxe, také na smluvních pracovištích. Výuka teoreticko-praktických předmětů je ve škole realizována v odborných učebnách (laboratorní kuchyně), které jsou vybaveny pomůckami pro osvojování odborných činností, vycházejících z odborných kompetencí Nutričního asistenta. V každé ze dvou odborných učeben, je 12 základních pracovních míst pro žáky. Učebny jsou nadstandardně vybaveny a zařízeny tak, aby simulovaly malý stravovací provoz, včetně skladovacích prostor a oddílu pro administrativní činnosti, včetně PC se speciálními softwary pro zajištění stravovacího provozu. Odborné učebny jsou vybaveny pomůckami v souladu s požadavky BOZP a umožňují realizaci skupinové výuky i individuální práce žáků. Studijní materiály a odborná literatura je neustále inovována v souladu s novými vědeckými poznatky.

Personální podmínky

Odbornou výuku zajišťují interní a externí odborné učitelky, kteří splňují odborné i pedagogické kvalifikační předpoklady dané platnými právními předpisy. Realizují školní vzdělávací program v plném rozsahu. Vyučující splňují i další kvalifikační předpoklady nutné k výkonu náročných pedagogických činností. Častým jevem je obohacování výuky o zkušenosti odborníků z praxe, návštěvy a exkurze na odborných pracovištích, či stáže pedagogů u zaměstnavatelů. Všichni vyučující jsou pravidelně proškolení v BOZP a PO v souladu s platnými právními předpisy. Školení zajišťuje odpovědný zaměstnanec školy. Všichni pracovníci školy jsou vyškoleni v základech poskytování první pomoci.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při vzdělávacích činnostech

Bezpečnost práce, ochrana zdraví a požární ochrana jsou ve všech činnostech edukačního procesu realizovány tak, aby působily především preventivně s důrazem na předcházení rizikům. Do vzdělávání je zařazen i celek "Ochrana občanů při mimořádných událostech".

Škola vytváří a dodržuje takové studijní a pracovní podmínky, které stanovují právní předpisy ke zvýšení ochrany zdraví žáků, zlepšuje pracovní prostředí podle požadavků hygienických předpisů. Samozřejmostí je nezávadný stav objektů, technických a ochranných zařízení, a jejich pravidelná revize, technická kontrola a údržba. Nebezpečné předměty a využívané prostory jsou značeny v souladu s příslušnými normami.

Jsou respektovány rovněž požadavky časové náročnosti vzdělávání. Dodržovány jsou rovněž legislativně zakotvené pracovní podmínky mladistvých.

Žáci jsou seznamováni se školním řádem, provozními řády, zásadami bezpečného chování, v průběhu praktického vyučování jsou prokazatelně instruováni. Tuto informaci stvrzují svým podpisem. Při praktickém vyučování je vždy zabezpečen odborný dohled nebo přímý dozor.

Při přecházení mezi budovami školy jsou žáci vedeni k důslednému dodržování pravidel silničního provozu. U nezletilých žáků požadujeme i vyjádření písemného souhlasu zákonnými zástupci se samostatným přesunem.

Zajištění bezpečnosti žáků při výuce předmětu Nutriční a dietologická péče a na odborné praxi probíhá formou školení BOZP přímo pracovníkem smluvního zdravotnického nebo sociálního zařízení, a to ve 3. ročníku. I toto školení žáci stvrzují svým podpisem.

Prokazatelná instruktáž žáků o zajištění bezpečnosti a možném ohrožení zdraví je provedeno také před činnostmi, které jsou spojené s pobytem na kurzech, výletech, exkurzích a dalších, školou pořádaných akcích.

Velký důraz je kladen na bezpečnost žáků v rámci výuky tělesné výchovy. Žáci jsou seznámeni se zásadami pobytu v tělocvičně. Před každou tělovýchovnou činností je zdůrazněn bezpečnostní zřetel, prováděny kontroly cvičebního úboru a cvičebního nářadí. V průběhu tělovýchovných činností jsou žáci informováni o zajištění vlastního zdraví, vykonávání dopomoci a záchrany při cvičení.

3.3 Spolupráce se sociálními partnery

Bez této spolupráce by vzdělávání našich žáků nebylo úplné. Každý obor má své sociální partnery. Náš obor spolupracuje s celou řadou pracovišť v Moravskoslezském kraji, protože v rámci jednoho zařízení pracují nižší počty nutričních terapeutů, a tudíž nelze umístit větší skupiny žáků na jedno pracoviště. Rovněž specifika Oddělení léčebné výživy a stravování jednotlivých typů zařízení vyžadují, aby žáci v průběhu studia prošli několikaletými provozy. Ve zdravotnických, sociálních a školských zařízeních probíhá především výuka předmětu Nutriční a dietologická péče a odborná nutriční praxe. Náplní výuky těchto předmětů je především nácvik odborných dovedností v reálných podmínkách zdravotnické praxe, pod vedením učitelky odborných předmětů nebo nutričního terapeuta - pracovníka daného zařízení. Jedině takto lze skloubit teoretické znalosti našich žáků s požadavky praxe. Naši sociální partneři přistupují k požadavkům na výuku těchto předmětů velmi zodpovědně, proto se na ně můžeme při této náročné činnosti spolehnout.

Odborná nutriční praxe je zařazena jako souvislý čtyřtýdenní blok do výuky třetího ročníku. Bez vstřícné spolupráce s jednotlivými pracovišti bychom ji nemohli realizovat. Odborná učitelka vykonává činnost kontrolní a konzultační, žáci pracují pod vedením erudovaných nutričních terapeutů daných zařízení. Odborná nutriční praxe je velmi důležitou součástí vzdělávání, a bez jejího absolvování a odborného vedení, bychom nebyli schopni garantovat odbornost u našich absolventů. Za to patří všem našim sociálním partnerům velký dík.

Vybraní sociální partneři oboru nutriční asistent (výčet není konečný, smlouvy jsou uzavírány i s jinými pracovišti dle potřeb školy)

- Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace, Nemocniční 20, Ostrava;
- Fakultní nemocnice Ostrava, 17. listopadu 1790, Ostrava;
- Domov pro seniory Korýtko, Petruškova 6, Ostrava;
- Domov pro seniory Frýdek - Místek, 28 října 2155, Frýdek – Místek;
- Psychiatrická léčebna Opava, Olomoucká 88, Opava;
- Domov pro seniory Magnolie, Sirotčí, Ostrava-Vítkovice;
- Domov pro seniory Čujkovova, Čujkovova, Ostrava-Zábřeh
- Domov pro seniory IRIS, Rybářská, Ostrava-Mariánské Hory

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Délka, forma a dosažený stupeň vzdělání

Studium je realizováno 4 roky v denní formě.

Dosažený stupeň vzdělání

Střední vzdělání s maturitní zkouškou.

4.2 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

Přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy. Podmínky zdravotní způsobilosti jsou stanoveny v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných jsou dále upraveny vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

4.3 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, dle aktuálně platné zákonné úpravy. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Profilová část maturitní zkoušky:

- Český jazyk a literatura;
- Cizí jazyk (pokud si žák z povinných zkoušek společné části zvolil cizí jazyk);
- Klinika nemocí;
- Výživa člověka a Léčebná výživa;
- Zkouška z odborných předmětů (Nutriční a dietologická péče I., II., III.) – praktická zkouška.

4.4 Celkové pojetí vzdělávání

Školní vzdělávací program Nutriční asistent si klade za cíl připravit žáky nejen na pracovní uplatnění ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i ke studiu na vyšších odborných školách, vysokých školách a univerzitách.

Vzdělávací program připravuje žáky pro práci středních zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat specifickou ošetrovatelskou péči pod odborným dohledem nutričního terapeuta, popřípadě lékaře. Vzdělávání v profilové části se proto zaměřuje na zvládnutí vědomostí, činností a dovedností při zabezpečování nutričních potřeb, stejně tak osvojení profesních postojů a návyků. Absolventi oboru budou pracovat v oblasti pomáhajících profesí, které jsou svým zaměřením velmi náročné, a hrozí zde velké riziko syndromu vyhoření. Výuka je proto koncipována tak, že ve všech předmětech je kladen velký důraz na formování osobnosti žáka, jeho pozitivní hodnotovou orientaci, mravní a charakterové vlastnosti a péči o vlastní zdraví.

Při naplňování klíčových kompetencí daných RVP, je zabezpečen rozvoj schopností žáků orientovat se v mnoha oblastech reálného života. Tím by měla být podpořena jejich schopnost pružně reagovat na vývoj v oboru a trhu práce, a tím i na potřebu dále se vzdělávat a vytvářet obecnější kvalifikační předpoklady pro uplatnění v pracovním i občanském životě.

Školní vzdělávací program profiluje žáky prostřednictvím odborných předmětů: Somatologie, Odborná latinská terminologie, Biochemie, Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, Klinika nemocí, Výživa člověka, Léčebná výživa, Základy ošetrovatelství, První pomoc, Potravinářská chemie, Nauka o potravinách, Technologie přípravy pokrmů I. a II., Výchova ke zdraví, Nutriční a dietologická péče I., II., III. a Psychologie a komunikace. Nedílnou součástí vzdělávání jsou samozřejmě všeobecně vzdělávací předměty.

Formování postojů a morálky žáků, jejich vedení ke zdravé asertivitě, kreativitě, flexibilitě, odpovědnosti, spolehlivosti a odpovědnosti za své zdraví je samozřejmou součástí přístupu všech učitelů a nepedagogických zaměstnanců školy.

Výukovými metodami jsou frontální výuka s využitím názornosti (obrazy, modely, audiovizuální technika), skupinová práce, metoda řízeného rozhovoru a diskuse. Pro upevnění všeobecných i profilových dovedností uplatňujeme i další aktivizační metody, jako je nácvik řešení modelových a profesních situací, metody inscenační a simulační (sociodrama, řešení konfliktů, veřejná prezentace), metody projektového vyučování nebo týmové práce. Vzhledem k požadavkům sociálních partnerů a trhu práce se kromě odborných znalostí a dovedností žáci učí pracovat samostatně i v týmu, aplikovat teoretické znalosti a odborné dovednosti v praxi, orientovat se v informacích a zpracovávat je, komunikovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, a samostatně se rozhodovat a řešit problémy.

Realizace rozvoje klíčových a odborných kompetencí

Rozvíjení dovedností žáků je součástí jednotlivých předmětů, a očekávaných výstupů v těchto předmětech. Rozvoj vybraných dílčích klíčových kompetencí vyhodnocují všichni učitelé a usilují o individuální rozvoj každého žáka. Rozvoj dovedností žáků probíhá také prostřednictvím školních i mimoškolních aktivit, např. školních výletů, olympiád, soutěží, exkurzí, a kulturních představení. Žáci se také účastní krátkodobých a dlouhodobých projektových úkolů, ve kterých jsou simulovány úkoly reálného života. Výrazný podíl na rozvoji klíčových a odborných kompetencí žáků má také praktické vyučování v odborných učebnách nebo v reálném pracovním prostředí smluvních pracovišť, kde probíhá i odborná nutriční praxe. Úroveň rozvoje klíčových kompetencí je výrazně podmíněna individuálními schopnostmi a osobnostními vlastnostmi jedince. Žáky se snažíme vybavit klíčovými kompetencemi na úrovni, která je pro ně dosažitelná.

Praktické vyučování

Nedílnou součástí studia je výuka praktických předmětů ve všech ročnících studia. V prvním a druhém ročníku se jedná především o předmět Technologie přípravy pokrmů II., kdy formou cvičení v odborné učebně ve škole žáci připravují pokrmy. Součástí cvičení je i vedení skladové evidence potravin a jejich nákup. V návaznosti na tento předmět je do čtvrtého ročníku zařazena Nutriční a dietologická péče III., kdy se věnují obdobným činnostem ve vazbě na dietní stravování a léčebnou výživu. V rámci předmětu Technologie přípravy pokrmů I. se učí normovat a tvořit receptury. Ve školních učebnách probíhá rovněž výuka předmětu Nutriční a dietologická péče I., kdy se žáci učí administrativně zajistit chod stravovacího provozu ve všech souvislostech. Výuka předmětu Nutriční a dietologická péče II. je realizována přímo na pracovištích sociálních, zdravotnických nebo školských zařízení. Výsledkem je způsobilost k výkonu povolání nutričního asistenta dle platných právních předpisů. Seznam pracovišť je součástí rámcové dohody mezi ředitelstvem školy a vedením zařízení. Stanovení konkrétních školních pracovišť je v kompetenci ředitele školy a vychází z nabídky zdravotnických, sociálních a školských zařízení v regionu.

Nedílnou součástí praktického vyučování je odborná nutriční praxe, která je zařazena do třetího ročníku v délce čtyř týdnů. Žáci ji vykonávají na vybraných pracovištích, která jsou smluvně zajištěna. Odborná nutriční praxe musí být vykonána v období školního roku. Po jejím ukončení je proveden rozbor výsledků žáků odbornou učitelkou, která má k dispozici výstupní hodnocení každého žáka nutriční terapeutkou nebo vedoucí stravovacího provozu. Samozřejmostí je sebereflexe žáků. Hodnocení odborné nutriční praxe je součástí hodnocení předmětu Nutriční a dietologická péče II. ve třetím ročníku.

Způsob hodnocení

Hodnocení žáků probíhá především v souladu s aktuálně platným školním řádem, kde jsou přesně daná kritéria. Hodnocení má především motivační, informativní a výchovnou funkci. Při hodnocení žáka je uplatňováno sebehodnocení, hodnocení kolektivem třídy, aktuální zpětná vazba učitelem. Hodnocení žáka zahrnuje také jeho aktivitu při výuce, postoje a názory, spoluodpovědnost za vlastní vzdělávání a schopnost přenášet teoretické poznatky do praxe.

Na počátku vzdělávání v jednotlivých předmětech jsou žáci seznámeni s plánem učiva, očekávanými výsledky vzdělávání a dílčími kompetencemi, aby mohli sledovat a aktivně ovlivňovat rozvoj svého osobního portfolia. Před zahájením výuky, či zadáním projektu jsou žáci seznámeni se způsoby a kritérii hodnocení.

Hodnocení všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů obsahuje vyučujícím zvolené formy:

- písemné testování dílčích znalostí a dovedností;
- průběžné ověřování znalostí formou ústního zkoušení;
- individuální prezentace dovedností s důrazem na aplikaci poznatků v praxi a kreativní řešení problémové situace;
- samostatné komplexní prezentace daného úkolu formou seminárních prací, prezentací;
- hodnocení zadaných domácích úkolů, úkolů zadaných online.

5 PROFIL ABSOLVENTA

5.1 Klíčové kompetence absolventa

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, upevňovat si správné návyky k učení;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, zvládat studijní a analytické čtení, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání, rozvíjet svůj zájem o další studium.

Kompetence k řešení problémů

- vhodným způsobem řešit zadaný úkol či problémovou situaci;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi - týmové řešení.

Komunikativní kompetence

- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- je schopen týmové spolupráce;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a jednání ze strany jiných lidí, přijímat rady i kritiku;
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- umět přijmout kritiku a kriticky hodnotit názory, postoje a jednání jiných lidí;
- vhodně formulovat svůj názor a obhájit jej.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- mít přehled o politickém, historickém, společenském a kulturním dění u nás i ve světě;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném;
- aktivně chránit své zdraví a pečovat o svůj duševní i fyzický rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a různých typů závislostí;
- aktivně chránit životní prostředí.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- umět využít možnosti a uvědomit si nutnost dalšího celoživotního vzdělávání, zejména ve svém oboru;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce, zejména ve svém oboru;
- zná právní rámec, kterým je povinný řídit se ve svém oboru;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb z oblasti světa práce a vzdělávání;
- řešit své osobní, sociální a ekonomické záležitosti, zvládá finanční gramotnost;
- dodržovat etické zásady s důrazem na etiku zdravotnického pracovníka;
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle;
- využít principy podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, a etických aspektech soukromého podnikání, vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí a svými možnostmi.

Matematické kompetence

- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích;
- být schopen funkčně využívat matematické vědomosti v profesním životě;
- správně používat a převádět běžné jednotky SI soustavy;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru.

Kompetence využívat IKT prostředky a pracovat s informacemi

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů, nesenými na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím;
- být mediálně gramotný;

- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učit se používat nové aplikace;
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- komunikovat prostřednictvím elektronické pošty a využívat další prostředky online a offline komunikace.
- zná postupy první pomoci a je si vědom právního základu pro její poskytování.

5.2 Odborné kompetence absolventa

1. Provádět činnosti v oblasti zajištění nutriční péče a podílet se pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem na specifické ošetrovatelské péči v oblasti výživy:

- pracovat se zdravotnickou dokumentací a informačním systémem zařízení;
- zpracovávat nutriční propočty doporučených denních dávek diet;
- posuzovat stav výživy u klientů/pacientů s nekomplikovaným onemocněním;
- sestavovat předpis stravy pro jednotlivé diety pro celé zařízení;
- připravovat stravu v souladu s poznatky výživy a léčebné výživy;
- podílet se na základní edukaci klientů/pacientů, rodin a skupin v oblasti výživy a léčebné výživy;
- sestavovat individuální jídelní plány;
- podílet se na přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, a na manipulaci s nimi;
- podílet se na dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby;
- podílet se na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků.

2. Sestavovat pod odborným dohledem nutričního terapeuta a na základě indikace lékaře individuální jídelní plány, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů s nekomplikovaným onemocněním:

- provádět propočet energetické a biologické hodnoty stravy u klientů/pacientů s nekomplikovaným onemocněním.

3. V oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci má tyto vědomosti a schopnosti a je veden tak aby byl schopen:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků, a dalších osob pohybujících se na pracovišti, např. klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek k získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat základní hygienické předpisy a normy;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byl schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- disponovat teoretickými znalostmi i praktickými dovednostmi o zásadách první pomoci a při náhlém onemocnění nebo úrazu dokázal první pomoc samostatně uplatnit.

4. Žák je veden tak, aby usiloval o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotnických služeb a byl schopen:

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňoval požadavky pacienta/klienta;
- dodržovat stanovené standardy specifické ošetrovatelské péče a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedených na pracovišti;
- efektivně hospodařit s finančními prostředky ;
- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- chápat význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, případně společenské ohodnocení.

5.3 Uplatnění absolventa

Dosažený stupeň vzdělání

Střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Po úspěšném ukončení studia a vykonání maturitní zkoušky je absolvent připraven k výkonu profese středního zdravotnického pracovníka.

V rozsahu své odborné způsobilosti stanovené zákonem č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotnické péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a vyhláškou MZ ČR č. 424/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků ve zdravotnictví, poskytuje pod odborným dohledem nutričního terapeuta činnosti v rámci specifické ošetrovatelské péče a ve spolupráci s lékařem se podílí na preventivní, léčebné a diagnostické péči v oboru Klinická výživa v rozsahu své odborné způsobilosti stanovené vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Absolvent se uplatní ve stravovacích provozech zdravotnických a sociálních zařízení, v lázeňských a léčebných ústavech, ve státních zdravotních ústavech a úřadech státní správy provádějících státní zdravotní dozor a v komunitní péči.

6 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Průřezové téma Občan v demokratické společnosti je zařazeno do tematických celků většiny vyučovacích předmětů. Nosnými předměty jsou Občanská nauka a Dějepis.

Je začleněn také do projektů školy, například „Vánoce se seniory“, „Den zdraví“, „První pomoc“, „Zdraví do škol a školek“, Vítání jara se seniory“. Prvky tohoto průřezového tématu cíleně uplatňují třídní učitelé, výchovná poradkyně a metodik prevence sociálně patologických jevů v každodenním působení na žáky, a také prostřednictvím aktivit pořádaných ve spolupráci s žáky, veřejností a sociálními partnery. Žáci jsou zapojeni do charitativních akcí na podporu slabozrakých a sluchově postižených dětí, handicapovaných osob, na podporu výzkumu a léčby rakoviny, a účastníme se rovněž sbírky pro děti bez domova.

Důležitou součástí výchovy k demokratickému smýšlení vede i vyžadování a cílené upevňování slušného chování žáků k sobě navzájem, k pedagogům, jakož i pedagogů k žákům. Žáky vedeme ke zdravému sebevědomí a schopnosti vyjádřit vlastní názor na dění kolem sebe, sdělit kritiku, schopnosti jednat s lidmi a hledat kompromisní řešení.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	3., 4.
Cizí jazyk	1., 2., 3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Fyzika	2.
Chemie	1., 2.
Biologie	1.
Matematika	1.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	2., 3.
Klinika nemocí	4.
Základy ošetrovatelství	3.

6.2 Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky. Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách. Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. v souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje. Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu aby: – pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy – chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život – porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji – respektovali principy udržitelného rozvoje – získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje – samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů – pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů – osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání – dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí – osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví Cílem realizace průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vychovat jedince, který je schopen svou činností přispívat ke zlepšení životního prostředí a jednat v zásadách udržitelného rozvoje. Ten patří mezi priority EU, včetně naší republiky.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu, aby pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život. Dále pak porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji, respektovali principy udržitelného rozvoje, získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje. Samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů, pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů. Osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání, dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí. Osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví. Vzali si za své hospodaření s energiemi, šetrné a ekonomické zpracovávání surovin, třídění odpadů.

V rámci odborného vzdělávání poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Téma je rovněž obsaženo náplní adaptačního a sportovně turistického kurzu. V rámci výuky přírodovědných předmětů žáci absolvují tematické exkurze se zaměřením na ochranu životního prostředí a využití energetických zdrojů.

Obsah průřezového tématu je začleněn také do projektů, například „Den zdraví“ a „Zdraví do škol a školek“.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Cizí jazyk	2., 3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	3., 4.
Fyzika	2.
Chemie	1., 2.

Předmět	Ročník
Biologie	1.
Matematika	2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	2., 3.
Psychologie a komunikace	3.
Somatologie	1., 2.
Klinika nemocí	2.
Výchova ke zdraví	1.
Základy ošetrovatelství	3.

6.3 Člověk a svět práce

Cílem tohoto průřezového tématu je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Průřezové téma Člověk a svět práce je uskutečňováno v těchto tematických okruzích: Individuální příprava na pracovní trh; Svět vzdělávání; Svět práce; Podpora státu ve sféře zaměstnanosti.

Průřezové téma Člověk a svět práce je rozvíjeno a uplatňováno především v předmětech Občanská nauka, Biologie, Ekonomika. Obsah průřezového tématu je začleněn také do projektů, například „Den zdraví“ a „Zdraví do škol a školek“.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	2.
Cizí jazyk	3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Fyzika	2.
Biologie	1.
Matematika	2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	2., 3.
Psychologie a komunikace	3.
Somatologie	1., 2.
Klinika nemocí	2.

Předmět	Ročník
Výchova ke zdraví	1.
Základy ošetrovatelství	3.

6.4 Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Ta je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracování, přenosu a uchování informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií. V dnešní době je nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita. Informační a komunikační technologie stále více pronikají i do tradičních sektorů, tj. do průmyslu, zemědělství, prostupují občanskými a společenskými aktivitami, jsou součástí využití volného času. Tento vývoj přináší nové pracovní příležitosti a zásadně ovlivňuje charakter společnosti – dochází k přesunu zaměstnanosti nejen do oblasti práce s informacemi, ale i do oblasti služeb obecně. Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních. Informační a komunikační technologie pronikají do všech oborů, do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány. Je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologií do všech stupňů a oborů vzdělání. Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale patří i ke všeobecnému vzdělání moderního člověka.

Žáci jsou připravováni tak, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali, jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání, stejně jako v činnostech, které jsou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Naši žáci mají ve škole příznivé podmínky pro rozvoj a zdokonalování v této oblasti, především velmi dobře vybavené učebny informační a komunikační technologie, aprobované vyučující a samozřejmě volný přístup k internetu.

Průřezové téma Informační a komunikační technologie je realizováno především přímo v předmětu Informační a komunikační technologie. Prostupuje však většinou vzdělávacích předmětů. Je součástí samostatných prací žáků, kteří při vypracovávání seminárních prací a interaktivních prezentací, prokazují znalosti textového a tabulkového editoru, práce s grafy, obrázky a fotografiemi. Samozřejmostí je schopnost žáků zvládnout komunikační programy a emailovou poštu.

Pokrytí předměty:

Předmět	Ročník
Český jazyk a literatura	2.
Cizí jazyk	1., 2., 3., 4.
Dějepis	1., 2.
Občanská nauka	2., 3., 4.
Chemie	1., 2.
Matematika	1., 2.
Informační a komunikační technologie	1., 2.
Ekonomika	2., 3.
Somatologie	2.
Biochemie	3.

Předmět	Ročník
Klinika nemocí	3.
Výchova ke zdraví	1.
Základy ošetřovatelství	3.

7 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ). Podpůrná opatření realizuje škola a školská poradenská zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha č. 1 Vyhlášky č. 27/2016 Sb. (dále jen vyhláška). Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou.

Závazný rámeček pro obsahové a organizační zajištění odborného vzdělání všech žáků tvoří RVP pro jednotlivé obory vzdělání, na jejichž základě mají školy zpracován ŠVP. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování Plánu 1. stupně podpůrných opatření a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro vymezení podpůrných opatření případně pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu, který je rozhodující pro odborné zaměření absolventa. To znamená, že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných odborných výcviků, cvičení, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeuticky nezbytných pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností, nebo předmětů a obsahových částí, které jsou součástí maturitní zkoušky. V případě potřeby škola nabídne žákovi taková podpůrná opatření, která mu umožní zvládnout odborné vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat maturitní zkoušku (úpravu podmínek závěrečné a maturitní zkoušky pro žáky se SVP stanoví příslušné prováděcí předpisy vč. Vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Žákovi, který nemůže zvládnout vzdělávání v daném oboru vzdělání z vážných zdravotních nebo jiných důvodů, škola nabídne po poradě se ŠPZ a zástupci nezletilého žáka, popř. s jinými institucemi, jiný, pro něj vhodnější obor vzdělání (tato nabídka je učiněna žákovi včas, jakmile škola zjistí závažné překážky ve vzdělávání žáka v daném oboru vzdělání).

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné vzdělávání v jednotlivých oborech je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední zdravotnické škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Žákům mohou být poskytnuty podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická intervence nebo pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v příloze č. 1 k vyhlášce. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP. Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o 2 školní roky (§ 16 odst. 2b) ŠZ).

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané

Pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování Plánů 1. stupně podpůrných opatření - plán vypracovává výchovná poradkyně v úzké spolupráci s třídním učitelem, s vyučujícími dotčených předmětů, se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem stanoví podpůrná opatření 1. stupně, která podpoří žáka v oblastech, kde je to potřeba. Po zpracování je plán předložen zákonným zástupcům nezletilého žáka, případně žákovi zletilému k podpisu. Pokud se jeví uplatňovaná podpůrná opatření 1. stupně jako nedostatečná, konzultuje tuto skutečnost výchovná poradkyně se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Žák je indikován k péči ŠPZ dle individuálních potřeb. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem zpracuje „Zprávu střední školy“ pro ŠPZ. Tuto zprávu zpracuje na základě písemného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka, případně souhlasu žáka zletilého. ŠPZ vypracuje doporučení pro práci s žákem se SVP. Stanoví podpůrná opatření 2. – 5. stupně. Doporučení je poskytnuto škole, která následně realizuje podpůrná opatření dle specifikace ŠPZ na základě písemného souhlasu zákonných zástupců nezletilého žáka, případně písemného souhlasu žáka zletilého.

Pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP pro žáky se SVP – IVP se vypracovává na základě doporučení ŠPZ. Ředitel školy může IVP povolit i žákům v mimořádné situaci (těhotenství, rodičovství, zdravotní potíže). Zákonní zástupci nezletilého žáka nebo zletilý žák zažádá o vypracování IVP ředitele školy. Pokud ředitelka školy žádost schválí, vypracuje IVP výchovná poradkyně v úzké spolupráci s třídním učitelem, s vyučujícími dotčených předmětů, se zákonnými zástupci nezletilého žáka, případně s žákem zletilým. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem zpracuje obecnou část IVP, zapracuje podpůrná opatření 2. – 5. stupně, která podpoří žáka v oblastech, kde je to potřeba. Vyučující dotčených předmětů zapracují podpůrná opatření 2. – 5. stupně stanovená v IVP do svých předmětů, upřesní jak efektivně realizovat IVP. Po zpracování je IVP předložen zákonným zástupcům nezletilého žáka, případně žákovi zletilému k podpisu. Žák je seznámen s IVP, jeho realizací i dobou uplatňování. IVP se vypracovává na každý školní rok, případně na každé pololetí znovu. Doba uplatňování IVP je stanovena ŠPZ. Během uplatňování IVP výchovná poradkyně hodnotí fungování podpůrných opatření stanovených v IVP, konzultuje fungování IVP se ŠPZ, vyučujícími se zákonnými zástupci nezletilého žáka, se žákem.

Systém práce s žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí nebo z odlišného sociálně - kulturního prostředí

Škola realizuje podpůrná opatření ve spolupráci s ŠPZ. V rámci podpůrných opatření je možné zapůjčení učebnic pro příslušný ročník, umožnit zdarma kopírovat materiály pro výuku, zapůjčení ochranných pomůcek zdarma. Vyučující respektují sociálně – kulturní odlišnosti, pokud nejsou v rozporu se školním řádem, s pravidly BOZP. Žáci používají ochranné pomůcky souladu s laboratorním řádem dané laboratoře či odborné učebny, a v souladu s pravidly BOZP stanovených na pracovištích, kde žáci vykonávají odbornou praxi.

Vzdělávání žáků se SVP koordinuje výchovná poradkyně. Sleduje využívání a vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření, komunikuje se ŠPZ, s žáky a rodiči nezletilých žáků. Spolupracuje s dalšími pracovníky školy (např. s třídními učiteli, učiteli příslušných vyučovacích předmětů, s vyučujícími praktického vyučování, s asistenty pedagoga, apod.). Za spolupráci se ŠPZ v případě poskytování podpůrných opatření druhého a vyšších stupňů odpovídá výchovná poradkyně. Za péči o nadané a mimořádně nadané žáky odpovídá výchovná poradkyně ve spolupráci s koordinátorkou péče o nadané žáky.

Pro dosažení úspěšnosti při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je potřeba:

- povzbuzovat žáky při případných neúspěších a posilovat jejich motivaci k učení;
- uplatňovat formativní hodnocení žáků;
- poskytovat pomoc při osvojování si vhodných učebních způsobů a postupů se zřetelem k individuálním obtížím jednotlivců;
- věnovat pozornost začleňování těchto žáků do běžného kolektivu a vytváření pozitivního klimatu ve třídě a ve škole;
- spolupracovat s odbornými institucemi, tj. se ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby také s odborníky mimo oblast školství (lékaři, pracovníky z oblasti sociálně právní ochrany žáka apod.);
- spolupracovat s dalšími sociálními partnery školy, zejména s rodiči žáků (jak žáků se SVP při řešení individuálních zdravotních či učebních obtíží žáků, tak s ostatními rodiči) a také se základními školami,

ve kterých žáci plnili povinnou školní docházku (zjistit, jaká podpora byla žákovi poskytována na základní škole);

- spolupracovat se zaměstnavateli při zajišťování praktické části přípravy na povolání (odborného výcviku, učební a odborné praxe) nebo při hledání možností prvního pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením; je vhodné seznámit zaměstnavatele, u něhož se bude realizovat praktická výuka žáků se SVP, a zejména vyučujícího dané skupiny se specifiky vzdělávání těchto žáků a přístupu k nim;
- realizovat další vzdělávání učitelů všech předmětů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP (i žáků nadaných a mimořádně nadaných) a uplatňování adekvátních metod a forem výuky, hodnocení a komunikace s těmito žáky.

Vzdělávání žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných se uskutečňuje v souladu s ustanoveními Zákona č. 561/2004 Sb. (ŠZ), ve znění pozdějších předpisů a Vyhlášky č. 27/2016 Sb. Za nadaného žáka a studenta se pro účely Vyhlášky č. 27/2016 sb. považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zařazení problematiky výchovy a vzdělání mimořádně nadaných žáků na SZŠ je velmi důležité. Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces, ve kterém se uplatňují metody pedagogické i psychologické. Jde především o pozorování žáka při školní práci, rozbor jeho studijních výsledků, rozhovory s žákem a jeho rodiči.

Škála aktivit, kterými podporujeme rozvoj našich žáků je široká. Dává jim možnost uplatnit své nadání, znalosti a dovednosti, a podporuje zájem žáků vyniknout v jednotlivých oblastech prostřednictvím:

- soutěží ve zpěvu, recitaci, v poskytování první pomoci, v jazyce latinském, v literární tvorbě;
- účasti v odborných soutěžích a olympiádách (První pomoc, Psychologická olympiáda, apod.);
- reprezentace školy v oblasti znalostní (např. matematika, dějepis, literatura);
- sportovních soutěží;
- realizace výzdoby školy;
- prezentací s odbornou i všeobecně vzdělávací tematikou;
- aktivních výstupů na školní akademii;
- publikací ve školním časopisu.

Výsledky soutěží jsou dávány ve známost učitelům i spolužákům prostřednictvím nástěnek a školního časopisu, facebooku, školního webu. Žáci jsou odměňováni drobnými dárky a pochvalami ředitelky školy. Žáci, úspěšní ve studiu po celé čtyři roky, jsou odměněni motivační finanční částkou, kterou poskytuje SRPŠ.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne. Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka mohou učitelům se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka poskytnout poradenská centra pro vzdělávání mimořádně nadaných, která vznikla ve všech krajích ČR nebo v síti pedagogicko-psychologických poraden.

Specifika osobnosti mimořádně nadaných žáků

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky;
- problematický přístup k pravidlům školní práce;
- tendence k vytváření vlastních pravidel;
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli;
- vlastní pracovní tempo;
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu;
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu;
- rychlá orientace v učebních postupech;
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti se schopnostmi v oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním;

- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů;
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte;
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí.

Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků

Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků by měl způsob výuky žáků vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciacce, příklady pedagogicko-organizačních úprav:

- individuální vzdělávací plány;
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů;
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů;
- účast ve výuce některých předmětů ve vyšším ročníku;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku.

8 UČEBNÍ PLÁNY

8.1 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP

ŠVP:	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Platnost:	od 1. 9. 2024

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	RVP		Vyučovací předměty	ŠVP	
	Minimální počet vyučovacích hodin za studium			Počet vyučovacích hodin za studium	
	Týdně	Celkem		Týdně	Celkem
Jazykové vzdělávání					
- Český jazyk	5	160	Český jazyk a literatura	10+2 ^d	384
- Cizí jazyk	10	320			
Estetické vzdělávání (začleněno do ČJL)	5	160	Cizí jazyk ¹	10+3 ^d	413
Společenskovední vzdělávání	5	160	Dějepis	2	68
			Občanská nauka	3	94
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Fyzika	1+1 ^d	68
			Chemie	2+2 ^d	136
			Biologie	1+1 ^d	68
Matematické vzdělávání	7	224	Matematika	7	232
Vzdělávání pro zdraví	8	256	Tělesná výchova	8	256
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	4	128	Informační a komunikační technologie	4	136
Ekonomické vzdělávání ²	2	64	Ekonomika	2	65
Základy poskytování zdravotní péče	17	544	Somatologie	3	102
			Odborná latinská terminologie	1	34
			Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	1	34
			Patologie a patofyziologie	2	68
			Klinika nemocí	5	151
			Psychologie a komunikace	2	62
			Výchova ke zdraví	1	34
			Základy ošetrovatelství	1	31
			První pomoc	1	34
Specifická ošetrovatelská péče	48	1536	Technologie přípravy pokrmů I.	4	136
			Technologie přípravy pokrmů II.	10+1 ^d	374
			Nauka o potravinách	2	68
			Biochemie	1	31
			Potravinářská chemie	1	29
			Výživa člověka	1	34
			Léčebná výživa	4+1 ^d	151
			Nutriční a dietologická péče I.	6+2 ^d	240
			Nutriční a dietologická péče II.	11	331
			Nutriční a dietologická péče III.	8	232
			Odborná nutriční praxe		160 ²
Disponibilní hodiny	13	416		13	
Celkem*	128	4096		128	4256

Poznámky:¹ Anglický jazyk

²Celkový počet hodin odborné nutriční praxe přepočítán na vyučovací hodiny

^d Disponibilní hodiny

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Pokusné ověřování č.j. MSMT-22093/2023-3

8.2 Ročníkový učební plán

Vzdělávací oblasti, obsahové okruhy a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
Povinné předměty					
Jazykové vzdělávání					
Estetické vzdělávání					
<i>Český jazyk a literatura</i>	3	3	3	3	12
<i>Cizí jazyk</i>	3	3	3	4	13
Společenskovední vzdělávání					
<i>Dějepis</i>	1	1			2
<i>Občanská nauka</i>		1	1	1	3
Přírodovědné vzdělávání					
<i>Fyzika</i>		2			2
<i>Chemie</i>	2	2			4
<i>Biologie</i>	2				2
Matematické vzdělávání					
<i>Matematika</i>	3	2	2		7
Vzdělávání pro zdraví					
<i>Tělesná výchova</i>	2	2	2	2	8
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích					
<i>Informační a komunikační technologie</i>	2	2			4
Ekonomické vzdělávání					
<i>Ekonomika</i>		1	1		2
Základy poskytování zdravotní péče					
<i>Somatologie</i>	2	1			3
<i>Odborná latinská terminologie</i>	1				1
<i>Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena</i>		1			1
<i>Patologie a patofyziologie</i>		2			2
<i>Klinika nemocí</i>			3	2	5
<i>Psychologie a komunikace</i>			2		2
<i>Výchova ke zdraví</i>	1				1
<i>Základy ošetrovatelství</i>			1 (1)		1
<i>První pomoc</i>		1			1
Specifická ošetrovatelská péče					
<i>Technologie přípravy pokrmů I.</i>	2	2			4
<i>Technologie přípravy pokrmů II.</i>	6 (12)	5 (10)			11
<i>Nauka o potravinách</i>	2				2
<i>Biochemie</i>			1		1
<i>Potravinářská chemie</i>				1	1
<i>Výživa člověka</i>		1			1
<i>Léčebná výživa</i>			3	2	5
<i>Nutriční a dietologická péče I.</i>			4 (4)	4 (4)	8
<i>Nutriční a dietologická péče II.</i>			6 (12)	5 (10)	11
<i>Nutriční a dietologická péče III.</i>				8 (12)	8
Počet hodin týdně celkem	32	32	32	32	128

Přehled využití týdnů

Činnost/ ročník	I	II	III	IV
Výuka dle rozpisu učiva	34	34	31	29
Lyžařský kurz	1	0	0	0
Sportovně-turistický kurz	0	1	0	0
Odborná nutriční praxe	0	0	4	0
Časová rezerva	1	1	1	1
Celkem týdnů	36	36	36	30

Poznámky:

40 týdnů = školní rok

4 týdny = prázdniny; státní svátky

Z časové rezervy:

1. ročník - adaptační pobyt, lyžařský kurz, školní výlet
2. ročník - sportovně turistický kurz
3. ročník - školní výlet, odborná nutriční praxe
4. ročník - školní výlet, výuka trvá 29 týdnů z důvodu termínů státních maturitních zkoušek

Lyžařský kurz

Lyžařský výchovně výcvikový zájezd (dále LVVZ) je zařazen v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro žáky prvních ročníků v rozsahu 35 hodin. Náplň a výsledky vzdělávání LVVZ jsou zařazeny v učebních osnovách předmětu Tělesná výchova v 1. ročníku. Realizace LVVZ je závislá na počtu přihlášených žáků.

Sportovně-turistický kurz

STK je uskutečněn v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro žáky druhých ročníků v rozsahu 30 hodin. Náplň kurzu je přizpůsobena charakteru prostředí, ve kterém je kurz uskutečněn. Obsahem kurzu je pohyb a orientace v terénu, pěší turistika, orientační běh, ochrana přírody při sportovních akcích, sportovní a netradiční hry, plavání v přírodním prostředí, vodní lyžování, vodní turistika, cyklistika. Kurz tak přispívá ke zvýšení tělesné zdatnosti, všeobecné pohybové výkonnosti, vychovává ke kolektivnosti a houževnatosti, vzájemné pomoci, napomáhá odstraňování pocitu strachu, méněcennosti a nabízí možnosti využití volného času. Žáci si volí jednu z realizovaných variant sportovně turistického kurzu.

Školní výlet

Školní výlet je výchovně - vzdělávací akce třídy, má kolektivní charakter a probíhá mimo prostory a areál školy. Je určen pro žáky prvního, třetího a čtvrtého ročníku. Stanovení délky školního výletu je v kompetenci ředitelky školy.

Odborná nutriční praxe

Odborná nutriční praxe je zařazena do předmětu Nutriční a dietologická péče II. Obecným cílem je naučit žáky aplikovat získané odborné vědomosti, dovednosti v praxi a pracovat jako člen týmu. Odborná nutriční praxe přispívá k získání základních dovedností organizace práce a k rozšiřování komunikativních dovedností a způsobilost poskytovat specifickou ošetrovatelskou péči, a to pod odborným dohledem nebo přímým vedením nutričního terapeuta, popř. lékaře. Vzdělávání je zaměřeno na osvojení základních a speciálních znalostí z oblasti výživy, léčebné výživy, základního ošetrovatelství a péče o zdraví uplatňovaného v prevenci i v léčbě nemoci v rozsahu své odborné způsobilosti stanovené vyhláškou MZ ČR č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Odborná nutriční praxe probíhá ve stravovacích provozech zdravotnických a sociálních zařízení, ve státních zdravotních ústavech, v zařízeních zajišťujících nutriční a dietetickou péči zejména v dietních jídelnách, klinických

a ambulantních zdravotnických zařízeních, edukačních centrech, lázeňských a léčebných ústavech, sanatoriích, zařízeních sociální péče a geriatrické péče, zejména v léčebnách dlouhodobě nemocných a ve stacionářích, případně ve školních jídelnách poskytujících dietní stravování.

Odborná nutriční praxe se uskutečňuje na smluvním základě mezi školou a zdravotnickým, sociálním nebo školským zařízením v rozsahu 160 vyučovacích hodin (120 hodin).

9 UČEBNÍ OSNOVY

9.1 Jazykové vzdělávání; Estetické vzdělávání

VZDĚLÁVÁNÍ A KOMUNIKACE V ČESKÉM JAZYCE

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vychovává žáky ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Obecným cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetenci žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Jazykové vzdělávání se rovněž podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- Uplatňovali český jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace;
- Využívali jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřovali se srozumitelně a souvisle, formulovali a obhajovali své názory;
- Chápali význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění;
- Získávali a kriticky hodnotili informace z různých zdrojů a předávali je vhodným způsobem s ohledem na jejich uživatele;
- Chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

ESTETICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Estetické vzdělávání významně přispívá ke kultivaci člověka, vychovává žáky ke kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Má nad-předmětový charakter, prolíná velkým počtem vyučovacích předmětů.

Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Estetické vzdělávání se podílí rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

K dosažení tohoto cíle přispívá i jazykové vzdělávání v mateřském jazyce a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků. Literární výchova kromě výchovy ke čtenářství, rozboru a interpretace uměleckých děl vede i k celkovému přehledu o hlavních jevech a pilířích v české a světové literatuře. Poznání textu slouží rovněž k vytváření rozmanitých komunikačních situací, v nichž probíhá dialog žáků s texty a učitelem i mezi žáky navzájem. Žáci jsou vedeni i k esteticky tvořivým aktivitám.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uplatňovali ve svém životním stylu estetická kritéria;
- chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápali význam umění pro člověka;
- správně formulovali a vyjadřovali své názory;
- přistupovali s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získali přehled o kulturním dění;
- uvědomovali si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

VZDĚLÁVÁNÍ A KOMUNIKACE V CIZÍM JAZYCE

Vzdělávání v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci, včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život.

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá: Minimální úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, akvizici slovní zásoby čítající minimálně 2300 lexikálních jednotek za studium, z čehož obecně odborná a odborná terminologie tvoří u úrovně B1 minimálně 20 %, u úrovně A2 15 % lexikálních jednotek.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- komunikovat v cizím jazyce v různých situacích života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata;
- volit adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- efektivně pracovat s cizojazyčným textem včetně odborného, umět jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností;
- získávat informace o světě, zvláště o zemích studovaného jazyka, a získané poznatky včetně odborných ze svého oboru využívat ke komunikaci;
- pracovat s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce včetně internetu nebo cd-rom, se slovníky, jazykovými aj. cizojazyčnými příručkami, využívat tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- využívat vybrané metody a postupy efektivního studia cizího jazyka ke studiu dalších jazyků, příp. k dalšímu vzdělávání; využívat vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu jazyků;
- chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí, ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevovat v souladu se zásadami demokracie.

Škola vytváří podmínky pro motivaci a vedení Evropského jazykového portfolia, a tím rovněž podporuje pozitivní přístup žáků k učení se cizím jazykům. Učivo je vymezeno jednotně pro úroveň B1 i A2 a z didaktického hlediska je rozděleno do čtyř kategorií. Jsou zohledněny všechny zmiňované kategorie učiva. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Výsledky vzdělávání jsou diferencovány podle úrovní jazykových kompetencí lingvistických, sociolingvistických a pragmatických.

Učivo oblasti jazykového a estetického vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Český jazyk a literatura;
- Cizí jazyk: Anglický jazyk.

Český jazyk a literatura

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Český jazyk a literatura
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	384 hodin (jazyk: 162, literární výchova: 222)

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura vychovává žáky ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a kultivaci osobnosti vůbec. Podílí se na rozvoji jejich duševního života. Obecným cílem je rozvíjet komunikační kompetence žáků v mateřském jazyce: naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání, myšlení a sebe prezentaci; naučit je přijímat, sdělovat a vyměňovat informace na základě jazykových a slohových znalostí a kriticky je hodnotit. Cílem literární složky je také utvářet v žácích kladný vztah k duchovním i materiálním kulturním hodnotám, vést je k jejich tvorbě a ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci.

Charakteristika učiva

Předmět Český jazyk a literatura patří ke všeobecně vzdělávacím předmětům, tvoří jej dvě vzájemně úzce provázané složky:

Jazyková složka

Jazykové učivo navazuje na mluvnické a slohové učivo základní školy, upevňuje, prohlubuje a rozšiřuje ho. Vyučování českému jazyku směřuje ke schopnosti mluvit a jednat s lidmi, kultivovaně a správně se ústně i písemně vyjadřovat, používat spisovného jazyka jako kodifikované společenské normy, aplikovat získané poznatky, pracovat s textem a informacemi.

Jazykové vzdělávání je úzce spjato s literární výchovou a vzděláváním, neboť práce s textem prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Literární složka

Literární učivo představuje základní vědomosti z literární historie a literární teorie. Jejich osvojení umožňuje žákovi chápat umělecký text jako odraz reality pořízený specifickými – uměleckými jazykovými prostředky (styčná plocha s jazykovým vyučováním). Zároveň umožňuje žákovi chápat umělecký text v souvislosti s dobovými poměry i vývojovými tendencemi ve společnosti (styčná plocha se společenskovědními předměty).

Literární vzdělávání je úzce spjato s jazykovým, neboť při analýze literárních textů lze prezentovat a procvičovat jazykové a stylistické poznatky a pěstovat komunikační dovednosti.

Strategie výuky

Výuka navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy a rozvíjí je vzhledem ke společenskému a profesnímu zaměření žáků. Cílem je tyto vědomosti prohloubit, rozšířit, posunout je na vyšší kvalitativní i kvantitativní úroveň a využívat je jako humanizující a socializující nástroj žákovy výchovy a sebevýchovy.

Vzhledem k náročnosti analýzy textu z hlediska jazykového, literárněvědného a literárněhistorického je vhodné dělit jednu vyučovací hodinu týdně. Dělení třídy je závislé od počtu žáků ve třídě. Dělené hodiny jsou využívány k všestranným analýzám uměleckých a neuměleckých textů. V těchto hodinách lze uplatnit individuální přístup a praktické procvičování konkrétních jevů.

Metody výuky

- metody motivační (důležitost výstižného a správného ústního i písemného vyjadřování ve všech oblastech života; přínos umělecké literatury k všestrannému rozvoji osobnosti);
- metody expoziční (výklad, rozbor textu z různých hledisek; četba, analýza a interpretace uměleckého textu);
- metody fixační (procvičování; opakování, systemizace);
- metody diagnostické (ústní a písemné zkoušení, klasifikované testy);
- metody aplikační (klasifikované i neklasifikované ústní a písemné práce, samostatné práce a referáty).

Formy výuky

- frontální vyučování;
- skupinová práce;
- samostatná práce;
- exkurze.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z klasifikačního řádu. Hodnotíme:

- schopnost žáků porozumět sdělení obsaženému v textech různé povahy; v textech umělecké povahy nacházet estetické hodnoty;
- dovednost výstižně a mluvnicky správně formulovat myšlenky, argumentovat, diskutovat;
- schopnost porozumět historickému vývoji umění a vzájemným souvislostem a vazbám jak v rámci slovesného umění, tak mezi různými druhy umění navzájem;
- zájem žáků o umění (bohatost četby a sledování divadelního života);
- přihlížíme k aktivitě žáků při vyučování, ke kvalitě a soustavnosti domácí přípravy.

Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány ústním zkoušením, písemnými pracemi a samostatnými pracemi. v každém pololetí žáci píšou jednu písemnou slohovou práci v probraném slohovém útvaru. Tato slohová práce se píše ve škole ve dvou na sebe navazujících vyučovacích hodinách. U útvaru výklad je možné psát slohovou práci jako domácí. V jedné vyučovací hodině je pak provedena její oprava do školního sešitu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Komunikativní kompetence – je samotným obecným cílem předmětu:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- rozlišovat typy mediálních sdělení a jejich funkci, orientovat se v digitální komunikaci;

- používat vhodné jazykové prostředky k dosažení výstižného a kultivovaného psaného i mluveného projevu;
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností (žádost o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů), pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, své komunikativní dovednosti rozvíjí jako prostředek dialogu a argumentace, kriticky přistupovat k informacím z internetových zdrojů a vyhodnocovat je;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- schopnost přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti ve výuce, např. při práci s knihou, textem;
- schopnost sebereflexe;
- aktivně navazovat a udržovat mezilidské vztahy, uvědomovat si jejich hodnotu i na základě analýz textů a odkazů k dílům světové i národní literatury.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, internetové zdroje, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, kriticky hodnotit jejich hodnověrnost;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- důraz kladen na výchovu k demokratickému občanství při výuce společenskohistorického kontextu naší i světové literatury ve 20. a 21. století (3. a 4. ročník);
- důraz kladen na kritické myšlení při výuce mediální výchovy (publicistika – 3. ročník), na schopnost odolávat myšlenkové manipulaci a orientovat se v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své potřeby.

Člověk a svět práce

- písemně i ústně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli – písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce (administrativní styl - 2. ročník, formy životopisů - strukturovaný životopis, tvorba motivačních dopisů, zpracování žádosti o zaměstnání, sebezprezentace a schopnost komunikace při přijímacím pohovoru nebo výběrovém řízení).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, např. při vytváření strukturovaného životopisu, žádosti, motivačního dopisu (2. ročník);
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních);
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, např. při samostatných pracích, při vytváření prezentací.

1. ročník, 3 h týdně, povinný

Návrh na exkurzi do Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě nebo Knihovny města Ostravy (aktivita)

Návrh na exkurzi do Památníku Jana Ámose Komenského ve Fulneku (aktivita)

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 15 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci• používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie• nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak• vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně	<ul style="list-style-type: none">• tvoření slov• stylové rozvrstvení slovní zásoby• obohacování slovní zásoby• slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru, terminologie

Komunikační a slohová výchova, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar• vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně• v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu	<ul style="list-style-type: none">• slohotvorní činitele objektivní a subjektivní• projevy prostě sdělovací (krátké informační útvary, osnova, oznámení, inzerát, zpráva, osobní dopis)• Vypravování: 1. kontrolní školní slohová práce• Referát: 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• má přehled o knihovnách a jejich službách, médiích a mediálních sděleních• zaznamenává správně bibliografické údaje podle státní normy• má přehled o mediálních produktech (druzích), uvede základní média v regionu• pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů	<ul style="list-style-type: none">• informatická výchova (knihovny a jejich služby, média, jejich produkty, mediální sdělení)• získávání a zpracování informací z textu, jejich třídění a hodnocení

Literární výchova, 60 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozumí rozdíl mezi literárními druhy	<ul style="list-style-type: none">• úvod do studia literatury

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní znaky žánrů • vyhledá v textu příklady obrazných pojmenování • zhodnotí význam jednotlivých období a uměleckých směrů, vysvětlí jejich znaky • prokáže antické motivy v pozdějších literaturách • interpretuje stěžejní díla dané doby 	<ul style="list-style-type: none"> • starověká literatura • evropská středověká literatura • středověká literatura na našem území • renesance a humanismus v Evropě • renesance a humanismus v českých zemích • barokní umění • klasicismus, osvícenství a preromantismus • národní obrození • opakování a systemizace poznatků
--	--

2. ročník, 3 h týdně, povinný

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • řídí se zásadami správné výslovnosti • v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví 	<ul style="list-style-type: none"> • zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka • hlavní principy českého pravopisu

Komunikační a slohová výchova, 21 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí význam médií a digitální komunikace pro společnost a jejich vliv na každodenní podobu mezilidské komunikace, na jednotlivé skupiny uživatelů • ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi • využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat) • vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní i negativní • přednese krátký projev • sestaví základní projevy administrativního stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační situace, komunikační strategie • vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené • projevy administrativní – písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce (úřední dopis, žádost, formy životopisu, motivační dopis, pracovní hodnocení-posudek, vytváření osobního portfolia) • projevy prakticky odborné (odborný popis, popis pracovního postupu): popis osoby, charakteristika, líčení • 1. kontrolní školní slohová práce • 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu textu i jeho částí • kriticky přistupuje k informacím v různých typech médií 	<ul style="list-style-type: none"> • techniky a druhy čtení s důrazem na čtení studijní

Literární výchova, 57 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace 	<ul style="list-style-type: none"> • romantismus: historické podmínky vzniku, charakteristické znaky, vybrané národní literatury

<ul style="list-style-type: none"> • samostatně zpracovává informace • vyjádří vlastní prožitky z uměleckých děl a přečtených knih • interpretuje literární text a debatuje o něm • při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky • orientuje se v dané problematice • samostatně vyhledává informace v této oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> • realismus: historické podmínky vzniku, charakteristické znaky (ve srovnání s romantismem), počátky kritického realismu, naturalismus, vybrané národní literatury • česká literatura v 30. – 50. letech 19. století: od romantismu k realismu • česká literatura 2. poloviny 19. století: literární skupiny 2. poloviny 19. století, kritický realismus v próze a dramatu • světové drama do konce 19. století • moderní umělecké směry na konci 19. století • opakování a systemizace poznatků
--	---

3. ročník, 3 h týdně, povinný

Aktivity, pomůcky, soutěže

Návrh na exkurzi do Památníku Petra Bezruče v Opavě (Aktivita)

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví • uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování • odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby • orientuje se ve výstavbě textu 	<ul style="list-style-type: none"> • gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce • větná skladba, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska

Komunikační a slohová výchova, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky • na příkladech doloží druhy mediálních produktů • odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového • sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka...) 	<ul style="list-style-type: none"> • média, jejich produkty a účinky • odborný styl (výklad, přednáška) 1. kontrolní slohová práce • publicistický styl (fejeton, reportáž) 2. kontrolní školní slohová práce

Práce s textem a získávání informací, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky • používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů • pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka • vypracuje anotaci, resumé • zaznamenává správně bibliografické údaje podle státní normy, citace, dodržuje autorská práva 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu • získávání a zpracování informací z textu, např. ve formě anotace, resumé • práce s příručkami pro školu a veřejnost ve fyzické i elektronické podobě • bibliografické údaje a citace

Literární výchova, 53 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• si zapamatuje znaky jednotlivých uměleckých směrů• porozumí základním rozdílům mezi jednotlivými uměleckými směry• zhodnotí význam výjimečných osobností daného období• provede rozbor literárního textu• formuluje svůj názor na základě četby a zhodnotí promítání společenského, politického a kulturního dění do tvorby významných autorů	<ul style="list-style-type: none">• 90. léta 19. století v české literatuře• nové umělecké směry 1. poloviny 20. století• poezie 1. poloviny 20. století ve světové i české literatuře• próza a drama 1. poloviny 20. století ve světové i české literatuře• opakování a systemizace poznatků

4. ročník, 3 h týdně, povinný

Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci• orientuje se v soustavě jazyků• vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny	<ul style="list-style-type: none">• národní jazyk a jeho útvary• jazyková kultura• vývojové tendence spisovné češtiny• postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky

Komunikační a slohová výchova, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska• ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi• využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat)• přednese krátký projev• vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi• vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary• má přehled o slohových postupech uměleckého stylu• posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu	<ul style="list-style-type: none">• druhy řečnických projevů• úvaha: 1. kontrolní školní slohová práce• grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů

Práce s textem a získávání informací, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozumí obsahu textu i jeho částí• samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace	<ul style="list-style-type: none">• druhy a žánry textu (i v mediální podobě) a jeho reprodukce• transformace textu do jiné podoby

<ul style="list-style-type: none"> • kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunikativních webů apod.) 	
--	--

Literární výchova, 51 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří svůj vlastní prožitek z vnímaných uměleckých děl • rozezná umělecké dílo od neuměleckého, od braku a kýče • konkrétní literární díla klasifikuje podle základních literárních druhů a žánrů • při rozboru textu uplatňuje znalosti z teorie literatury • zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace • interpretuje literární text a debatuje o něm 	<ul style="list-style-type: none"> • česká literatura v době nacistické okupace • světová literatura 2. poloviny 20. století: obraz války v literatuře, vývojové trendy • česká literatura 2. poloviny 20. století: poezie, próza a drama v letech 1945 - 1968, literatura po roce 1968 a po roce 1989 • opakování a systemizace poznatků

Cizí jazyk: anglický

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Cizí jazyk
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	413 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků, rozšiřuje jejich komunikativní kompetenci a celkový kulturní rozhled a zároveň vytváří základ pro jejich další jazykové i profesní zdokonalování. Je třeba žáky naučit komunikaci mezi Evropany s různými mateřskými jazyky, a tak podpořit mobilitu v Evropě či ve světě.

Cílem jazykového vzdělávání je výchova moderního člověka, který získá pozitivní postoj k cizím jazykům, porozumění způsobu života a myšlení jiných lidí, vedení žáků k toleranci hodnot jiných národů a jejich respektování. Dalším důležitým cílem je také motivovat žáka a jeho zájem o komunikaci v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního nebo pracovního života, v projevech mluvených i psaných na všeobecná i odborná témata.

Výuka vede žáky k osvojení a prohlubování komunikativních dovedností a na praktické používání jazyka v základních životních situacích na takové úrovni, aby byli schopni v cizím jazyce řešit základní situace každodenního života ústně i písemně, domluvit se v cizojazyčném prostředí, komunikovat s pacienty i spolupracovníky, porozumět pracovním postupům, zpracovávat informace ze zahraniční literatury týkající se oboru vzdělávání a porozumět jednoduchému textu.

Vzdělávání v cizím jazyce se doporučuje zařadit také do zkráceného studia pro žáky, kteří již získali střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání. Výuka navazuje na úroveň B1 popř. B2 podle SERR a zaměřuje se na osvojení odborných komunikativních dovedností; doporučený minimální časový rozsah pro výuku odborného jazyka je 64 hodin.

Vzdělávací cíle a výstupní požadavky na absolventy směřují k osvojení komunikativních jazykových kompetencí, které odpovídají úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce.

Vzdělávací cíle a výstupní požadavky na absolventy směřují k osvojení komunikativních jazykových kompetencí, které odpovídají:

- u prvního cizího jazyka minimální úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky;
- u dalšího cizího jazyka navazujícího na výuku dalšího cizího jazyka podle RVP ZV minimální úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, u dalšího cizího jazyka bez návaznosti na RVP ZV úrovni A1/A2.

Charakteristika učiva

Výuka je zaměřena na systematické rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků získaných v průběhu základního vzdělávání. Další vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k osvojení praktických řečových dovedností a dorozumění se v každodenních osobních i pracovních situacích (základní tematické okruhy všeobecného i odborného zaměření, komunikační situace). Výuka sleduje použití přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. slovní zásoby, včetně odborné terminologie, mluvnice, zvukové a grafické stránky daného jazyka. Žák si osvojuje základní způsoby obohacování slovní zásoby, dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby. Přibližně si žák osvojí 500 - 600 lexikálních jednotek za rok, z toho odborná terminologie tvoří asi 20%. Nedílnou součástí učiva je také získání zeměpisných, historických a kulturních poznatků o České republice a zemích mluvících daným jazykem.

Hlavní náplní a obsahem výuky je nácvik ústního i písemného vyjadřování. Tematické okruhy se vztahují k různým oblastem osobního, společenského a pracovního života i studovaného oboru vzdělání, k reáliím České republiky i zemím mluvících daným jazykem.

Strategie výuky

Výuka jazyků má podněcovat žáky k tomu, aby dokázali adekvátním způsobem vyjadřovat své myšlenky a názory, pracovat s cizojazyčnými texty, slovníky, příručkami, internetem, digitálními technologiemi a využívat je jako informační zdroje. Ve výuce se procvičují všechny čtyři dovednosti – čtení, psaní, mluvení a poslech, jsou používány formy a metody jako rozhovor, diskuse, překlad, skupinová a týmová práce, práce s textem, s audiovizuální technikou. Součástí je procvičování a upevňování gramatiky, výslovnosti, slovní zásoby, pravopisu, reálií daných zemí a konverzace v cizím jazyce na dané téma.

Dle aktuálních možností a zájmu žáků jsou organizovány poznávací pobyty či zájezdy do daných zemí, účastníme se mezinárodních programů a projektů na podporu mládeže v odborném vzdělávání. Do výuky anglického jazyka je ve všech ročnících pravidelně zařazována práce s časopisem Bridge nebo Gate, což jsou časopisy sestavené v souladu s požadavky RVP a obsahující veškeré dovednosti, které musí žáci zvládnout k úspěšnému složení maturitní zkoušky.

Hodnocení výsledků žáka

Ke kontrole vědomostí a dovedností slouží různé formy ústního a písemného zkoušení. Žák je hodnocen v těchto oblastech:

- gramatika;
- práce s textem;
- ústní projev;
- slovní zásoba;
- obsahové a jazykové zvládnutí tematických okruhů (ústní a písemné);
- aktivita v hodinách;
- soustavnost a kvalita domácí přípravy;
- poslech.

1. Pro hodnocení písemné (gramatika, slovní zásoba, didaktické testy, poslech a čtení s porozuměním) je stanovena stupnice hodnocení, a to:

100% - 87% = 1

86% - 73% = 2

72% - 59% = 3

58% - 44% = 4

43% - 0% = 5

2. Při hodnocení písemných slohových prací se posuzují 4 faktory (dodržení zadání, koheze textu, gramatické a lexikální prostředky) a výsledná známka je jejich bodovým součtem.

3. Pro ústní hodnocení se používá pětistupňová stupnice:

Známka 1: Žák hovoří v celých větách, vzbudí a udrží pozornost, reaguje na dotazy učitele i spolužáků, vyjádří svůj názor, vysvětlí nesrovnalosti, nedělá téměř žádné gramatické chyby. Slovní zásoba je na úrovni probraného učiva.

Známka 2: Žák hovoří ve větách, ale dopouští se menších gramatických chyb. Reaguje na dotazy, s menšími chybami. Slovní zásoba a jazykové prostředky jsou na velmi dobré úrovni

Známka 3: Žák se vyjadřuje jen v jednoduchých větách a dělá časté chyby. Dotazům rozumí, ale činí mu potíže se vyjádřit, přesto se mu to jednoduchým způsobem povede. Slovní zásoba a jazykové prostředky jsou na průměrné úrovni.

Známka 4: Žákův projev je nesouvislý, dělá hrubé chyby. Rozumí jen lehčím dotazům a nedokáže vyjádřit svůj názor ani jednoduchým způsobem. Slovní zásoba je malá.

Známka 5: Žák nerozumí dotazům, není schopen souvislého projevu a nedokáže se vyjádřit. Ve slovní zásobě i jazykových prostředcích jsou velké nedostatky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- samostatně se dále vzdělávat;
- být schopen se efektivně učit na základě zprostředkovaných zkušeností.

Komunikativní kompetence

- za klíčovou dovednost ve výuce cizího jazyka je považován rozvoj aktivních komunikativních dovedností;
- formulovat své myšlenky srozumitelně, přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názory druhých;
- zpracovávat přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence

- sebekriticky vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok;
- přijímat radu a kritiku;
- pracovat v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- znát aspekty kultury a každodenního života v zemích mluvících daným jazykem;
- respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Toto průřezové téma vede žáky k sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, k uplatňování multikulturního přístupu ve vztahu k jiným lidem.

Člověk a svět práce

Toto průřezové téma doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv. Důraz je kladen na písemný i ústní projev v cizím jazyce při jednání s potenciálními zaměstnavateli a zajistit si tak vstup na zahraniční trh práce.

Člověk a životní prostředí

Hlavním cílem je, aby žáci pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů – osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání – dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí.

Vede žáky poznávat svět a učit se mu rozumět, chápat a respektovat nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života. Jsou vedeni k tomu, aby pracovali se slovníky a internetem pro vyhledávání informací z oblasti společenskopolitického a kulturního dění v zemích dané oblasti.

1. ročník, 3 h týdně, povinný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí školním a pracovním pokynům • rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • čte přiměřené texty, orientuje se v textu • používá slovníky (i elektronické) • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • pronese jednoduchý monolog • vede jednoduchý rozhovor, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • vytvoří text v podobě např. vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • vyplní jednoduchý formulář • prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí 	<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozuměním • čtení a práce s textem • mluvení zaměřené situačně a tematicky • písemné zpracování textu • jednoduché překlady <p>Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> • nácvik výslovnosti, grafická podoba jazyka a pravopis • přítomný čas prostý a průběhový • minulý čas prostý a průběhový • budoucí čas • podstatná jména, přídavná jména a zájmena <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní charakteristika • rodina • domov a bydlení • volnočasové aktivity a zábava • Velká Británie • Londýn a další britská města <p>Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film).</p> <p>Práce s anglickým časopisem</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumění čtenému textu • reálie anglicky mluvících zemí • poslechy • ukázky maturitních testů • další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
<p>Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.</p>	

2. ročník, 3 h týdně, povinný

102 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • čte přiměřené texty, orientuje se v textu • používá slovníky (i elektronické) 	<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozuměním • čtení a práce s textem • mluvení zaměřené situačně a tematicky • písemné zpracování textu • jednoduché překlady <p>Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> • předpřítomný čas • minulý čas

<ul style="list-style-type: none"> • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • pronese jednoduchý monolog • zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • zprostředkuje informace dalším lidem • vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka • aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • vytvoří text v podobě např. vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • kondicionály • modální slovesa • frázová slovesa • slovesné vzorce <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • cestování a doprava • nakupování • stravování • kultura a sport • vzdělávání • zeměpis a příroda • USA • New York a další americká města <p>Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film).</p> <p>Práce s anglickým časopisem</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumění čtenému textu • reálie anglicky mluvících zemí • poslechy • ukázky maturitních testů • další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
<p>Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.</p>	

3. ročník, 3 h týdně, povinný

93 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • čte přiměřené texty, orientuje se v textu • používá slovníky (i elektronické) • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • pronese jednoduchý monolog před publikem • zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • vyřeší jednoduché denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • zprostředkuje informace dalším lidem • vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka 	<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozuměním • čtení a práce s textem • mluvení zaměřené situačně a tematicky • písemné zpracování textu • jednoduché překlady <p>Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovesné časy • trpný rod • nepřímá řeč • modální slovesa • příslovce, zájmena <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce • zdraví a hygiena • lidské tělo • nemoci a zranění, příznaky onemocnění • životní styl, péče o zdraví • první pomoc • u lékaře

<ul style="list-style-type: none"> • aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • vytvoří text v podobě např. vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • prokazuje faktické znalosti o zemích dané jazykové oblasti • uplatňuje vybraná sociokulturní specifika daných zemí • pracuje s informacemi týkajícími se odborné problematiky • řeší komunikační situace související s poskytováním zdravotní péče cizincům, zohledňuje kulturní původ cizinců • vhodně používá osvojenou odbornou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> • v nemocnici, poskytování zdravotnických služeb cizincům • Kanada • Austrálie <p>Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film).</p> <p>Práce s anglickým časopisem</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumění čtenému textu • reálie anglicky mluvících zemí • poslechy • ukázky maturitních testů • další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
<p>Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.</p>	

4. ročník, 4 h týdně, povinný

116 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí rozhovoru rodilých mluvčích v přiměřeném tempu • rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • nalezne v promluvě nebo textu hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace a sdělí je • čte přiměřené texty, orientuje se v textu • uplatňuje různé techniky čtení textu • používá slovníky (i elektronické) • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobů tvoření • pronese jednoduchý monolog před publikem • vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných situacích • dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače • zapojí se do rozhovoru bez přípravy, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy • řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností 	<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • poslech s porozuměním • čtení a práce s textem • mluvení zaměřené situačně a tematicky • písemné zpracování textu • překlady <p>Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovesné časy • tvoření otázek • podstatná jména, přídavná jména, zájmena • systematizace poznatků <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • každodenní život • mezilidské vztahy • služby • Česká republika • Praha • MS region a Ostrava • William Shakespeare a další známí britští spisovatelé • nejznámější američtí spisovatelé • jídlo v ČR a anglicky mluvících zemích • svátky v ČR a anglicky mluvících zemích • systematizace poznatků

<ul style="list-style-type: none"> • vyřeší běžné denní situace, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci • zprostředkuje informace dalším lidem • přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem • sdělí a zdůvodní svůj názor • zapojí se do debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu • při pohovorech, na který je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • zaznamená vzkazy volajících • používá opisné prostředky v neznámých situacích a při vyjadřování složitějších myšlenek • uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce • vyslovuje srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka • komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života a vlastních zálib • aktivně používá získanou slovní zásobu v rozsahu daných tematických okruhů • vytvoří text v podobě např. vzkazu, popisu, sdělení, vyprávění, emailu, dopisu, referátu nebo prezentace • zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • vyjádří písemně svůj názor na text • dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby • vyhledává, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy • vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vybraná sociokulturní specifika daných zemí 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační situace: získávání a předávání informací • jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje atd. <p>Slovní zásoba odpovídá zvoleným tématům a vybrané učebnici. Je rozšiřována o doplňující materiály (anglický časopis, film).</p> <p>Práce s anglickým časopisem</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumění čtenému textu • reálie anglicky mluvících zemí • poslechy • ukázky maturitních testů • další okruhy dle obsahu časopisu, např. aktuality, literatura atd.
<p>Pozn. Pořadí učiva je možné v průběhu školního roku zaměnit dle aktuálních studijních materiálů a potřeb studentů.</p>	

9.2 Společenskovědní vzdělávání

Obecným cílem společenskovědního vzdělávání v odborném školství je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovědní vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého demokratického státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Rozvíjí jejich historické vědomí, a tím je učí rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získali nebo si rozvinuli tyto obecné kompetence:

- využívat svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického i etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů právního a sociálního charakteru;
- získávat a hodnotit informace z různých zdrojů – z verbálních textů, z ikonických textů (obrazy, fotografie, schémata, mapy, ...) a kombinovaných textů (např. film);
- formulovat věcně, pojmově správně své názory na sociální, politické, praktické ekonomické a etické otázky.

Společenskovědní vzdělávání usiluje o formování a posilování těchto pozitivních citů, postojů, preferencí a hodnot:

- jednat odpovědně a přijímat odpovědnost za své rozhodnutí a jednání; žít čestně;
- cítit potřebu občanské aktivity, vážit si demokracie a svobody; preferovat demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, vypořádat se s jejími stinnými stránkami (korupce, kriminalita,...), jednat v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými ctnostmi, respektovat lidská práva, chápat meze lidské svobody a tolerance, jednat odpovědně a solidárně;
- posuzovat skutečnost kolem sebe, přemýšlet o ní, tvořit si vlastní úsudek, nenechat se manipulovat;
- uznávat, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si života vážit a chránit jej;
- na základě vlastní identity ctít identitu jiných lidí, považovat je za stejně hodnotné jako sebe sama – tedy oprostít se ve vztahu k jiným lidem od předsudků a předsudečného jednání, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;
- chránit životní prostředí, jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- vážit si hodnot lidské práce, jednat hospodárně, neničit hodnoty, ale pečovat o ně.

Ve společenskovědní oblasti vzdělávání je kladen důraz nikoliv na sumu teoretických poznatků, ale na přípravu pro praktický život a případné další sebevzdělávání. K této dobré přípravě je samozřejmě třeba vybraných vědomostí a dovedností, které jsou prostředkem ke kultivaci historického vědomí (především v dějinách 20. století), dále také ke kultivaci politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Učivo oblasti společenskovědního vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Dějepis;
- Občanská nauka.

Dějepis

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Dějepis
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Dějepis je na odborných školách součástí společenskovedního vzdělávání. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky o světových, národních a regionálních dějinách i o vývoji studovaného oboru. Pomáhá při začleňování žáka do společnosti a připravuje ho na aktivní občanský život v demokratické společnosti. Systematizuje různorodé historické informace, učí žáka na základě znalostí z historie hlouběji porozumět světu, v němž žije, uvědomovat si vlastní kulturní a národní identitu, kriticky a samostatně myslet (utvořit si vlastní názor na historický vývoj), nenechat se manipulovat. Vede žáka k aktivitě ve společenském dění, ke slušnému a odpovědnému jednání, k názorové toleranci, k hrdoosti na tradice, hodnoty a osobnosti svého národa.

Charakteristika učiva

Učivo je tvořeno výběrem ze světových a českých dějin v rozmezí od starověku do současnosti na základě významných historických procesů. Při výuce bude zachována časová chronologie dějin, důraz se klade především na dějiny moderní doby, protože dějiny konce 19. století a dějiny 20. století jsou nejvýznamnějším obdobím pro pochopení současnosti. V rámci výuky tohoto předmětu bude realizováno i estetické vzdělávání, a to učivo Aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě a Kultura bydlení a odívání.

Rozvržení učiva

Učivo je strukturováno do celků:

1. ročník:

- Poznání dějin;
- Starověk;
- Středověk;
- Raný novověk;
- Novověk - 19. století.

2. ročník:

- Novověk - 20. století.
- Dějiny studovaného oboru (tento celek je v osnově předmětu zařazován průběžně).

Strategie výuky

Výuka je vedena formou výkladu, diskuze, práce s texty, ikonickým materiálem a audiovizuálním materiálem. Součástí jsou i samostatné práce žáků, podle možností jsou zařazovány i exkurze, besedy s pamětníky, výstavy, filmové projekce aj. Žáci jsou vedeni k samostatnosti, odpovědnosti, k týmové práci a kultuře mluveného projevu. Při osvojování učiva se vychází ze znalostí žáka získaných na základní škole.

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím skončení žák:

- objasnil vývoj lidské společnosti, charakter a význam kultury, vědy a techniky, umění, náboženství, práva, morálky a způsobů života;
- poznal jednotlivé umělecké směry a charakterizoval je;

- poznal vybraná díla našich i světových osobností;
- znal výsledky lidstva v boji za svobodu a lidská práva;
- znal významné etapy národních (regionálních) dějin v souvislostech s evropskými, příp. celosvětovými;
- znal poznatky o vývoji oblasti, na kterou je zaměřen jeho studijní obor;
- samostatně vyhledával poznatky z různých zdrojů, hodnotil je a začleňoval do stávajícího poznatkového systému.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání budou prověřovány ústním a písemným zkoušením, popř. testy, hodnocením referátů, samostatných prací, příp. prezentací. Žáci budou hodnoceni podle klasifikačního řádu (viz Školní řád), stupeň hodnocení žáků závisí především na hloubce porozumění učiva, znalosti nezbytných faktografických údajů, schopnosti dávat poznatky do souvislostí a aplikovat je při řešení problémů, schopnosti pracovat s různorodým historickým materiálem a kriticky jej vyhodnocovat, kultivovanosti žákova projevu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z ověřených zdrojů, zejména s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů na různých médiích, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Komunikační kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a věcně správně;
- aktivně se účastnit diskuzí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, respektovat názor jiných;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- efektivně se učit a pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok;
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností;
- přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně reagovat, přijímat radu i kritiku;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných pracovních činností;
- přispívat k vytváření vstřícných a tolerantních vztahů, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Kompetence k řešení problémů

- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Občanské kompetence a kulturní vědomí

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském i světovém kontextu.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Pokusné ověřování č.j. MSMT-22093/2023-3

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- charakteristika společnosti v jednotlivých historických obdobích;
- boj za lidská a občanská práva.

Člověk a životní prostředí

- zásahy člověka do přírody a jejich důsledky, důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století.

Člověk a svět práce

- snahy lidí o zlepšení pracovních podmínek zejména v novodobých dějinách;
- vlivy modernizace a industrializace na pracovní podmínky společnosti v 19. a 20. století.

Informační a komunikační technologie

- vliv nejmodernějších komunikačních technologií na vývoj společnosti;
- využití komunikačních technologií při dosahování cílů vzdělávání.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Poznání dějin, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů• vysvětlí, proč je výklad minulosti variabilní a stále otevřený	<ul style="list-style-type: none">• smysl poznání a periodizace dějin• variabilita výkladů

Starověk, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství• orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí	<ul style="list-style-type: none">• starověké orientální civilizace• dějiny antického Řecka a Říma (antický odkaz, umění, judaismus, křesťanství, lékařství)• opakování a systemizace poznatků

Středověk, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje hospodářské a společenské změny ve středověku• popíše vznik a rozvoj vybraných středověkých států a jejich vliv na vývoj Evropy• popíše počátky a vývoj české státnosti v evropské dimenzi• vysvětlí příčiny krize středověku, zhodnotí význam českého reformačního hnutí• popíše středověkou kulturu a úroveň medicíny	<ul style="list-style-type: none">• středověká společnost a hospodářství, křesťanství a církve• středověké státy• počátky a vývoj státního zřízení na našem území• krize středověku a české reformační hnutí• středověká kultura (románský a gotický sloh)• úroveň medicíny a zdravotnické péče• opakování a systemizace poznatků

Raný novověk, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše evropskou koloniální expanzi• vysvětlí významné změny, které nastaly v době	<ul style="list-style-type: none">• zámořské objevy• renesance a humanismus

<p>raného novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě • charakterizuje změny ve společnosti v 18. století, objasní význam osvícenství • charakterizuje umělecké směry raného novověku • popíše vývoj českého státu v době raného novověku • popíše úroveň medicíny a zdravotnické péče 	<ul style="list-style-type: none"> • nástup Habsburků • reformace a protireformace • třicetiletá válka • počátky parlamentarismu • baroko, osvícenství, klasicismus, • vývoj hospodářských a společenských změn v raném novověku • úroveň medicíny a zdravotnické péče • opakování a systemizace poznatků
---	---

Novověk – 19. století, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti • objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci • popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. století • charakterizuje proces modernizace společnosti • vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi • objasní způsob vzniku národních států, vliv nacionalismu • dokáže aplikovat proces modernizace na podmínkách regionu • objasní dopady industrializace na život lidí a životní prostředí • popíše život jednotlivých společenských tříd, úroveň medicíny a zdravotnické péče • charakterizuje umění 19. a počátku 20. století 	<ul style="list-style-type: none"> • americká, francouzská revoluce • revoluční rok 1848 v Evropě i v českých zemích • národní hnutí v Evropě - sjednocení Německa a Itálie • rakouská monarchie a emancipační hnutí českých zemí • dualismus v habsburské monarchii, česko-německé vztahy, postavení minorit • rozvoj evropských států a USA • technická a průmyslová a komunikační revoluce (industrializace), urbanizace, demografický vývoj, změny ve světě práce (Ostravsko) • nové objevy a vynálezy • kolonialismus a jeho projevy • modernizovaná společnost a jedinec • sociální struktura společnosti • vzdělanost, kultura a umění 19. stol. a na počátku 20. stol. • pokroky medicíny a zdravotnické péče • opakování a systemizace poznatků

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Novověk – 20. století, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi • popíše I. světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce • popíše činnost 1. čs. odboje, působení čs. legií a okolnosti vzniku samostatného Československa • charakterizuje první i tzv. druhou Československou republiku, objasní vývoj česko-německých vztahů • charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus • vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy mezi velmocemi • první světová válka a vývoj v Rusku • 1.československý odboj a vznik Československa • Pařížská mírová konference • Československo v meziválečném období • totalitní režimy v meziválečné Evropě • mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech • celosvětová hospodářská krize • kultura v meziválečném období • 2. světová válka • protektorát Čechy a Morava • 2. československý odboj • válečné zločiny a holocaust

<ul style="list-style-type: none"> • popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR • objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu • objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo • popíše český protinacistický a protikomunistický odboj • popíše projevy a důsledky studené války • charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku • popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace • popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa • vysvětlí rozpad sovětského bloku • orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí • charakterizuje kulturu a umění meziválečného období a ve 2. pol. 20. stol. • uvede příklady rozvoje vědy a techniky ve 20. století 	<ul style="list-style-type: none"> • bilance války, poválečné uspořádání Evropy • studená válka a její projevy, bipolarita světa • Československo v letech 1945-47, únor 1948, nástup komunistické diktatury v Československu, vytvoření 3. československého odboje • USA a demokratický svět • SSSR a komunistický blok • Československo 1948-1953 (období stalinizmu) • Československo 1953-1968 (období destalinizace, okupace) • Československo 1969-1989 (období normalizace) • evropský integrační proces • dekolonizace a třetí svět • rozpad komunistického bloku, konec bipolarity Východ - Západ • sametová revoluce, Československo po roce 1989 • Evropa a svět po roce 1989 • věda a kultura 2. poloviny 20. století • úroveň medicíny a zdravotnické péče • opakování a systemizace poznatků <ul style="list-style-type: none"> • Exkurze do Osvětimi (nepovinná) • Exkurze do Ostravského muzea • Beseda s pamětníky
--	---

Občanská nauka

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Občanská nauka
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	94 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět Občanská nauka je součástí společenskovedního vzdělávání. Pomáhá při začleňování žáka do společnosti a připravuje ho na aktivní občanský život v demokratické společnosti. Slučuje různorodé informace z různých oblastí života lidské společnosti a učí žáka porozumět současnosti a světu, v němž žije. Žák se učí se orientovat ve významných okolnostech společenského života, formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život. Předmět žákovi pomáhá vytvořit si vlastní názor, který bude schopen obhajovat.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí: Výuka vede žáka k aktivitě ve společenském dění, ke slušnému a odpovědnému jednání, k toleranci názorů a učí ho uvědomovat si vlastní identitu, kriticky a samostatně myslet, nenechat se manipulovat.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- byl odpovědným občanem,
- mohl utvářet svůj názor na problematiku dobra a zla,
- jednal morálně správně,
- porozuměl společnosti a mohl se do ní zařadit.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se vývoje i současných problémů politiky, etiky, práva a sociologie, vybraných kapitol z ekologie a problematiky multikulturního soužití. Důraz je kladen na nalézání souvislostí mezi těmito oblastmi a vytvoření komplexního pohledu na lidskou společnost. Akcentována je oblast zdravotnictví a pomoci druhým, zejména z hlediska etického. Výuka objasňuje podstatu demokratické společnosti, důležitost občanské angažovanosti, nezbytnost zapojení ČR do evropských i mimoevropských struktur. Učí žáka porozumět politice a lépe se politicky rozhodovat.

Strategie výuky

Výuka je realizována z velké části v rámci vyučovacích hodin. Vyučovací předmět obsahuje větší míru konkrétních praktických poznatků, které je třeba soustavně procvičovat a upevňovat.

Při probírání nového učiva jsou voleny metody slovní – zejména forma přednášky, a vysvětlování, dále bývá zahrnuta metoda rozhovoru a práce s textem; často pak bývá užíváno metod názorně-demonstračních, zejména pak předvádění. v rámci opakování pak vyučující využívá formy rozhovoru a metod diskusních.

Výuka je v průběhu studia doplněna systémem exkurzí, besed a dalších aktivit, které doplňují běžnou výuku o praktické znalosti, zprostředkovávají žákům poznávání reality a odborné i umělecké zážitky, což vede k lepšímu naplnění vzdělávacích cílů. Exkurze jsou organizovány systematicky podle ročníků..

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je stanoveno školním řádem. Hodnocení se provádí formou ústní, z větší části pak písemnou. Žák je hodnocen za dosaženou úroveň znalostí, za schopnost aplikovat teoretické znalosti na konkrétních příkladech, za kultivované, formálně i odborně správně vyjadřování. Hodnocena je také aktivita při výuce, samostatná práce a orientace v současném dění. Hodnotí se také schopnost vyhledávat informace z různých zdrojů, jejich hodnocení, zpracování a použití.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- rozvíjet svůj zájem o další studium;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání a povolání, zejména ve svém oboru;
- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- získává informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě internet;
- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání, hledat souvislosti mezi získanými informacemi a se svými dosavadními poznatky, správně vybírat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně situaci;
- zapojit se do diskuse, analyzovat situaci, definovat případný problém, formulovat své myšlenky;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, apod.).

Personální a sociální kompetence

- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí, být schopen sebereflexe;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- vědět, jaké faktory mají přímý vliv na jeho zdraví.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat, být schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností, diskutovat o problému.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- znát vlastní práva i povinnosti, zároveň však respektovat práva druhých, být tolerantní a bez předsudků, chápat specifika odlišných kultur, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- vytvářet a upevňovat takové postoje a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie;
- budovat občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si jednání odpovědného aktivního občana.

Člověk a životní prostředí

- připravit budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Člověk a svět práce

- připravit takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- doplnit znalosti a dovednosti žáka o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Informační a komunikační technologie

- schopnost pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání, stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Sociologie, 15 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje sociologii jako vědní obor, její předmět, metody• zná hlavní sociologické koncepce v průběhu dějin až po současnost• popíše průběh socializace, včetně forem sociálního učení• vyjmenuje faktory ovlivňující socializaci• srovná problémy tradiční a moderní společnosti• zhodnotí životní styl současné společnosti• vymezi pojem sociální nerovnost• vysvětlí úlohu společenských nerovností pro společenskou stratifikaci• vysvětlí úlohu společenské vrstvy a elity• objasní variabilitu sociálních rolí v životě člověka a ve společnosti• uvede formy lidského seskupování a vyjádří očekávané chování členů seskupení• orientuje se v typologii sociálních seskupení• uvědomuje si existenci konfliktů ve společnosti a zná způsoby jejich prevence a řešení	<ul style="list-style-type: none">• sociologie jako obor, její předmět, metody,• představitelé předvědeckého i vědeckého období oboru• socializace a sociální učení• vývoj společnosti• sociální struktura společnosti; sociální pozice, sociální role• lidská seskupení; sociální skupiny• sociální konflikty

Současná společnost, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uplatňuje mediální gramotnost při sledování masmédií• dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií• vysvětlí vliv masmédií na život člověka v současné společnosti• objasní způsoby ovlivňování veřejnosti• popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích• charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení• objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě	<ul style="list-style-type: none">• masmédiá, funkce reklamy a propagačních prostředků a jejich vliv na životní styl v současné společnosti• svobodný přístup k informacím masová média (tisk, televize, rozhlas, internet) a jejich funkce, kritický přístup k médiím• maximální využití potencialu médií• sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření, řešení krizových finančních situací• rasy, etnika, národy a národnosti, majorita a minority ve společnosti• současná česká společnost

<ul style="list-style-type: none"> • debatuje o pozitivech i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí • demonstruje na příkladech aktuální problémy rasové diskriminace a demonstruje je v historickém kontextu • zhodnotí situaci imigrantů v ČR • dovede rozpoznat genderovou, etnickou a jinou diskriminaci a demonstrovat ji na příkladech • uvede příklady genderové problematiky • posoudí, kdy je v praktickém životě porušována rovnost pohlaví • uvědomuje si existenci jevů škodlivých pro člověka i společnost • zná možnosti předcházení patologickým jevům i možnosti jejich řešení • uvede možnosti zmírnění složité životní situace 	<ul style="list-style-type: none"> • multikulturní soužití, lidská tolerance • migrace, migranti, azylanti; kultura národností na našem území • postavení mužů a žen, genderové problémy • sociálně patologické jevy
---	--

Kultura, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění • vyjmenuje a vysvětlí roviny kultury • zná různé kulturní instituce ve svém okolí, v ČR i na mezinárodní úrovni a zná oblasti, jimiž se zabývají • umí vyjmenovat a definovat hlavní znaky kultur národností žijících na území ČR • zná pravidla společenského chování a řídí se jimi 	<ul style="list-style-type: none"> • hmotná a duchovní kultura • ochrana a využívání kulturních hodnot • kulturní instituce v ČR a v regionu

Náboženství, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních pojmech spojených s náboženstvím a vírou • vyjmenuje a popíše současná světová náboženství • objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus 	<ul style="list-style-type: none"> • víra, ateismus • církve a náboženství; • náboženská hnutí a sekty • náboženský fundamentalismus

Lidská práva, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zná typy práv a svobod • objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat • formuluje způsoby obhajování práv a svobod • vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí • demonstruje příklady porušování Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod na aktuálních problémech 	<ul style="list-style-type: none"> • lidská práva • historický vývoj jejich obhajování • Listina základních práv a svobod • veřejný ochránce práv, organizace hájící lidská práva • práva dětí, práva národnostních a etnických menšin

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Politologie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí předmět zkoumání politologie a základní pojmy této vědní disciplínypodá nástin dějin politického myšlení po současnost	<ul style="list-style-type: none">politologie - dějiny, pojmyvýznamní představitelé politického myšlení

Člověk jako občan, 22 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">orientuje se v otázkách teorie státu, podmínek vzniku státu, jeho typů, forem vládyorientuje se v ústředních historických událostech významných pro vývoj české státnostivyjmenuje způsoby, jakými lze nabýt i pozbyt českého občanstvívysvětlí rozdíl mezi základními principy demokratického a totalitního režimucharakterizuje základní hodnoty a principy moderní demokraciecharakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...)popíše historický rozvoj české ústavnostiorientuje se v Ústavě ČRvyjmenuje základní hodnoty a principy české státnosti zakotvené Ústavě ČRpopíše systém dělby a fungování státní moci v ČRorientuje se v problematice legislativyobjasní znaky a funkci demokratických volebvyjmenuje orgány státní správy a samosprávyuvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávyvyjmenuje základní ideologické proudy a vysvětlí jejich základní doktrínyobjasní typologii a funkci politických stranobjasní význam pluralitního politického systému a úlohu politické opozicecharakterizuje současný český politický systémvysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismemuvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státurozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti;navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, včetně zajištění na stáří;vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky, a jak řešit tíživou finanční situaci; navrhne, jak zodpovědně hospodařit, včetně zajištění na stáří	<ul style="list-style-type: none">teorie státučeský státpolitický režimdemokracie - základní hodnoty a principy demokraciepřímá demokracie - občanská společnost, politická participace občanů, společenské organizacenepřímá demokraciedělba státní moci, složky státní moci, státní orgánystátní občanství ČRstátní symboly ČRprávní základy státu: ústava, Ústava ČRúzemní struktura státu; obecní a krajská samosprávavolby, volební systémy, volby v ČRpolitika; politické ideologie, politický pluralismus, politické stranypolitický radikalismus a extremismusfinanční záležitosti jedince a rodiny, rozpočet domácnosti, zodpovědné hospodařenířešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

<ul style="list-style-type: none"> zná roli sociálního státu a způsoby, jakými funguje ku prospěchu svých občanů 	
---	--

Etika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> operuje s pojmy etika, mravní hodnota a normy, mravní rozhodování a odpovědnost orientuje se v pojetích etiky nejvýznamnějších myslitelů vysvětlí, jaké otázky řeší zdravotnická etika přemýšlí o etických otázkách (ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění), zejména pak v oblasti zdravotnictví chápe, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědní jiným lidem 	<ul style="list-style-type: none"> etika a její předmět, základní pojmy etiky významní myslitelé v oblasti etiky a filozofie mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost profesní etika, zdravotnická etika

4. ročník, 1 h týdně, povinný

Člověk a právo, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem <i>právo</i>, <i>právní stát</i>, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů správně využívá základní pojmy právní terminologie, zejména právní řád, právní norma orientuje se v právním řádu ČR a pramenech práva ČR, v problematice legislativy popíše postavení občana v demokratické společnosti a jeho role v právních vztazích rozlišuje právní subjekty, osobu fyzickou a právnickou vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní zodpovědnost; zná věkové hranice v českém právu charakterizuje rozdíl mezi právem veřejným a soukromým, orientuje se v jejich jednotlivých oborech rozlišuje typy majetku a zná způsoby jeho nabývání, aplikuje pojmy vlastnické právo, spoluvlastnictví, smlouva, právo duševního vlastnictví, odpovědnost za škodu dovede právně hájit své zájmy, objasní možné právní důsledky jednání ví, kde získá informace a pomoc při řešení právních problémů v rámci regionu, státu i světa objasní postupy vhodného chování, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp. popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek 	<ul style="list-style-type: none"> právo a spravedlnost, právní stát právní řád; právní řád ČR právní ochrana občanů orgány vydávající právní akty právní vztahy prameny práva ČR; soustava soudů v ČR systém práva, právo veřejné a soukromé, právo hmotné a procesní občanské právo majetek a jeho nabývání smlouvy, odpovědnost za škodu, správní řízení pracovní právo rodinné právo trestní právo; trestní odpovědnost; tresty a ochranná opatření kriminalita orgány činné v trestním řízení právní profese soudní řízení

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v oblasti a odborné terminologii pracovního práva a v podmínkách průběhu pracovního poměru • popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance; • zná možnosti při hledání zaměstnání • popíše oblast působnosti rodinného práva; práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; podmínky náhradní rodinné péče • vysvětlí specifika trestního práva; orientuje se v problematice trestných činů a přestupků • orientuje se v jednotlivých fázích trestního řízení, včetně závěru a výsledků • popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství • sdělí správný průběh a způsob chování účastníků soudního řízení • vysvětlí průběh a možné výsledky správního řízení 	
--	--

Soudobý svět, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství • orientuje se v možnostech zásahů a pomoci ze strany vyspělých zemí a velmocí vůči zemím rozvojovým • vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách • objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě • podá nástin dějin evropské integrace, včetně její motivace • zná základní principy a pilíře Evropské unie • charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku • chápe důležitost evropské integrace • zhodnotí ekonomický dopad členství v EU • popíše funkci a činnost OSN a NATO • popíše ostatní významné organizace a instituce podílející se na mezinárodní spolupráci - WHO, Olympijský výbor, G8, OECD, Červený kříž, OBSE, Rada Evropy, OPEC, ESVO • vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách • orientuje se v systému zabezpečení obyvatelstva České republiky uvnitř i navenek • uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejich důsledcích 	<ul style="list-style-type: none"> • vyspělé státy, civilizace, světové velmoci, problémy rozvojových zemí • konflikty v soudobém světě • mezinárodní vztahy • evropská integrace, Evropská unie, NATO, OSN, ostatní významné mezinárodní organizace • bezpečnost obyvatelstva ČR • globální problémy soudobého světa, terorismus, globalizace a její důsledky

Základy filozofie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie• chápe význam filozofie a její přínos pro současnost• dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva• dovede pracovat s obsahově a formálně dostupnými texty• popíše proměny filozofického myšlení v dějinách lidstva od antiky až po současnost na pozadí historického vývoje, včetně oblasti české filozofie	<ul style="list-style-type: none">• lidské myšlení v předfilozofickém období, mýtus• vznik filozofie a základní filozofické problémy• hlavní filozofické disciplíny• proměny filozofického myšlení v dějinách až po současnost• česká filozofická scéna• význam filozofie v životě člověka, smysl filozofie pro řešení životních situací

9.3 Přírodovědné vzdělávání

Charakteristika přírodovědného vzdělávání

Obsahem této oblasti je vzdělávání fyzikální, chemické, biologické a ekologické. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Přírodovědné vzdělávání vede k osvojení důležitých pojmů, veličin a zákonitostí z přírodních věd. Tyto znalosti jsou nutné k pochopení dějů, které probíhají v živé i neživé přírodě, a žáci si na jejich základě formují žádoucí vztah k přírodě a životnímu prostředí. Žáci využívají přírodovědných znalostí a dovedností při teoretické i praktické výuce odborných předmětů i v odborné praxi.

Výuka v jednotlivých předmětech podporuje logické i empirické myšlení a směřuje k tomu, aby žáci dovedli aktivně využívat získané znalosti při dalším vzdělávání nebo odborné praktické přípravě. Celkové pojetí výuky fyziky, chemie a biologie jeví výrazné tendence odklonu od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit fyzikální, chemické a biologické problémy, k aktivnímu využívání poznatků ve výuce i v praxi.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uměli:

- využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí;
- logicky uvažovat, analyzovat a řešit jednoduché přírodovědné problémy;
- pozorovat a zkoumat přírodu, provádět experimenty a měření, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje;
- komunikovat, vyhledávat a interpretovat přírodovědné informace a zaujímat k nim stanovisko, využívat získané informace v diskusi k přírodovědné a odborné tematice;
- porozumět základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě a zdůvodnit nezbytnost udržitelného rozvoje;
- posoudit chemické látky z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy.

V afektivní oblasti směřuje přírodovědné vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti;
- pozitivní postoj k přírodě;
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Učivo oblasti přírodovědného vzdělávání je rozvrženo do předmětů:

- Fyzika;
- Chemie;
- Biologie.

Fyzika

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Fyzika
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět fyzika má poskytnout žákům fyzikální poznatky a dovednosti, které by využívali v praktickém životě v situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí, a v návaznosti na odborné předměty. Vede žáky k logickému uvažování, analýze a řešení jednoduchých problémů s fyzikální a technickou problematikou. Žáci získávají další zkušenosti s pozorováním a zkoumáním fyzikálních jevů, provádějí experimenty a měření, zpracovávají a vyhodnocují efektivním způsobem získané údaje. Používají adekvátní matematické a grafické prostředky, symboliku, správnou terminologii k vyjadřování funkčních závislostí mezi zkoumanými veličinami. Předmět fyzika motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti a k ochraně životního prostředí vlastními činnostmi.

Charakteristika učiva

Předmět Fyzika je koncipován jako všeobecně vzdělávací předmět s vazbou k odborné složce vzdělávání a je součástí přírodovědného vzdělávání. Učivo navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Fyzikální vzdělávání směřuje k tomu, aby žák správně používal pojmy, dokázal vysvětlit fyzikální jevy, rozlišil fyzikální realitu a fyzikální model, řešil fyzikální problém, osvojil si základy postupů, které jsou pro fyziku charakteristické (pozorování, měření, zpracování výsledků a jejich vyhodnocení, vyvozování závěrů) a dokázal uplatnit fyzikální poznatky v odborném vzdělávání a v praktickém životě.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - demonstrační pokusy, animace, výukový software). Velký důraz je kladen také na praktickou část výuky, která je realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída zpravidla dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky. Nedílnou součástí výuky jsou vhodně volené exkurze. Celkové pojetí fyziky bude směřováno od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit fyzikální problémy a k chápání integrace fyziky do přírodovědného vzdělávání. Fyzika je vyučována v druhém ročníku, v hodinové dotaci (0+2+0+0).

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Kontrola vědomostí a dovedností probíhá různými formami písemného a ústního zkoušení. Součástí hodnocení je rovněž zpracování protokolů laboratorních cvičení, vypracování dobrovolných aktivit (např. referátů, prezentací na PC, domácích úloh).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- získávat samostatně informace z různých zdrojů, kriticky je hodnotit, zpracovat a využívat ke studiu;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Matematické kompetence

- používat a správně převádět jednotky používané ve fyzice a technice;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi fyzikálními objekty a vztahy mezi fyzikálními veličinami při řešení praktických úloh, umět je popsat a využít pro dané řešení;
- číst různé formy grafického znázornění fyzikálních závislostí (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat matematické postupy při obecném i numerickém řešení úloh s fyzikálními a praktickými náměty.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet a správně je využívat;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání;
- tvořit prezentace v PowerPointu.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky;
- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- schopnost sebereflexe;
- mít zdravé sebevědomí;
- odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat;
- prezentovat dosažené výsledky a aplikovat je v konkrétních situacích;
- vytvářet a využívat vizuální znázornění problému;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení;
- zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- znát vlastní práva i povinnosti;
- podílet se aktivně na ochraně životního prostředí.

Člověk a životní prostředí

- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka (zvuk, optika,...), uvědomit si vliv člověka na ovzduší (skleníkový efekt), vliv spalovacích motorů na životní prostředí, význam jaderné energetiky;
- respektovat principy udržitelného rozvoje, získat přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- nakládat s materiály a energiemi ekonomicky a s ohledem na životní prostředí;

- snažit se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat fyziku v dalším vzdělávání, fyzika je důležitou součástí medicíny, elektrotechniky, energetiky, výzkumu;
- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (teorie relativity, vesmír,...).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu fyzika.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základní fyzikální veličiny soustavy SI a jejich jednotky • orientuje se MFCHT • použije násobné a dílčí jednotky • jednotky odvozené popisuje pomocí základních jednotek 	<ul style="list-style-type: none"> • fyzikální jednotky a veličiny

Mechanika, 17 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu • určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají • určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly • vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie • určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty • aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanický pohyb • pohyb rovnoměrně přímočarý • rovnoměrný pohyb bodu po kružnici • Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitace • mechanická práce a energie • posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa • moment síly vzhledem k ose otáčení, výslednice momentů sil, momentová věta • skládání sil • vlastnosti kapalin a plynů • Pascalův zákon, hydraulické zařízení • vztlaková síla, Archimédův zákon

Termika, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxivysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změnypopíše principy nejdůležitějších tepelných motorůpopíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi	<ul style="list-style-type: none">Celsiova a termodynamická teplotateplotní délková a teplotní objemová roztažnostteplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesatepelné motorystruktura pevných látek a kapalinpřeměny skupenství - tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, desublimace

Vlnění a optika, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šířenícharakterizuje základní vlastnosti zvukuchápe negativní vliv hluku a vyjmenuje způsoby ochrany sluchuaplikuje na zdravotnictví - ultrazvuk, fonendoskop, audiometrcharakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředíchřeší úlohy na odraz a lom světlařeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkamivysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vadpopíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxivyjmenuje možnosti využití optiky ve zdravotnictví	<ul style="list-style-type: none">mechanické kmitání a vlnění, druhy mechanického vlnění, vlnová délka, frekvencezvukové vlněnísvětlo a jeho šíření, jevy na rozhraní dvou prostředízobrazení zrcadlem a čočkouokodruhy elektromagnetického záření, rentgenové záření

Elektřina a magnetismus, 17 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický nábojřeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákonazapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proudpopíše princip a praktické použití polovodičových součástek s přechodem PNurčí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudempopíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice	<ul style="list-style-type: none">elektrické pole - elektrický náboj, Coulombův zákon, elektrický potenciál a napětí, kapacita vodičeelektrický proud v kovech - odpor vodiče, Ohmův zákonelektrický proud v kapalinách a plynechpolovodiče - typy vodivosti polovodičů, přechod PN, druhy polovodičových součástekmagnetické pole - magnetické pole elektrického prouduelektromagnetická indukcestřídavý proud - generátor střídavého proudupřenos elektrické energie střídavým proudem

Fyzika atomu, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu• popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony• vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením• popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru	<ul style="list-style-type: none">• model atomu, laser• atomové jádro, nukleony• radioaktivita• jaderné záření• jaderná energie a její využití

Vesmír, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje Slunce jako hvězdu• popíše objekty ve sluneční soustavě• zná příklady základních typů hvězd	<ul style="list-style-type: none">• Slunce, planety a jejich pohyb, komety• hvězdy a galaxie

Laboratorní práce - náměty

výsledky vzdělávání	učivo
	<ul style="list-style-type: none">• měření hustoty látky• určení momentu síly vzhledem k ose otáčení• měření teploty tání a tuhnutí amorfní látky• měření elektrického napětí a proudu• ověření Ohmova zákona• měření indexu lomu světla

Chemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Chemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby začali chápat, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcí se dnes člověk neobejde téměř v žádné oblasti své činnosti. Poukazuje na význam chemie pro život.

Předmět je koncipován jako teoretický celek, který žákům poskytne ucelený soubor znalostí, které jsou nezbytné pro porozumění chemických principů uplatňujících se v dalších předmětech, zejména v biochemii. V obecné chemii se seznámí s vlastnostmi roztoků a obecnými fyzikálně chemickými zákony. Anorganická chemie poskytne informace o vlastnostech prvků a sloučenin významných v lékařství, výživě a toxikologii. V organické chemii získá žák přehled o sloučeninách a reakcích uplatňujících se v metabolismu a o toxikologicky významných organických sloučeninách nutných pro profesionální a odbornou orientaci v nutriční problematice. Žáci získají základní informace o analytické chemii, prohloubí znalosti z organické a anorganické chemie v souvislosti s jejich uplatněním ve zdravotnictví.

Charakteristika učiva

Učivo chemie navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studovaného oboru. v chemii je kladen důraz především na poznatky související s praktickou činností nutričního asistenta. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Chemie je vyučována v prvním a druhém ročníku, v hodinové dotaci (2+2+0+0).

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - demonstrační pokusy). Velký důraz je kladen také na praktickou část výuky, která je realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída zpravidla dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků budou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy, samostatná práce, která spočívá ve zpracování protokolů z laboratorních cvičení a osobní aktivita. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz bude kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- vyhledávat a interpretovat informace z různých zdrojů (internet, časopisy, knihy), zaujímat k nim stanovisko a využívat získané informace ke studiu;
- vytvářet pohodu a zdravé prostředí pro učení;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Matematické kompetence

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- správně převádět a používat běžné jednotky používané v chemii;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími informačními zdroji;
- tvořit prezentace v power pointu;
- zpracovat protokol z laboratorní práce.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se samostatně, srozumitelně a souvisle, odborně a jazykově správně;
- schopnost pracovat v týmu, navrhovat postupy řešení problémů a obhajovat své názory i respektovat názory druhých;
- umět správně argumentovat, formulovat své myšlenky a obhájit vlastní názor.

Personální a sociální kompetence

- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- vytvářet vstřícné mezilidské vztahy;
- přijímat hodnocení své práce, přijímat rady a kritiku;
- schopnost týmové práce i respekt vůči spolužákům při skupinové práci v průběhu laboratorních cvičení;
- dbát aktivně o své zdraví, uvědomovat si negativa nesprávného životního stylu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- získávat pracovní dovednosti v laboratorních cvičeních;
- mít povědomí o využití chemických látek v praxi a běžném životě;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- aplikovat teoretické poznatky k řešení praktických problémů;
- využívat příklady úloh vycházející z reálného života k samostatnému uvažování při řešení problémů;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat;
- prezentovat dosažené výsledky a aplikovat je v konkrétních situacích;
- zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu s etickými normami, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- chápat globální problémy světa;
- podílet se aktivně na ochraně životního prostředí;
- být hrdý na vědecké objevy českých chemiků;
- znát vlastní práva a povinnosti, respektovat práva druhých.

Člověk a životní prostředí

- odpovědnost ke svému zdraví, svým životním stylem být příkladem ostatním;
- dodržovat zásady ochrany životního prostředí;
- nakládat s materiály, chemikáliemi a jejich likvidaci, energiemi a vodou ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat chemii v dalším vzdělávání, chemie je důležitou součástí medicíny, farmacie, výzkumu;

- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (změny klimatu, vesmír,...).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu chemie.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod do studia chemie, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zařadí chemii do systému přírodních věd • uvede klady a zápory, které přináší chemie pro člověka a životní prostředí • definuje látku a fyzikální pole • uvede příklady surovin a produktů chemické výroby • popíše první pomoc při úrazu • respektuje při praktických činnostech P a H -věty uvedené na chemikáliích 	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj a historie chemie • chemické disciplíny, jejich význam • základní pojmy • chemická výroba • zásady bezpečnosti práce v chemické laboratoři

Složení a vlastnosti látek, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje pojmy těleso a chemická látka • definuje atom, ion, molekulu • rozlišuje pojmy prvek, sloučenina a používá je ve správných souvislostech • dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek • vysvětlí rozdíl mezi chemicky čistou látkou a směsí • rozliší směsi heterogenní a homogenní • popíše metody oddělování složek ze směsí a uvede příklady využití těchto metod v praxi • pojmenuje základní chemické nádoby a pomůcky a sestaví jednoduchou aparaturu • charakterizuje obecné vlastnosti nekovů a kovů 	<ul style="list-style-type: none"> • stavební částice látek • chemické prvky a sloučeniny • vlastnosti látek • chemicky čistá látka a směsi • metody dělení směsí

Složení a struktura atomu, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše modely atomů• popíše stavbu atomu, rozlišuje atom, ion, izotop, nuklid• vysvětlí rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou• uvede příklady využití radionuklidů ve zdravotnictví• vysvětlí pojmy perioda a skupina• definuje periodický zákon• charakterizuje obecné vlastnosti nekovů a kovů• vysvětlí obecně platné zákonitosti vyplývající z periodické soustavy prvků	<ul style="list-style-type: none">• elementární částice atomu• modely atomu• atomové jádro• radioaktivita• využití radioaktivních izotopů• periodická soustava prvků, periodický zákon• valenční elektrony• vztahy a zákonitosti v PSP• shrnutí poznatků o atomu

Chemické názvosloví, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• zná názvy a značky vybraných chemických prvků• vypočítá oxidační číslo prvku ve sloučenině• dokáže zapsat vzorec a název jednoduché sloučeniny, umí využívat oxidační číslo atomu prvku při odvozování vzorců a názvů sloučenin• tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin	<ul style="list-style-type: none">• oxidační číslo• názvosloví binárních sloučenin• názvosloví kyselin• názvosloví solí• shrnutí poznatků z chemického názvosloví

Chemické výpočty, 11 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vyhledá v periodické tabulce relativní atomovou hmotnost• vypočítá relativní molekulovou hmotnost sloučeniny• definuje mol a Avogadrův zákon• vypočítá jednoduché příklady na molární hmotnost a molární objem• vypočítá procentuální zastoupení prvku ve sloučenině• definuje roztok, rozpustnost látky• rozlišuje nasycený a nenasycený roztok• užívá definiční rovnice pro hmotnostní zlomek, látkovou koncentraci a ředění roztoků• rozlišuje hypertonický a hypotonický roztok, vysvětlí význam izotonického roztoku• vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení• provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi a při řešení praktických chemických problémů	<ul style="list-style-type: none">• relativní atomová a molekulová hmotnost• látkové množství, mol• výpočty z chemických vzorců• výpočty z chemických rovnic• roztoky, dělení roztoků• hmotnostní koncentrace• látková koncentrace• shrnutí poznatků z chemických výpočtů

Chemická vazba, 5 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje podmínky vzniku chemické vazbyvysvětlí vznik chemické vazby a charakterizuje typy vazebdefinuje elektronegativituvysvětlí vliv chemické vazby na vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none">vznik chemické vazbyzákladní a excitovaný stav atomuelektronegativitatypy chemických vazeb: kovalentní, iontová, kovovávliv chemické vazby na vlastnosti látek

Chemický děj, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozdělí pojmy exotermická a endotermická reakcedefinuje termochemické zákonyvysvětlí pojem chemické rovnováhy v soustavě, odvodí rovnovážnou konstantudefinuje pojmy chemická reakce, chemická rovnice, reaktanty, produktyzapiše chemickou reakci chemickou rovnicí a vyčíslí jivysvětlí průběh acidobazického dějedefinuje iontový součin vody a pHklasifikuje roztoky podle hodnoty pHvysvětlí podstatu hydrolyzy solídefinuje a správně používá pojmy oxidace a redukce, napíše a vyčíslí redoxní rovnicivysvětlí podstatu chemických reakcí a zapiše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí	<ul style="list-style-type: none">termochemie, termochemické zákonyrychlost chemických reakcíkatalyzátory a inhibitorychemická rovnováhaklasifikace chemických reakcíacidobazické reakce, neutralizacekyselost a zásaditost roztoků, pH, indikátoryhydrolyza solíredoxní reakce, elektrolýzashrnutí poznatků z chemického děje

Anorganická chemie, 17 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí vlastnosti anorganických látektvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučeninuplatňuje poznatky o určitých chemických reakcích v chemické analýzeuvede typický výskyt prvků v příroděcharakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti prvkůuvede základní způsoby přípravy, výroby a využití prvkůuvede hlavní zdroje znečištění ovzduší a vodycharakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí	<ul style="list-style-type: none">vodík, kyslík, vzácné plynyhalogenychalkogenyprvky p³, dusík, fosforprvky p², uhlík, křemík, cín, olovoprvky p¹, bor, hliníkprvky s, alkalické kovy, kovy alkalických zeminpřechodné prvkyshrnutí poznatků o nepřechodných prvcích a přechodných prvcích

Laboratorní práce

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• respektuje při praktických činnostech p a h-věty uvedené na chemikáliích	<p>náměty k praktickým cvičením:</p> <ul style="list-style-type: none">• seznámení s chemickou laboratoří a jejím vybavením, chemické nádobí a pomůcky• příprava chemicky čisté látky filtrací, sublimací, krystalizací• příprava roztoků požadovaného složení• zkoumání vlivu faktorů na rychlost chemické reakce• indikátory• vlastnosti nekovových prvků a jejich sloučenin• vlastnosti kovových prvků a jejich sloučenin• sledování vlastnosti chemických prvků v závislosti na jejich umístění v periodické soustavě prvků• důkaz kationtů, plamenové reakce

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod do organické chemie, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše složení a vlastnosti organických sloučenin• vyjmenuje látky, které patří mezi organické sloučeniny• vyjmenuje příklady přírodních a syntetických organických sloučenin• zhodnotí postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností organických sloučenin	<ul style="list-style-type: none">• předmět organické chemie, minulost a současnost organické chemie• dělení organických sloučenin• složení molekul organických sloučenin• vlastnosti organických sloučenin• vazebné vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách• druhy uhlíkových řetězců• typy kovalentních vazeb• typy vzorců• izomerie

Průběh a klasifikace reakcí, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje typy reakcí organických sloučenin a dokáže je využít v chemické analýze v daném oboru• klasifikuje organické reakce, popíše základní typy chemických reakcí organických sloučenin	<ul style="list-style-type: none">• substituce• adice• eliminace• přesmyk

Uhlovodíky, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní strukturu uhlovodíků• používá názvosloví a napíše vzorce uhlovodíků• objasní závislost vlastností uhlovodíku na jeho struktuře• popíše vlastnosti uhlovodíků	<ul style="list-style-type: none">• klasifikace uhlovodíků podle typu vazeb a řetězce• alkany, cykloalkany• alkeny• alkadieny• alkyny• areny

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejdůležitější zástupce jednotlivých skupin uhlovodíků, popíše metody jejich přípravy, zhodnotí jejich využití v odborné praxi a běžném životě • popíše vliv uhlovodíků na zdraví a životní prostředí • charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy • uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • shrnutí poznatků o uhlovodících
--	---

Přírodní zdroje uhlovodíků, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní a definuje pojmy - ropa, oktanové číslo, krakování, zemní plyn • uvede využití jednotlivých produktů destilace ropy 	<ul style="list-style-type: none"> • fosilní a recentní zdroje • zpracování ropy • zemní plyn

Deriváty uhlovodíků, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede významné zástupce organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí • charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků • popíše vlastnosti derivátů uhlovodíků • popíše průběh reakcí typických pro deriváty uhlovodíků 	<ul style="list-style-type: none"> • halogenderiváty • dusíkaté deriváty (nitroderiváty, aminy) • hydroxyderiváty (alkoholy, fenoly) • ethery • aldehydy, ketony • karboxylové kyseliny • funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin • shrnutí poznatků o derivátech uhlovodíků

Makromolekulární chemie, 5 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem monomer, polymer • vysvětlí princip polymerace, kondenzace • rozdělí plasty, uvede jejich příklady, vlastnosti a jejich použití v běžném životě • posoudí vliv používání plastů na člověka a životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • monomer, polymer • polymerace, kondenzace • syntetické makromolekulární látky • shrnutí poznatků o makromolekulární chemii

Biochemie, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje obor biochemie, charakterizuje biochemii jako nauku o složení živých organismů • vysvětlí podstatu anabolických a katabolických reakcí • uvede složení, výskyt a funkce nejdůležitějších přírodních látek • popíše a zhodnotí význam dýchání a fotosyntézy 	<ul style="list-style-type: none"> • chemické složení živých organismů • lipidy • sacharidy • bílkoviny • enzymy • vitamíny • hormony

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny • charakterizuje nejdůležitější přírodní látky • popíše podstatu biochemických dějů 	<ul style="list-style-type: none"> • nukleové kyseliny • biochemické děje • shrnutí poznatků o přírodních látkách
---	--

Laboratorní práce

výsledky vzdělávání	učivo
	<p>Náměty k praktickým cvičením</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba molekul organických sloučenin • příprava a vlastnosti uhlovodíků • vlastnosti alkoholů a fenolů • vlastnosti aldehydů • vlastnosti karboxylových kyselin • příprava esterů • vlastnosti a důkaz bílkovin • vlastnosti sacharidů

Biologie

ZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Biologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět Biologie a ekologie je koncipován jako předmět, který má žáky motivovat k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o rozmanitosti přírody, organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Vede žáky k uvědomění si přímé souvislosti mezi živou, neživou přírodou a zdravím člověka, k pochopení vlivů životního prostředí na člověka a jeho zdraví a vlivu činnosti člověka na složky životního prostředí. Předmět poskytuje žákovi potřebný základ pro pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy a vede jedince k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Žáci využívají biologické a ekologické poznatky v praktickém životě a v situacích, které souvisejí s odbornou praxí. Předmět motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Charakteristika učiva

Obsah je zaměřen na zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí a rozšíření na Zemi. Poskytuje informace o stavbě těl organismů, principech předávání a zpracování genetické informace.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - animace, výukový software). Celkové pojetí biologie a ekologie bude směřováno od informativní k formativní stránce výuky, od přemíry faktů k metodám poznávání, k vytváření dovedností řešit environmentální problémy a k chápání integrace biologie a ekologie do přírodovědného vzdělávání. Praktická část výuky bude realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se třída dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky. Biologie a ekologie je vyučována v prvním ročníku, v hodinové dotaci (2+0+0+0).

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Kontrola vědomostí a dovedností probíhá různými formami písemného a ústního zkoušení. Součástí hodnocení je rovněž vypracování dobrovolných aktivit (např. referátů, prezentací na PC, domácích úloh).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- samostatně získávat informace z různých zdrojů, kriticky je hodnotit, zpracovat a využít ke studiu;
- poznávat smysl a cíl učení, být motivován k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky.

Matematické kompetence

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- s porozuměním číst matematický text;
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.).

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- využívat poznatky a získávat informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se stručně a srozumitelně, vyjadřování je odborně a jazykově správné;
- aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých;
- dodržovat jazykovou a stylistickou normu v mluveném a psaném projevu;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- schopnost přijímat radu a kritiku;
- rozvíjet sebekritické myšlení a zdravé sebevědomí;
- zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si svou práci a práci v týmu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- objektivnost v sebehodnocení, k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání v biologii.

Kompetence k řešení problémů

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- diskutovat o problému;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat;
- schopnost dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- zdůvodnit, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- znát vlastní práva i povinnosti;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- mít povědomí o veřejných záležitostech regionálního charakteru;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a životní prostředí

- odpovědnost ke svému zdraví, svým životním stylem být příkladem ostatním;
- dodržovat zásady ochrany životního prostředí;
- nakládat s materiály, chemikáliemi a jejich likvidaci, energiemi a vodou ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce

- připravovat absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě;
- využívat biologii v dalším vzdělávání, biologie je důležitou součástí medicíny, farmacie, energetiky, výzkumu;
- využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi (*vznik života na Zemi, dopad lidské činnosti na přírodu, hledání soužití v souladu s přírodou,...*).

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívat jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- Internet (informační a vzdělávací servery) umožňuje vyhledávání novinek a rozšiřujících poznatků, využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory apod.) a pro rozšíření výukového obsahu předmětu biologie.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- dodržovat zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti, včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji atd.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- mít vědomosti o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Vznik, vývoj a vlastnosti živých soustav, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje názory na vznik a vývoj života na zemi• vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav	<ul style="list-style-type: none">• teorie vzniku života• vývoj života, podmínky na Zemi (fyzikální a chemické), vlastnosti živých soustav

Buňka, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života• vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou• charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly• vysvětlí pojmy tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava	<ul style="list-style-type: none">• definice buňky• typy buněk, stavba prokaryotické a eukaryotické buňky• význam jednotlivých částí buňky• velikost a tvar buněk• buněčná teorie• metabolismus buňky• tkáně a pletiva• orgány a orgánové soustavy

Rozmanitost organismů a jejich charakteristika, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvede základní skupiny organismů a porovná je• popíše stavbu virů	<ul style="list-style-type: none">• příčiny a důsledky rozmanitosti organismů• zavedení taxonomie, Linné

<ul style="list-style-type: none"> • popíše typy bakterií • uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence • popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav • vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • organismy jako původci nemocí (viry, bakterie, parazité, alergen, přenašeči) • ochrana proti nemocem • definice zdraví a nemoci • biologie člověka
--	---

Dědičnost a proměnlivost, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše chemické složení organismů • vysvětlí princip a jednotlivé fáze proteosyntézy • vysvětlí podstatu denaturace a využití v praxi • objasní význam genetiky • vysvětlí základní genetické pojmy • interpretuje vlastními slovy Mendelovy zákony • řeší slovní úlohy s použitím Mendelových zákonů • řeší jednoduché příklady s krevními skupinami • vysvětlí rozdíly mezi dědičností pohlavně vázanou a pohlavně ovlivněnou • vysvětlí pojem "přenašečka choroby" • objasní podstatu daltonismu a hemofilie • vyjmenuje odchylky v dědičnosti pohlaví u člověka a jejich symptomy • vyjmenuje typy mutací • uvede příklady některých mutagenních faktorů • popíše vybrané choroby (způsobené mutacemi) • objasní význam a metody genetického poradenství • vysvětlí význam poznání krevních skupin při transfúzi • vysvětlí význam a úkoly lékařské genetiky • vyhodnotí vliv vnějších a vnitřních faktorů na zdraví jedince 	<ul style="list-style-type: none"> • struktura nukleových kyselin • vztah nukleových kyselin k dědičnosti • proteosyntéza • chromozom, karyotyp • J. G. Mendel • pohlavní a nepohlavní rozmnožování - podstata a výhody • dědičnost a proměnlivost organismů • dědičné choroby • mutace a mutagenní faktory • genetické poradenství • krevní skupiny

Ekologie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní ekologické pojmy • charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy) • vyjádří vlastními slovy adaptaci organismů na faktory prostředí • definuje populaci a společenstvo • charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu • uvede příklad potravního řetězce • provede rozbor potravní pyramidy • popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického • charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem 	<ul style="list-style-type: none"> • základní ekologické pojmy • jednotlivé faktory abiotické a biotické • adaptace organismů, pravidla • typy potravních řetězců a příklady • potravní pyramida • koloběh vybraných látek • toky energií v přírodě • příčiny nedostatku některých látek v potravě člověka • charakteristika jednotlivých typů krajiny

Člověk a životní prostředí, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody• hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí• posoudí vliv své budoucí profese na životní prostředí• uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci• charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí• popíše způsoby nakládání s odpady• navrhne cesty minimalizace tvorby odpadů• rozčlení jednotlivé druhy odpadů• charakterizuje globální problémy na zemi• vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí• uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu• uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí• zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí• uvede základní ekologické zátěže regionu a jejich vliv na zdraví člověka• na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému• charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none">• ovlivňování prostředí člověkem z hlediska historického• vliv různých činností člověka na jednotlivé složky prostředí• zátěž vybrané profese na životní prostředí• definice odpadu, třídění, značení• přelidnění• surovinová a energetická, potravinová krize• ochrana přírody a krajiny• organizace ochrany přírody, státní a nestátní složky, hnutí• mapa chráněných území v ČR a regionu• zásady udržitelného rozvoje• význam, pravidla• nástroje společnosti na ochranu životního prostředí – legislativa, dotační a motivační politika státu• regionální ekologické problémy• environmentální problémy z praktického života

Laboratorní práce, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• zhotoví nativní preparát• provede popis a vyhodnocení pozorovaného objektu	<p>náměty pro praktická cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none">• základy mikroskopování• pozorování živočichů a rostlin

9.4 Matematické vzdělávání

Matematika je nedělitelnou součástí všech vědeckých disciplín a má tudíž své pevné místo v rámci školního vzdělávání, všeobecného i odborného.

Obečným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích - v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, volném čase a podobně.

Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe.

Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami.

Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Učivo oblasti matematického vzdělávání je pokryto předmětem:

- Matematika

Matematika

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Matematika
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	232 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024 počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.). Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe. Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami. Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována v návaznosti na učební osnovy matematiky základní školy, a to na vyučování v rozsahu 7 týdenních vyučovacích hodin za studium. Dělení do skupin je závislé na počtu žáků ve třídě. Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň. Počty vyučovacích hodin u jednotlivých tematických celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést podle svého uvážení úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

Práce s talentovanými žáky - žakovské soutěže (v rámci třídy, školy, mezi školní – porovnání vzájemné úrovně škol, celostátní soutěže – matematická olympiáda, Klokan, matematická soutěž odborných škol).

Strategie výuky

V matematice je využíváno tradičních metod i moderních výukových metod. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné metody střídat a kombinovat. Rovněž je kladen důraz na propojení matematiky s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá různých forem písemného a ústního zkoušení. Hodnotí se správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh, schopnost samostatného úsudku, schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- porozumět probíranému učivu a pochopit souvislosti mezi jednotlivými tématy, a také mezi různými předměty;
- rozšiřovat si vědomosti, upevňovat dovednosti a mít zájem učit se a celoživotně vzdělávat
- ovládat různé techniky učení;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí.

Matematické kompetence

- formulovat matematické myšlenky slovně a písemně;
- číst s porozuměním matematický text, užívat správně matematické terminologie a symboliky;
- porozumět obsahu potřebných matematických pojmů a vztahů mezi nimi, užít je při řešení úloh a problémů;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- analyzovat a řešit problémy, vhodně a správně numericky zpracovat úlohy;
- provádět v praktických úlohách jednoduché výpočty z paměti, náročnější za použití kalkulačtoru;
- používat běžných rýsovacích a jiných matematických pomůcek;
- analyzovat zadanou úlohu, postihnout v ní matematický problém, vytvořit algebraický nebo geometrický model situace a úlohu vyřešit;
- rozvíjet prostorovou představivost;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- používat běžné metody a algoritmické početní postupy, pro řešení konkrétní situace umět vybrat vhodný a optimální postup;
- vyjádřit vztah mezi dvěma nebo více proměnnými, správně jej interpretovat a prakticky použít, zachytit jej tabulkou, grafem, případně rovnicí;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.);
- umět správně převádět a používat běžné jednotky;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích (matematizovat reálné situace);
- aplikovat znalosti o základních rovinných útvech a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- aplikovat znalosti o základních geometrických tělesech.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívat informačních a komunikačních technologií při učení;
- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých.

Sociální a personální kompetence

- spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- přijímat hodnocení svých výsledků, přiměřeně na ně reagovat;
- být schopen sebehodnocení, sebekritiky a analýzy svých chyb;
- posilovat pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky);
- mít pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace;
- mít důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání v matematice se všemi mezipředmětovými souvislostmi.

Kompetence k řešení problémů

- spolupracovat při řešení problémů, pracovat v týmu;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků;
- vytvářet a využívat vizuální znázornění problému.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a aktivně, dbát na dodržování pravidel chování, respektovat práva a osobnost jiných lidí, vážit si materiálních a duchovních hodnot;
- mít vztah k matematice jako součásti kultury (připomínáním významných osobností a mezníků historie vědy).

Občan v demokratické společnosti

- důsledná příprava vede k odpovědnosti za svá rozhodnutí.

Člověk a životní prostředí

- chápat význam životního prostředí pro člověka;
- statisticky zpracovat třídění odpadu, diskutovat na téma, zda je nebo není nutno odpad třídít z hlediska životního prostředí.

Člověk a svět práce

- statisticky zpracovat míru nezaměstnanosti v místě školy nebo bydliště, spolupracovat s místním úřadem práce;
- ovládat finanční matematiku.

1. ročník, 3 h týdně, povinný

Číselné množiny, 47 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• provádí aritmetické operace v množině reálných čísel• používá různé zápisy reálného čísla• používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik)• řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu• provádí operace s mocninami a odmocninami• provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahující mocniny a odmocniny	<ul style="list-style-type: none">• číselné obory• reálná čísla a jejich vlastnosti• užití procentové počtu• absolutní hodnota reálného čísla• intervaly jako číselné množiny• mocniny s přirozeným, celočíselným a racionálním exponentem, odmocniny• operace s mnohočleny• rozklad mnohočlenů• lomené výrazy• výrazy obsahující mocniny a odmocniny• výrazy s proměnnými

Řešení rovnic a nerovnic. 38 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• řeší lineární a kvadratické rovnice a jejich soustavy, lineární a kvadratické nerovnice• třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní• převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě	<ul style="list-style-type: none">• lineární rovnice, metody řešení• soustavy lineárních rovnic• lineární nerovnice• slovní úlohy• kvadratické rovnice a nerovnice• shrnutí poznatků

Planimetrie, 17 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů• používá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	<ul style="list-style-type: none">• základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi• základní geometrické útvary v rovině• shodná a podobná zobrazení• trojúhelník a jeho vlastnosti

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Pokusné ověřování č.j. MSMT-22093/2023-3

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah 	<ul style="list-style-type: none"> shodnost a podobnost trojúhelníků Pythagorova věta Euklidovy věty
---	---

2. ročník, 2h týdně, povinný

Planimetrie, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah 	<ul style="list-style-type: none"> množiny bodů dané vlastnosti mnohoúhelníky kruh, kružnice a jejich části obvody a obsahy rovinných obrazců shrnutí poznatků

Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic, 30 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> základní poznatky o funkcích: definiční obor, obor funkčních hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí lineární funkce nepřímá úměrnost kvadratická funkce exponenciální a logaritmická funkce, logaritmus goniometrie a trigonometrie - stupňová a oblouková míra orientovaný úhel goniometrické funkce ostrého úhlu v pravoúhlém trojúhelníku goniometrické funkce obecného úhlu, grafy, vlastnosti goniometrické rovnice sinová, kosinová věta, obecný trojúhelník

Stereometrie, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie 	<ul style="list-style-type: none"> základní polohové a metrické vlastnosti útvarů v prostoru základní tělesa, povrchy, objemy aplikační úlohy

Statistika, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji 	<ul style="list-style-type: none"> statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak kvalitativní a kvantitativní četnost a relativní četnost hodnoty znaku, tabulka četnosti, grafické znázornění rozdělení četností rozdělení četnosti

	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika polohy - medián, modus, aritmetický, harmonický, geometrický průměr vážený • grafy histogram, polygon četností, • zpracování statistických údajů ze zdravotnické praxe
--	--

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Posloupnosti a jejich využití, 11 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce • určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky • rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost • provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> • základní poznatky o posloupnostech - určení, graf, vlastnosti • aritmetická posloupnost • geometrická posloupnost • finanční matematika

Kombinatorika, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování • počítá s faktoriály a kombinačními čísly • určí faktoriál čísla • řeší rovnice s faktoriálem • upravuje výrazy s faktoriálem 	<ul style="list-style-type: none"> • faktoriál čísla • výpočty s faktoriály • variace, permutace bez opakování • kombinace bez opakování • vlastnosti kombinačních čísel • aplikační úlohy

Pravděpodobnost, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem 	<ul style="list-style-type: none"> • náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu • jev náhodný, opačný, nemožný, jistý • množina všech možných pokusů, množina pokusů příznivých náhodnému jevu • výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu • nezávislost jevů • shrnutí poznatků

Analytická geometrie, 23 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů) • řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek • užívá různá analytická vyjádření přímky 	<ul style="list-style-type: none"> • soustava souřadnic, zobrazení bodu • délka a střed úsečky • vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru, velikost vektoru • operace s vektory • analytické vyjádření přímky v rovině • vzájemná poloha přímek • vzdálenost bodu od přímky • shrnutí poznatků

9.5 Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání v této oblasti je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Protože jsou lidé v současnosti vystaveni řadě nebezpečí, která ohrožují jejich zdraví a často i život, nabývají na významu i dovednosti potřebné pro obranu a ochranu proti nim, tj. pro chování při vzniku mimořádných událostí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vážit si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránit, rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví;
- racionálně jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení;
- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka;
- znát prostředky, jak chránit své zdraví, zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev; usilovat o dosažení optimálního pohybového rozvoje v rámci svých možností;
- posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup;
- vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž;
- pociťovat radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti;
- usilovat o pozitivní změny tělesného sebepojetí;
- využívat pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;
- kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec; podle potřeby spolupracovat;
- preferovat pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu; eliminovat zdraví ohrožující návyky.

Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje jednak učivo potřebné k péči o vlastní zdraví, k bezpečnému jednání v krizových situacích a za mimořádných událostí, poskytnutí neodkladné první pomoci, jednak učivo tělesné výchovy.

Učivo oblasti vzdělávání pro zdraví je rozvrženo do předmětů:

- Tělesná výchova.

Tělesná výchova

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Tělesná výchova
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	256 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, jsou jim vytvářeny podmínky ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti, prevence úrazů při pohybových aktivitách a také neodkladné poskytnutí první pomoci.

V souladu s vývojovými předpoklady a s individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vzdělávání v tělesné výchově, aby žáci dovedli zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev, usilovali o dosažení optimálního pohybového rozvoje, uměli vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovali radost a uspokojení z tělesné činnosti, využívali pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným postupům dle zásad fair play, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a v neposlední řadě zařazovali pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu.

Charakteristika učiva

Učivo v tělesné výchově představuje plánovitý systém vědomostí, pohybových dovedností a schopností, které si má žák osvojit. Je tvořeno z tematických celků: teoretické poznatky, tělesná cvičení (pořadová, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, aj.), gymnastika, rytmická gymnastika a kondiční cvičení, atletika, úpoly, pohybové a sportovní hry. Uvedené činnosti se vyučují v hodinách určených učebním plánem v týdenním rozvrhu.

Formou kurzu je realizováno lyžování, snowboarding a sportovní turistika. LVVZ je uskutečněn pro žáky prvního ročníku v rozsahu 35 hodin. Sportovně turistický kurz je realizován v 2. ročníku v rozsahu 30 hodin. Náplň i výsledky vzdělávání obou kurzů jsou zařazeny v učebních osnovách příslušného ročníku.

Základní učivo je závazné pro všechny zdravotně způsobilé žáky. Žáci, kteří splnili požadavky základního učiva, jej prohlubují náročnějšími obměnami, způsoby nebo vazbami, které jsou uváděny v rámci rozšiřujícího učiva.

V zájmu dalšího rozšíření učiva tělesné výchovy je naší snahou doplnit základní pohybové aktivity např. plavečským výcvikem, bruslením, cyklistikou. Realizace těchto aktivit se však odvíjí od plné finanční účasti zákonných zástupců žáků.

Žákům je nabízena možnost účastnit se školních turnajů (volejbalový, florbalový, v kované, v košíkové, aj.) a soutěží (taneční). Nadaní žáci se účastní středoškolských turnajů a soutěží.

Strategie výuky

Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních kurzech, sportovních dnech (např. plavání, bruslení, hry, turistika) a jiných organizačních formách podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.). Tělesná výchova by měla žáky kultivovat v pohybových projevech a zlepšovat tělesný vzhled pomocí přiměřených prostředků.

Tělesná výchova je v učebním plánu zařazována v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně v každém ročníku. Učivo je rozčleněno pro jednotlivé ročníky je vybíráno v souladu s celkovou koncepcí daného předmětu, konkrétní úroveň žáků (skupin, jednotlivců), jejich převažujícími pohybovými zájmy i vzhledem k jejich případnému speciálnímu pohybovému zaměření a v souladu s prostorovým a materiálním vybavením. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Ve výuce jsou uplatňovány následující vyučovací metody:

- motivační: smyslem je zajistit vyšší aktivitu a osobní zainteresovanost;
- expoziční: cílem je zajistit předání obsahu učiva žákovi učitelem;
- fixační: jejich podstatou je procvičování, upevňování a zdokonalování již nacvičeného učiva;
- diagnostické: lze aplikovat vstupní diagnostiku, průběžnou a finální.

Hodnocení výsledků žáků

V tělesné výchově lze hodnocení charakterizovat jako proces soustavného poznávání, pozorování žáka, založený na zjišťování, zaznamenávání, posuzování jeho učební a pracovní činnosti a chování v hodinách. Hodnocení je v souladu se školním klasifikačním řádem a je výsledkem komplexního přístupu učitele. Klasifikace je v rozsahu pěti stupňů, žáci uvolněni ze zdravotních důvodů nejsou klasifikováni. Nejčastěji používanou formou hodnocení je slovní hodnocení a klasifikace. Hodnocení žáků vychází z diagnostiky žáků, z poznání jejich předpokladů, aktuálních možností, zdravotního stavu a pohybových zájmů. Rozhodující pro celkové hodnocení žáků je aktivita, individuální změny (dovednostní, výkonové, postojoyé), zvládnutí jednotlivých činností a testů vzhledem k jeho schopnostem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Personální a sociální kompetence

- aktivně rozvíjet svou osobnost;
- mít zdravé sebevědomí;
- kreativně motivovat své okolí;
- mít kooperativní chování;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví;
- aktivně dbát o své zdraví;
- umět duševně i fyzicky relaxovat.

Občan v demokratické společnosti

V tělesné výchově si žáci rozvíjí svoji osobnost, a to tím, že si upevňují své sebevědomí a odpovědnost, morální hodnoty dodržováním zásad fair play. Zejména při sportovních a pohybových hrách jsou vedeni k řešení konfliktů, spolupráci, angažovat se nejen ve svůj prospěch, ale ve prospěch celku.

Člověk a životní prostředí

Téma se realizuje jednak ve vyučovacích hodinách, ale především na lyžařském výchovně výcvikovém kurzu a sportovně turistickém kurzu, které přispívají k upevnění vztahu k přírodě, k její ochraně a odpovědnosti a uvědoměním si vlivů zdravého prostředí na zdraví a život člověka. Tělesná výchova přispívá k osvojení zásad zdravého životního stylu, pozitivním vlivem tělesných aktivit na zdraví člověka.

Informační a komunikační technologie

V tělesné výchově žáci využívají prostředků IKT především při pořizování záznamů o pohybových aktivitách a vlastním výkonu, využitím záznamu při ukázce, výkladu a zpětné vazby k odstranění chyb, získáváním informací o sportovních činnostech.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách• dodržuje pravidla hygieny	<ul style="list-style-type: none">• význam pohybu pro zdraví• zásady bezpečnosti• hygiena cvičení a cvičebního prostředí• vhodné oblečení (cvičební úbor a obutí)

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Pokusné ověřování č.j. MSMT-22093/2023-3

<ul style="list-style-type: none"> • volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat • komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla her
---	---

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní povely a správně na ně reaguje • zná základní nápravné cviky a jejich význam • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné pohybové zatížení za pomoci učitele • zařazuje pohybovou činnost do svého denního režimu dle svých schopností • vybere vhodná cvičení pro určité prostředí za pomoci učitele • dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost 	<p>jako součást všech tematických celků</p> <ul style="list-style-type: none"> • pořadová povelová technika, nástupové tvary, otáčení na místě • průpravná, všestranně rozvíjející, koordináční, kompenzační, relaxační, aj. • zásady přípravy organismu před a po pohybové činnosti, strečink • uvolňovací a dechová cvičení • cvičení pro správné držení těla • vyrovnávací cvičení na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a kompenzaci jednostranného zatížení • cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti • negativní druhy zátěže, denní režim při zařazení pohybové činnosti, účinky cviků

Gymnastika, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí pohybové schopnosti dle individuálních možností • dle svých možností zvládne osvojované činnosti • dokáže spojit základní prvky do sestavy za pomoci učitele • zvládne jednoduché vazby 	<p>akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • držení těla, chůze, modifikace poskoků, obraty, váha, kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách <p>přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • roznožka přes kozu <p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> • náskok do vzporu, sešín vpřed, seskok zákmihem • kruhy • komíhání, houpání odrazem střídmonož, sestava ze vzporu stojmo překot vzad a zpět <p>kladina (obrácená lavička)</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze, modifikace poskoků, obraty • šplh na tyči

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže spojit základní prvky do sestavy za pomoci učitele • ovládá základní prvky s náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> • rytmická gymnastika, aerobik, pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmičtým doprovodem; základní taneční kroky

<ul style="list-style-type: none"> • sladí pohyb s hudbou • ovládá cvičení dle cvičitele • zvládne jednoduché vazby 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení s náčiním: stepy, švihadla, tyče, gumy, činky, medicinbaly
--	--

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá tělo při pádech • uvědomuje si polohu těžiště a spolupracuje při skupinových hrách 	<ul style="list-style-type: none"> • pády, základní sebeobrana • přetlaky, přetahy • úpolové hry

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti • zvládá techniku běhu, běžeckou abecedu • ovládá startovní povely a polohy 	<ul style="list-style-type: none"> • běhy • atletická abeceda • starty • hod medicinbalem • skok z místa

Sportovní hry, 32 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní herní činnosti jednotlivce, spolupracuje s týmem, orientuje se v poli a dodržuje základní pravidla hry • dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání 	<p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehazovaná jako průprava • přihrávky vrchní a spodní, podání, příjem podání, utkání 5:5,4:4,3:3 <p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none"> • driblink, přihrávky, střelba, uvolňování hráče s míčem a bez míče, modifikované utkání <p>florbal, futsal, ringo</p> <p>pálkové hry (softball, baseball aj.)</p>

Testy zdatnosti, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ověří zdatnost motorickými testy, orientuje se v naměřených hodnotách 	<p>testové baterie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • člunkový běh • skok z místa • hod medicinbalem • přeskoky přes švihadlo • leh-sed • šplh a jiné

LVVZ

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> • vhodná výzbroj a výstroj • základy sjezdového lyžování a snowboardingu

<ul style="list-style-type: none"> • dle svých možností zvládne osvojované činnosti • volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat • aplikuje zásady bezpečnosti a orientace na horách 	<ul style="list-style-type: none"> • jízda na vleku • pohyb a pobyt v horském prostředí
---	---

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá pravidla her a soutěží • sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích • komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit • volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a hygiena – vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí • význam pohybu pro zdraví • odborné názvosloví a komunikace • pravidla her, závodů a soutěží • zdroje informací

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých • ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu • umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • překoná překážky • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej 	<ul style="list-style-type: none"> • jako součást všech tematických celků • nástupové tvary a povelová technika • cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink) • cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti • kondiční cvičení – cvičební programy, kruhový trénink • cvičení pro správné držení těla v různých polohách – cvičení kompenzační, relaxační • překážková dráha

Gymnastika, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit 	akrobacie

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá záchranu a pomoc u osvojených činností • umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem 	<ul style="list-style-type: none"> • kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě, sestava z prvků <p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> • výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem <p>přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu, <p>kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty <p>kladina</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava <p>trampolína</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakované výskoky, z rozběhu skoky-skrčmo, roznožmo <p>šplh</p> <ul style="list-style-type: none"> • na tyči, na laně
---	---

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • uplatňuje zásady sportovního tréninku 	<ul style="list-style-type: none"> • aerobik, step aerobik, intervalové cvičení • cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly • tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovacích hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy, přetlaky, údery, pády • základy sebeobrany • úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovacích hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupin • ovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startu • ovládá techniku hodů a skoků • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních 	<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalení techniky běhu, startu • krátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běh • skok daleký z místa • skok vysoký- (nůžky, flop) • hody medicinbalem

<ul style="list-style-type: none"> • pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu 	
---	--

Sportovní hry, 35 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá pravidla her a soutěží • dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem • participuje na týmových herních činnostech družstva • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci • dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích • dovede rozlišit jednání fair play od nesporného jednání 	<p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none"> • odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka, nahrávka • nácvik herních systémů • utkání 6:6 <p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní herní činnosti jednotlivce – dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakování • osobní a zónová obrana • útočné kombinace-hoď a běž • herní systémy – postupný a rychlý protiútok • modifikované utkání • utkání 5:5 <p>florbal, futsal, házená</p> <ul style="list-style-type: none"> • herní činnosti jednotlivce-základy • utkání <p>ostatní drobné hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželky • pálkovací hry (softball, baseball aj.)

Testy zdatnosti, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • provádí zadané testy • dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • orientuje se v naměřených hodnotách • dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji • ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy 	<p>testové baterie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přeskoky přes švihadlo • leh-sed • skok z místa • hod medicinbalem • člunkový běh • šplh na tyči <p>a jiné</p>

Sportovně turistický kurz

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem• dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci• uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách• dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání• dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit• volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	<ul style="list-style-type: none">• pobyt a pohyb v přírodě• orientace v terénu• ochrana přírody• vodní turistika• vodní lyžování• pohybové a sportovní hry• plavání v přírodním prostředí• cyklistika• in-line bruslení• pálkovací hry (softball, baseball aj.)• umělá lezecká stěna

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• ovládá pravidla her a soutěží• sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích• komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii• uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách• dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit• volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat	<ul style="list-style-type: none">• bezpečnost a hygiena – vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí• význam pohybu pro zdraví• odborné názvosloví a komunikace• pravidla her, závodů a soutěží• zdroje informací

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví• rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých• ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu• umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu• překoná překážky• ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace	<ul style="list-style-type: none">• jako součást všech tematických celků• nástupové tvary a povelová technika• cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink)• cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti• kondiční cvičení - cvičební programy, kruhový trénink• cvičení pro správné držení těla v různých polohách - cvičení kompenzační, relaxační• překážková dráha

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej 	
--	--

Gymnastika, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit • zvládá záchranu a dopomoc u osvojených činností • umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem 	<p>akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě, sestava z prvků <p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> • výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem <p>přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu <p>kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty <p>kladina</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava <p>trampolína</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakované výskoky, z rozběhu skoky - skrčmo, roznožmo <p>šplh</p> <ul style="list-style-type: none"> • na tyči, na laně

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • uplatňuje zásady sportovního tréninku 	<ul style="list-style-type: none"> • aerobik, stepaerobik, intervalové cvičení • cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly • tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy, přetlaky, údery, pády • základy sebeobrany • úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupinovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startuovládá techniku hodů a skokukoordinuje pohyby při jednotlivých činnostechdokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatníchpozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu	<ul style="list-style-type: none">zdokonalení techniky běhu, startukrátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běhskok daleký z místaskok vysoký- (nůžky, flop)hody medicimbalem

Sportovní hry, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">ovládá pravidla her a soutěžídokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmemparticipuje na týmových herních činnostech družstvadovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentacidokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmudovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvíchdovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání	<p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none">odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka,nahrávkanácvik herních systémůutkáni 6:6 <p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none">základní herní činnosti jednotlivce - dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakováníosobní a zónová obranaútočné kombinace-hoď a běžherní systémy- postupný a rychlý protiútokmodifikované utkáníutkáni 5:5 <p>florbal, futsal, házená</p> <ul style="list-style-type: none">herní činnosti jednotlivce-základyutkáni <p>ostatní drobné hry</p> <ul style="list-style-type: none">ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželkypálkovácí hry (softball, baseball aj.)

Testy zdatnosti, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">provádí zadané testydokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatníchorientuje se v naměřených hodnotách	<p>testové baterie:</p> <ul style="list-style-type: none">přeskoky přes švihadloleh-sedskok z místahod medicimbalem

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji • ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy 	<ul style="list-style-type: none"> • člunkový běh • šplh na tyči a jiné
--	---

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Teoretické poznatky, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá pravidla her a soutěží • sleduje sportovní informace ve sdělovacích prostředcích • komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit • volí sportovní vybavení /výstroj a výzbroj/ odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a hygiena - vhodné oblečení, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí • význam pohybu pro zdraví • odborné názvosloví a komunikace • pravidla her, závodů a soutěží • zdroje informací

Tělesná cvičení

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • rozlišuje různé úrovně nasazení s ohledem na své zdraví a zdraví druhých • ovládá nástupové a pochodové tvary, obraty na místě i v pohybu • umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • překoná překážky • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej 	<ul style="list-style-type: none"> • jako součást všech tematických celků • nástupové tvary a povelová technika • cvičení na přípravu organismu k pohybové zátěži a po skončení zátěže (zahřátí, strečink) • cvičení na rozvoj kloubní pohyblivosti • kondiční cvičení - cvičební programy, kruhový trénink • cvičení pro správné držení těla v různých polohách - cvičení kompenzační, relaxační • překážková dráha

Gymnastika, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit • zvládá záchrana a pomoc u osvojených činností 	<p>akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotouly a jejich modifikace, obměny poskoků, skoků, přemet stranou, stoj na lopatkách, na ruce, na hlavě, sestava z prvků

<ul style="list-style-type: none"> • umí rozhodnout o vhodnosti pohybové aktivity s ohledem k věku, pohlaví, zdrav. stavu • dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem 	<p>hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> • výmyk, přešvih únožmo, spád závěsem v podkolení, seskok zákmihem <p>přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • roznožka, skrčka, odbočka přes kozu, bednu <p>kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • svis vznesmo, svis střemhlav, překot vzad, houpání s obraty <p>kladina</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze, obraty, poskoky, rovnovážné postoje, volná sestava <p>trampolína</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakované výskoky, z rozběhu skoky - skrčmo, roznožmo <p>šplh</p> <ul style="list-style-type: none"> • na tyči, na laně
--	---

Rytmická gymnastika a kondiční cvičení, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • uplatňuje zásady sportovního tréninku 	<ul style="list-style-type: none"> • aerobik, stepaerobik, intervalové cvičení • cvičení s náčiním-švihadla, činky, gumy, tyče, gymbaly • tanec dle výběru

Úpoly, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • užívá bojové prvky v duchu fair play, dodržuje stanovená pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy, přetlaky, údery, pády • základy sebeobraný • úpolové hry jednotlivců, družstev

Atletika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí svoji kondici, ovládá cvičení k posilování svalových skupin • ovládá správnou techniku běhu (práce nohou a paží) a startu • ovládá techniku hodů a skoku • koordinuje pohyby při jednotlivých činnostech • dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních • pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu 	<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalení techniky běhu, startu • krátké sprinty, štafetový běh, vytrvalostní běh • skok daleký z místa • skok vysoký - (nůžky, flop) • hody medicimbalem

Sportovní hry, 34 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• ovládá pravidla her a soutěží• dokáže se aktivně zapojit do hry, spolupracuje s týmem• participuje na týmových herních činnostech družstva• dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci• dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu• dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích• dovede rozlišit jednání fair play od nesporného jednání	<p>odbíjená</p> <ul style="list-style-type: none">• odbití vrchní a spodní, podání, příjem, přihrávka, nahrávka• nácvik herních systémů• utkání 6:6 <p>košíková</p> <ul style="list-style-type: none">• základní herní činnosti jednotlivce - dribling, přihrávky na místě a v pohybu, střelba, dvojtakt, uvolňování, obranný postoj, doskakování• osobní a zónová obrana• útočné kombinace - hod' a běž• herní systémy - postupný a rychlý protiútok• modifikované utkání• utkání 5:5 <p>florbal, futsal, házená</p> <ul style="list-style-type: none">• herní činnosti jednotlivce-základy• utkání <p>ostatní drobné hry</p> <ul style="list-style-type: none">• ringo, ragby, frisbee, badminton, softtenis, stolní tenis, lakros, kuželky• pálkovací hry (softball, baseball aj.)

Testy zdatnosti, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• provádí zadané testy• dokáže posoudit a zhodnotit dosažené výkony s výkony ostatních• orientuje se v naměřených hodnotách• dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji• ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy	<p>testové baterie:</p> <ul style="list-style-type: none">• přeskoky přes švihadlo• leh-sed• skok z místa• hod medicimbalem• člunkový běh• šplh na tyči• jiné

9.6 Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

Cílem vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům informačních a komunikačních technologií, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software a pracovat s dalším běžným aplikačním programovým vybavením (včetně specifického programového vybavení používaného v příslušné profesní oblasti).

Jedním ze stěžejních témat oblasti informačních a komunikačních technologií, a tedy i cílů výuky, je, aby žák zvládl efektivně pracovat s informacemi (zejména s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií) a komunikovat pomocí internetu. Podstatnou část vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích představuje práce s výpočetní technikou.

Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je dále vhodné rozšířit podle aktuálních vzdělávacích potřeb, jejichž příčinou mohou být změny na trhu práce, vývoj informačních a komunikačních technologií a specifika oboru, v němž je žák připravován.

Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Výuku během studia je možné obohatit o exkurze například do zdravotnických zařízení, přednášky a workshopy organizované odbornými pracovišti (např. AV ČR, univerzitami, Velkým světem techniky a další) – dle organizačních možností a aktuální nabídky s ohledem na vhodnost a didaktický přínos.

Učivo oblasti vzdělávání v informačních technologiích je pokryto předmětem:

- Informační a komunikační technologie.

Informační a komunikační technologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Informační a komunikační technologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání. Rovněž je důležité naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky. Úkolem je poskytování hlubšího vzdělání v závislosti na potřebách jednotlivých oborů vzdělání.

Charakteristika učiva

Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Strategie výuky

Stěžejní formou výuky je cvičení v odborné učebně výpočetní techniky. Třída se při výuce dělí na skupiny tak, aby na každé pracovní stanici pracoval jeden žák. Těžiště výuky informačních a komunikačních technologií je v provádění praktických úkolů. V případě použití metody výkladu, bude následovat praktické procvičení vyloženého učiva. Dále mohou být realizovány formy výuky pomocí různých cvičení, samostatných prací, souhrnných prací, projektů, testů s použitím počítače.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Kontrola vědomostí a dovedností probíhá různými formami písemného zkoušení a praktických dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně.

Personální a sociální kompetence

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- zajímat se aktivně o politické společenské dění u nás i ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání.

Matematické kompetence

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku. Dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby. Dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontraverzních otázkách, hledat kompromisní řešení.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili souvislosti mezi různými jevy prostředí a lidskými aktivitami mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy. Žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k osobní odpovědnosti za vlastní život. Cílem je motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj, naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Práce v lokální síti, elektronická komunikace, komunikační a přenosové možnosti internetu, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejich možnosti a pracuje s jejími prostředky• komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření• využívá nástroje pro organizování a plánování (specializované SW nástroje, případně jako další funkce sofistikovaného poštovního klienta)• ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat	<ul style="list-style-type: none">• počítačová síť, server, pracovní stanice• připojení k síti a její nastavení• specifika práce v síti, sdílení dokumentů a prostředků• e-mail, organizace času a plánování• chat, videokonference, FTP...

Práce s počítačem, operační systém, soubory, adresářová struktura, souhrnné cíle, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• používá počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál)• je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky• aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením• pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje jeho uživatelské prostředí• orientuje se v běžném systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů, ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi• ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce)• využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware• má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací	<ul style="list-style-type: none">• hardware, software, osobní počítač, principy fungování, části, periferie• základní a aplikační programové vybavení• operační systém, jeho nastavení• data, soubor, složka, souborový manažer• komprese dat• prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením• ochrana autorských práv• algoritmizace• nápověda, manuál

<ul style="list-style-type: none"> • vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů 	
--	--

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – textový procesor, 22 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, formátování, práce se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra) • vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací atp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • nastavení dokumentu • formátování textu • vkládání objektů, práce s objekty a obrázky • tabulky • styly • hromadná korespondence • šablony

Informační zdroje, celosvětová počítačová síť internet, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání • získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání, včetně použití filtrování • orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává • správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele 	<ul style="list-style-type: none"> • informace, práce s informacemi • informační zdroje • Internet

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – tabulkový procesor, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem (editace, matematické operace, vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění, tvorba grafu, databáze, kontingenční tabulky a grafy, příprava pro tisk, tisk) 	<ul style="list-style-type: none"> • prostředí tabulkového procesoru • základní operace • tvorba tabulek a formátování • základní funkce • tvorba vzorců, třídění • grafy a jejich úprava • využívání funkcí databáze • kontingenční tabulky • příprava pro tisk

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – software pro tvorbu prezentací, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací, atp.)	<ul style="list-style-type: none">pravidla tvorby elektronické prezentacetvorba prezentacepřechody snímků, animacenastavení prezentace a časování

2. ročník, 2 h týdně, povinný**Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – databáze, 10 vyučovacích hodin**

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">ovládá základní práce v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk)	<ul style="list-style-type: none">editacevyhledávání a filtrování, třídění datrelace, tvorba sestav

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – rastrová grafika, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje	<ul style="list-style-type: none">úvod do počítačové grafiky, teorie rastry a vektoryformáty souborůmodely RGB, CMYKzískávání fotografií, kompozice obrázkuúpravy fotografiívýběry a koláže

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – web, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty, v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací, atp.)	<ul style="list-style-type: none">web a webová stránkawebový vyhledávačHTML soubor

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – vektorová grafika, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje	<ul style="list-style-type: none">vektorové kresby a dokumentybarva, výplňpráce s textemuspořádání objektů, kompozice

Práce se standardním aplikačním programovým vybavením – kancelářský software, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním	<ul style="list-style-type: none">spolupráce částí balíku kancelářského software (sdílení a výměna dat, importa export dat...)

<p>systemem, dále pracuje zejména s aplikacemi tvořícími tzv. kancelářský SW jako celkem)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> • další aplikační programové vybavení
---	---

Informační zdroje, celosvětová počítačová síť internet, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání • orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává • zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití • uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému • správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele • rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • informace, metainformace • kvalita informačních zdrojů • etické a právní normy při práci s informacemi, ochrana autorských práv

9.7 Ekonomické vzdělávání

Cílem této vzdělávací oblasti je rozvíjet ekonomické myšlení žáků a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit a naučí se orientovat v právní úpravě podnikání. Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení provozu hospodářských subjektů různých úrovní.

Důležitá je také znalost fungování finančního trhu, národního hospodářství a EU. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků v oboru.

Vzdělávací oblast je úzce propojena s průřezovým tématem Člověk a svět práce a se standardem finanční gramotnosti pro střední vzdělávání.

Učivo oblasti vzdělávání v informačních technologiích je pokryto předmětem:

- Ekonomika.

Ekonomika

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání:	53 – 41 – M/02 Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Ekonomika
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	65 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Žáci jednájí odpovědně, samostatně, aktivně vyjadřují své názory a úvahy na daná ekonomická témata. Dbají na dodržování zákonů, pravidel chování a jednájí v souladu s morálními principy. Aktivně se zajímají o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru. Myslí kriticky – tj. ověřují si věrohodnost informací, nenechávají se manipulovat, tvoří se vlastní úsudek a jsou schopni o něm diskutovat s jinými lidmi.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Ekonomika jsou žáci seznámeni se základními pojmy z oblasti ekonomických věd, se zaměřením na získání základních poznatků o fungování tržního mechanismu, dále pak z oblasti podnikání, pracovního práva, managementu a marketingu, daňového systému ČR a finančního vzdělávání. Učivo je doplněno o kapitoly finanční gramotnosti a hospodaření domácností.

Největší důraz je kladen na praktické ekonomické vědomosti a dovednosti, které umožní absolventovi úspěšně se uplatnit na trhu práce a být finančně gramotným.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 2. a 3. ročníku. Je rozdělen na devět hlavních tematických celků, které na sebe navazují. Probrané teoretické učivo se procvičuje na praktických příkladech. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo diskuse spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací nebo projektovým vyučováním. Žáci často pracují ve skupinách a výsledky své práce prezentují formou počítačových prezentací nebo referátů. Ze svých samostatných činností vyvozují závěry.

Metody výuky

- metody motivační – příklady z praxe, demonstrace;
- metody fixační – opakování učiva ústní, písemné, nácvik dovedností, domácí práce, diskuse;
- metody expoziční - popis (např. živnostenského listu, pokladního dokladu, faktury, výkazu apod.), vyprávění (např. vyprávíme o ekonomickém dění, příklady z praxe), vysvětlování (např. ekonomických jevů a obecných závěrů), referáty, práce s učebnicí nebo s učebním textem, práce s odborným a denním tiskem.

Formy výuky

- hromadné vyučování – vyučování frontální;
- individuální i skupinová práce;
- ekonomické hry a experimenty;
- učitelem moderované celotřídní debaty;
- práce s médii;
- práce na PC (vyhledávání informací na Internetu, zpracování dat v běžných kancelářských aplikacích);
- besedy a exkurze (např. Úřad práce, banka, beseda s finančním/pojišťovacím poradcem aj.).

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni na základě hloubky porozumění poznatkům, schopnosti je aplikovat při řešení problémů, schopnosti kritického myšlení, dovednosti práce s texty, samostatnosti úsudku a dovednosti výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat.

Žáci jsou hodnoceni při ústním zkoušení, písemném zkoušení, hodnoceny jsou také referáty, samostatná práce, práce na projektech apod.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Pokusné ověřování č.j. MSMT-22093/2023-3

Při klasifikaci se klade důraz na:

- samostatné vystupování žáků;
- jejich vlastní uvažování;
- propojování myšlenek (tzn. znalostí a dovedností z jednotlivých tematických celků a vyučovacích předmětů = mezipředmětové vztahy) a možnost jejich aplikace v praxi.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Matematické kompetence

- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích (matematizovat reálné situace);
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.);
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on-line a off-line komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný.

Komunikační kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- orientovat se v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit – vážit si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažit se je zachovat pro budoucí generace;
- vážit si materiálních a duchovních hodnot;

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

- orientovat se v zákonech upravujících podnikatelskou činnost;
- orientovat se v informacích podávaných hromadně sdělovacími prostředky – reklamy – mít odpovídající míru sebevědomí, umět jednat s lidmi;
- umět jednat s lidmi, mít schopnost morálního úsudku;
- stát, politika, politický systém, soudobý svět - morálka, odpovědnost, solidarita – ovládat potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život, pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech.

Člověk a životní prostředí

- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické, ale i hledisko ekologické;
- respektovat základní ekologické zásady - principy udržitelného rozvoje - jednat hospodárně, efektivně, v souladu s ekologickými aspekty;
- mít vhodnou míru sebevědomí, sebe-odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, umět si klást základní existenční otázky a hledat pro ně odpovědi a řešení - být kriticky tolerantní - vážit si morálních a duchovních hodnot.

Člověk a svět práce

Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit a cílů;
- aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry;
- přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování;
- vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací;
- komunikační dovednosti a sebezprezentace;
- otevřenost vůči celoživotnímu učení.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáka k osobní odpovědnosti za vlastní život;
- naučit žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností;
- motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj;
- seznámit žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí;
- naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání;
- naučit žáka efektivní sebezprezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli;
- seznámit žáka se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů;
- představit žákům služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Individuální příprava na pracovní trh

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce;
- zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu.

Svět vzdělávání

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;
- ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.

Svět práce

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;
- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

Podpora státu ve sféře zaměstnanosti

- služby kariérového poradenství;
- zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Informační a komunikační technologie

- vyhledávat a efektivně pracovat s informacemi;
- orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby;
- písemné vyjadřování při úřední korespondenci - schopnost využívat dostupné techniky (textové editory, tabulkové procesory apod.) - práce s informacemi (schopnost informace vyhledávat a zpracovávat).

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do ekonomiky, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• používá a aplikuje základní ekonomické pojmy• rozpozná hlavní charakteristiky ekonomie jako vědní disciplíny	<ul style="list-style-type: none">• předmět ekonomie• členění ekonomické teorie na makroekonomii a mikroekonomii• základní ekonomické pojmy

Podstata fungování tržní ekonomiky, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• na příkladu popíše fungování tržního mechanismu• posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku• vyjádří formou grafu určení rovnovážné ceny• stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období• rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky	<ul style="list-style-type: none">• potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň• výroba, výrobní faktory a hospodářský proces• trh, tržní subjekty• tržní mechanismus a jeho grafické vyjádření• trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena

Podnikání, 11 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky• vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet	<p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none">• podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích• podnikatelský záměr

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období • rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů • vypočítá výsledek hospodaření • vypočítá čistou mzdu • vysvětlí zásady daňové evidence 	<ul style="list-style-type: none"> • zakladatelský rozpočet • povinnosti podnikatele • náklady, výnosy, zisk/ztráta • zásady daňové evidence
--	--

Marketing, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co je marketingová strategie • zpracuje jednoduchý průzkum trhu • na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru 	<p>Marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstata marketingu • průzkum trhu • produkt, cena, distribuce, propagace

Management, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí tři úrovně managementu • popíše základní zásady řízení • zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru 	<p>Management</p> <ul style="list-style-type: none"> • dělení managementu • funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrolování

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Zaměstnání, pracovně-právní vztahy a mzdy, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v oblasti pracovně-právních vztahů, právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů • porovná na konkrétních příkladech zaměstnání s podnikáním v daném oboru vzdělávání • orientuje se v zákonné úpravě mezd a provádí mzdové výpočty, zákonné odvody • vypočte sociální a zdravotní pojištění • vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy mezd • orientuje se v problematice hledání zaměstnání • charakterizuje nezaměstnanost, její podstatu, příčiny, formy a důsledky • orientuje se v situaci ztráty zaměstnání, je připraven na aktivní hledání zaměstnání 	<p>Zaměstnání, pracovně-právní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní zásady pracovně právních vztahů • ustanovení zákoníku práce • pracovní poměr, pracovní smlouva, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr • nezaměstnanost, ztráta zaměstnání <p>Mzdy, zákonné odvody</p> <ul style="list-style-type: none"> • mzdová soustava, mzdové předpisy • základní mzdové formy • daň z příjmů • výpočet čisté mzdy • mzda časová a úkolová a jejich výpočet <p>Příprava na pracovní trh</p> <ul style="list-style-type: none"> • žádost o zaměstnání, formy CV, motivační dopisy • vyhledávání zaměstnání • trh práce, pracovní mobilita, zaměstnání v zahraničí • zprostředkovatelské služby při hledání práce, úřady práce

Daně, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářstvícharakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro státprovede jednoduchý výpočet danívyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob	<p>Daně</p> <ul style="list-style-type: none">státní rozpočetdaně a daňová soustavavýpočet danípřiznání k danizdravotní pojištěnísociální pojištěnídaňové a účetní doklady

Finanční vzdělávání, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">orientuje se v platebním styku a směnění peníže podle kurzovního lístkuvysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a záporyvysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhuorientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřebyvysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkůmcharakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění	<p>Finanční vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none">peníze, hotovostní a bezhotovostní platební stykúroková míra, RPSNpojištění, pojistné produktyinflaceúvěrové produkty

Hospodaření domácností, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnostinavrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnostinavrhne, jak využít volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investovánívybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předluženídovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jejich subjekty a jejich možná rizikana příkladu vysvětlí jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb včetně produktů finančního trhu)na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek	<p>Rozpočet domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none">domácí výdaje a příjmysestavení domácího rozpočtupřebytek a nedostatek finančních prostředkůmajetek a závazky domácnostiobvykle způsoby nakládání s osobními financemipojištění <p>Ochrana spotřebitele</p> <ul style="list-style-type: none">práva spotřebitelepředpisy na ochranu spotřebiteleobsah smluvreklamační řízení

Pojišťovnictví, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v zabezpečení na stáří – penzijní připojištění, důchodové pojištění• orientuje se v zabezpečení přítomnosti a na budoucnost – spoření, investování, zdravotní pojištění, cestovní pojištění, majetkové pojištění• charakterizuje možnosti finanční podpory a pojištění dětí – spoření, investování	Pojišťovnictví <ul style="list-style-type: none">• penzijní a důchodové pojištění• zdravotní pojištění a rizikové• životní pojištění a kapitálové• pojištění vozidel• majetkové pojištění• pojištění odpovědnosti za škody

9.8 Základy poskytování zdravotní péče

Obsahový okruh má propedeutický charakter a vytváří nezbytný odborný základ z vědních disciplín, které jsou potřebné pro poskytování specifické ošetrovatelské péče a pro práci kvalifikovaného zdravotnického pracovníka.

Poskytuje žákům základní znalosti a dovednosti ze somatologie, klinických a jiných propedeutických oborů, ze základů ošetrovatelství, organizace a ochrany veřejného zdraví a BOZP.

Obsahový okruh rozvíjí také klíčové kompetence, zejména kompetence efektivně se učit, pracovat s informacemi a řešit problémy, vhodně komunikovat s pacienty a spolupracovníky, pracovat jako člen týmu.

Vede i k pochopení a k praktickému procvičení rozličných metod výchovy ke zdraví, zaměřené na individuální a skupinové působení. Učivo okruhu poskytuje žákům ucelený přehled o procesu zajištění stravy s cílem úpravy životosprávy a životního stylu, zaměřené na zdravé jedince a skupiny, stravování jiných národů a etnik.

Učivo oblasti vzdělávání v oborech základu poskytování nutriční péče je rozvrženo do předmětů:

- Somatologie;
- Odborná latinská terminologie;
- Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena;
- Patologie a patofyziologie;
- Klinika nemocí;
- Psychologie a komunikace;
- Výchova ke zdraví;
- Základy ošetrovatelství;
- První pomoc.

Somatologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Somatologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	102 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický a obsahuje poznatky o stavbě jednotlivých orgánů a orgánových systémů člověka s důrazem na stavbu jednotlivých partií trávicího ústrojí od mikroskopické či submikroskopické úrovně po makroskopické uspořádání celých orgánů. Dále obsahuje základní poznatky o funkci zdravého organismu na úrovni buněčné, jednotlivých orgánů a na úrovni celého organismu tak, aby žáci pochopili reakce organismu za patologických podmínek. Součástí předmětu jsou základní informace z oboru klinické genetiky, které mají vztah k determinantám výživy, spolu s nejčastějšími chorobami, jejichž terapie vyžaduje individualizované nutriční postupy.

Charakteristika učiva

Témata jsou situována tak, aby anatomie a fyziologie jednotlivých celků plynule navazovala a byly zachovány žádoucí vazby s dalšími odbornými i přírodovědnými předměty.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- popsali stavbu lidského těla;
- prezentovali topografickou anatomii jednotlivých krajín a oblastí lidského těla;
- popsali stavbu a funkci jednotlivých orgánových soustav, se zaměřením na trávicí systém;
- objasní vzájemné vztahy a koordinaci orgánových soustav;
- vysvětlili přeměnu výživových složek v průběhu metabolismu;
- správně používali českou i latinskou odbornou terminologii.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je vycházeno z kombinace písemného a ústního zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. V rámci hodnocení sledujeme znalost učiva, znalost odborné terminologie, schopnost uvádět učivo na základě komplexnosti, znalosti a logického myšlení do souvislostí s jinými probranými tématy. Hodnotí se také samostatná práce studentů, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia;
- pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- upevňovat si správné návyky učení a rozvíjet svůj zájem o studium.

Kompetence využívat IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími IKT prostředky;
- získávat informace s otevřených zdrojů a pracovat s nimi.

Komunikativní kompetence

- formulovat a obhájit své názory a postoje;
- aktivně se účastnit diskusí;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu;
- ovládat kulturu projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- ověřit si získané poznatky;
- umět odhadnout důsledky svého chování a jednání;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví;
- být schopen adekvátního sebehodnocení;
- adekvátně reagovat na hodnocení jinou osobou.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj osobnostní i odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence k řešení problémů

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- dovede diskutovat o problému;
- je schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- vytvářet a využívat vizuální znázornění problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení;
- spolupracovat při řešení problémů ve skupině;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody a myšlenkové operace.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- dodržovat legislativní normy;
- respektovat práva a osobnost druhých;
- uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu.

Člověk a životní prostředí

Téma je realizováno v prvním ročníku v oblasti tematických celků "kardiovaskulární systém", "dýchací systém" a "trávicí systém", neboť tyto jsou nejvíce spjaty s životním prostředím. Celkové shrnutí probíhá následně v oblasti "Vzájemné propojení funkcí jednotlivých systémů".

Člověk a svět práce

Téma je realizováno v prvním ročníku v tematickém celku "kardiovaskulární systém" a "trávicí systém", neboť tyto systémy jsou nejrizikovější pro důsledky dlouhodobého stresu.

Informační a komunikační technologie

V každé probírané oblasti jsou žáci vedeni ke zpracovávání seminárních prací nebo prezentací s využitím informací, poskytovaných dostupnými informačními a komunikačními technologiemi. Žáci vyhledávají a zpracovávají informace také z internetu, využívají programy s virtuální realitou, projekce obrázku v 3D provedení.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Úvod do předmětu, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• používá odbornou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• somatologie jako věda• mezioborové vztahy somatologie a ostatních věd

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje somatologii jako vědu sdružující poznatky z morfologických a funkčních oborů biologie člověka 	
--	--

Funkční morfologie tkání, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • používá odbornou terminologii • popíše funkční morfologii tkání • charakterizuje jednotlivé typy tkání 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace organismu • epitel • pojiva - vazivová, chrupavčitá a kostní tkáň • svalová tkáň • nervová tkáň

Orientace na lidském těle, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí základní anatomické postavení lidského těla, základní roviny, směry a pohyby • používá odbornou terminologii • prezentuje topografické krajiny a oblasti těla, včetně uložení orgánů a jejich vzájemných prostorových vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • roviny lidského těla a směry na těle • názvosloví základních pohybů těla

Pohybový systém, 16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše obecnou stavbu kostí • vysvětlí principy jednotlivých typů kostních spojení • na modelu popíše kostru jako celek • popíše jednotlivé kosti • charakterizuje typy kloubů • popíše obecnou stavbu a funkci svalů • na modelu (obrazu) lokalizuje základní svaly a svalové skupiny • užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba kosti • spojení kostí • kosti lebky • kosti páteře a hrudníku • kosti horní a dolní končetiny • stavba a druhy svalů • svaly hlavy • svaly trupu • svaly horních a dolních končetin

Krev, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii • charakterizuje stavbu a funkci krve • popíše stavbu jednotlivých krevních elementů • vysvětlí princip určování krevních skupin • objasní rh systém • vysvětlí princip srážení krve • vysvětlí princip zástavy krvácení 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce krve • stavba a funkce krevní plazmy • červené krvinky • bílé krvinky • krevní destičky • vlastnosti krve • krevní skupiny • srážení krve, zástava krvácení

Krevní oběh, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii• charakterizuje stavbu a funkci srdce a cév• vysvětlím malý a velký krevní oběh• charakterizuje činnost srdce• vysvětlí základní principy řízení práce srdce• popíše základní tepny těla• popíše základní žíly těla• charakterizuje specializované oběhy krve	<ul style="list-style-type: none">• stavba, funkce a dělení cév• stavba a funkce srdce• řízení činnosti srdce• malý a velký krevní oběh• systém aorty a jejich větví• tepny organismu• žíly organismu• specializované oběhy

Mízní systém, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše jednotlivé orgány mízního systému• vysvětlí vznik a složení mízy	<ul style="list-style-type: none">• stavba a funkce mízního systému• vznik mízy• mízní uzliny• brzlík, slezina

Dýchací systém, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii• popíše dýchací cesty• popíše stavbu a funkci plic• vysvětlí princip výměny dýchacích plynů• charakterizuje nádech a výdech• vysvětlí systém řízení dýchání	<ul style="list-style-type: none">• dýchací cesty• plíce• mechanika dýchání• transport dýchacích plynů• řízení dýchání

Imunita organismu, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje imunitu• objasní principy vrozené imunity• objasní principy získané imunity• objasní základní principy očkování	<ul style="list-style-type: none">• definice a dělení imunity• vrozená imunita• získaná imunita• očkování

Trávicí systém, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii, ovládá základní lékařské pojmy především z okruhu anatomie a fyziologie• popíše stavbu a funkci orgánových soustav a jednotlivých orgánů se zaměřením na trávicí systém• objasní vzájemné vztahy a koordinaci orgánových soustav• vysvětlí postavení fyziologie výživy v soustavě funkčních oborů biologie člověka	<ul style="list-style-type: none">• základní biochemie živin• stavba a funkce dutiny ústní• stavba a funkce hltanu a jícnu• stavba a funkce žaludku• stavba a funkce tenkého a tlustého střeva• stavba a funkce žláz GITu (játra, slinivka)• stavba funkce žlučníku• fyziologie výživy

<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy trávení a význam enzymů • popíše přeměnu výživových složek v průběhu metabolismu • popíše základní stavbu a funkci dutiny ústní • charakterizuje stavbu a funkci jednotlivých orgánů GITu • popíše stavbu a funkci jater • popíše stavbu a funkci slinivky břišní • objasní složení stravy a význam jejich jednotlivých složek 	
--	--

Močový systém, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii • popíše stavbu a funkci ledvin • vysvětlí princip vzniku moči • popíše vývodné cesty močové 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce ledvin • principy tvorby moči • vývodné cesty močové • řízení vyměšování moči

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Kožní systém, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii • popíše stavbu a funkci kůže • vysvětlí stavbu a funkci mléčné žlázy • popíše přídatné kožní orgány 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce kůže • receptory kůže • přídatné kožní orgány • stavba a funkce mléčné žlázy, laktace

Pohlavní systém, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii • popíše stavbu a funkci pohlavního systému ženy a muže • charakterizuje pohlavní cykly • popíše oplození a průběh těhotenství • popíše porod a šestinedělí 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce pohlavního systému ženy • stavba a funkce pohlavního systému muže • oplození a těhotenství • porod a šestinedělí

Řízení organismu, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní principy řízení organismu • popíše neuron a synapsi • vysvětlí podstatu reflexního oblouku 	<ul style="list-style-type: none"> • základní principy řízení organismu • neuron, synapse • reflex, podnět, vzruch

Látkové řízení organismu, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii• vysvětlí základní principy funkce hypothalamo - hypofyzárního systému• charakterizuje stavbu a funkci jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí• popíše hormony a vysvětlí jejich účinky	<ul style="list-style-type: none">• hormony a jejich funkce• hypothalamo - hypofyzární systém• hormony štítné žlázy a příštítných tělísek• hormony slinivky břišní• hormony nadledvin• pohlavní hormony• tkáňové hormony

Nervové řízení organismu, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii• popíše stavbu a funkci mozkového kmene• popíše stavbu a funkci mozečku a mezimozku• popíše stavbu a funkci koncového mozku• charakterizuje základní funkční oblasti mozkové kůry• popíše stavbu a funkci periferní NS• vysvětlí inervaci organismu periferními nervy• určí základní funkci hlavových nervů• popíše funkci sympatiku a parasimpatiku• popíše mozkové obaly• vysvětlí princip podmíněných a nepodmíněných reflexů	<ul style="list-style-type: none">• stavba a funkce mozkového kmene• stavba a funkce mozku• stavba a funkce mozečku a mezimozku• obaly mozku• komory mozku• cévní zásobení mozku• stavba a funkce míchy a míšních nervů• stavba a funkce hlavových nervů• stavba a funkce autonomního systému

Smysly, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii• popíše stavbu a funkci oka• popíše stavbu a funkci ucha• popíše stavbu a funkci chuťového pohárku• popíše stavbu a funkci hmatových receptorů• popíše stavbu a funkci rovnovážného ústrojí• popíše stavbu a funkci čichového aparátu	<ul style="list-style-type: none">• stavba a funkce zrakového receptoru• stavba a funkce sluchového receptoru• stavba a funkce chuťového receptoru• stavba a funkce hmatového receptoru• stavba a funkce čichového receptoru• stavba a funkce rovnovážného receptoru

Odborná latinská terminologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Odborná latinská terminologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický k získání jazykových vědomostí nezbytných pro pochopení základních lékařských pojmů především z okruhu anatomie a vybraných klinických oborů. Předmět zprostředkovává základní odborný slovník, v němž dominují substantiva a adjektiva, poskytne informace o pravidelné jmenné flexi a uvede do nauky o slovo tvorbě na odborné úrovni. Usnadní žákům získat základní orientaci v odborném jazyce.

Charakteristika učiva

Výuka sleduje použití přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. odborné terminologie, a gramatických prostředků (práce s deklinačním systémem jazyka, vytváření adjektiv od anatomických názvů, použití předložkových vazeb, prefixů a sufixů) při stavbě diagnóz a jejich porozumění.

Učivo je strukturováno do celků:

- slovní zásoba, deklinační systém,
- adjektiva, vytváření anatomických adjektiv,
- stupňování adjektiv,
- stavba diagnózy,
- stavba diagnózy za použití předložek,
- řecká substantiva v odborné terminologii,
- prefixy, sufixy, slova složená v latinsko-řecké terminologii

Strategie výuky

Zvolené metodické postupy mají povzbuzovat zájem žáků a dávat jim vědomí užitečnosti získávaných poznatků a dovedností. Výuka je vedena formou výkladu, diskuse, práce s odbornými texty. Učitel při výuce aktivizuje a stimuluje žáky střídáním a využíváním různých postupů, metod a forem práce. Využívá vhodné pomůcky (učebnice, slovníky, odborné texty, gramatické přehledy aj.) k samostatné nebo skupinové práci žáků i k práci s texty pod jeho vedením. Odborné texty slouží k rozšiřování a upevňování slovní zásoby. Vyučující se soustřeďuje na slovní zásobu, tvoření slov (logické využívání prefixů a sufixů, skládání slov), probrané gramatické jevy a procvičování za účelem zapamatování. Učitel musí pravidelně gramatické učivo s žáky opakovat a procvičovat. Podle potřeby učitel ukládá žákům samostatné domácí práce. K ověřování znalostí a míry probraného učiva využívá metodu individuálního nebo frontálního zkoušení, písemnou formou ověřuje zvládnutí menších i větších gramatických celků, překlady slovních spojení a diagnóz.

Metody výuky:

- metody motivační – příklady z lékařské praxe
- metody fixační – opakování učiva ústní, písemné, domácí samostatné práce
- metody expoziční – výklad, práce s učebnicí nebo učebním odborným textem, zápisy na tabuli, zápisy promítané dataprojektorem

Formy výuky:

Vyučování frontální, individuální a skupinové, práce na PC (vyhledávání informací na internetu, zadávání samostatné práce prostřednictvím internetu, vytváření prezentací), diskuse.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z klasifikačního řádu a ohodnocení práce žáka vychází z jeho ústního a písemného projevu. Výsledky vzdělávání budou prověřovány verbálním zkoušením a písemnými pracemi. Při hodnocení přihlíží učitel k aktivitě žáků při vyučování, ke kvalitě a soustavnosti domácí přípravy, zvládnutí slovní zásoby, dovednosti pracovat s informacemi a odbornými textem, vyjadřovat se k dané problematice. Stupeň hodnocení žáků závisí především na hloubce porozumění učiva, znalosti odborné slovní zásoby, schopnosti dávat poznatky do logických souvislostí. V každém pololetí je závazná písemná školní práce zahrnující celý rozsah probraného učiva.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- racionálně se učit cizí jazyk v logické vazbě na ostatní jazykové a humanitní vzdělávání;
- pracovat efektivně s různými zdroji informací (slovníky, odbornými nebo jazykovými příručkami, internetem);
- získávat a písemně zpracovávat informace z textu;
- soustavně pracovat, logicky uvažovat a objektivně posuzovat a hodnotit své výkony.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotný;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet.

Komunikativní kompetence

- kultivovat jazykové vyjadřování a posílit komunikativní dovednosti;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvení i psané podobě;
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a logicky;
- vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci a vhodně se prezentovat;
- aktivně se účastnit diskusí;
- zaznamenávat podstatné údaje z textů za správného použití odborné terminologie;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- přijímat hodnocení svých výsledků, adekvátně na ně reagovat, přijímat radu i kritiku.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- dokáže mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, vytýčit strategii řešení a její varianty;
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Průřezová témata

Člověk a svět práce

- důraz na využití odborné latinsko-řecké terminologie v odborných předmětech (mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hematologie, histologie), v praxi, při výkonu povolání.

Informační a komunikační technologie

- využití informačních a komunikačních technologií při dosahování cílů vzdělávání.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- správně a přesně používat odbornou terminologii při zpracovávání a studiu odborných témat a různých pracovních materiálů;
- orientovat se ve zdravotnické dokumentaci v písemné a elektronické formě.

1. ročník, 1 h týdně, povinný

Řečové dovednosti, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozumí odborným termínům lékařských oborů• čte správně text• rozumí odbornému textu v písemné i ústní podobě (diagnóza, anamnéza, prognóza, receptura, anatomické termíny aj.)• orientuje se v textu tak, že rozezná hlavní a doplňující informace• sestaví odborné termíny podle strukturálních vzorců• užívá správně písemně i ústně odborné termíny a ustálené vazby užívané v odborné komunikaci• přeloží jednoduchý text z latiny do češtiny a naopak• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• používá správně odbornou latinskou terminologii lékařských oborů• ovládá odbornou latinskou lékařskou terminologii	Receptivní: <ul style="list-style-type: none">• poslech s porozuměním• čtení lékařské dokumentace s porozuměním Produktivní: <ul style="list-style-type: none">• mluvení• psaní Latinská odborná terminologie (odborné texty, zdravotnická dokumentace, Atlas anatomie člověka)

Jazykové prostředky, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• píše latinská a řecká slova správně• samostatně pracuje s odborným textem, čte s porozuměním latinsko-řecký text• používá nejvíce frekventované lexikální jednotky s důrazem na slova, která dala základ internacionalismům a terminologii medicínských oborů	<ul style="list-style-type: none">• psaní, výslovnost, pravopis• latinská abeceda• slovní zásoba• odborná terminologie, tvoření slov (odvozování a skládání z komponent latinských i řeckých, latinské a řecké prefixy a sufixy)• principy tvoření složených slov• obohacování latinského lexika přejímkami z řečtiny

<ul style="list-style-type: none"> • prokazuje znalosti z uvedené slovní zásoby produktivně a receptivně • uplatňuje běžně užívané latinské obraty v diagnózách a lékařské dokumentaci • odvozuje význam slov podle znaků odvozování a skládání • zdůvodní logicky význam slova na základě etymologie • ovládá základní lékařské pojmy především z okruhu anatomie a fyziologie 	<ul style="list-style-type: none"> • slova latinského a řeckého původu v češtině
--	---

Gramatika, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • integruje poznatky z odborných předmětů do odborné latinské terminologie • spojuje odborné výrazy ve správných pádech • správně pojmenuje a zapíše zdravotnické termíny • rozpozná slova latinského a řeckého původu v češtině • uplatňuje znalost mluvnického systému při orientaci v textu a k pochopení gramatické struktury textu při čtení s porozuměním 	<ul style="list-style-type: none"> • morfologie • základní kategorie jmenné • substantiva I. – V. deklinace • substantiva řeckého původu • adjektiva I., II. A III. Deklinace • genitiv přívlaskový, pořadí přívlasků v latině • stupňování adjektiv pravidelné i nepravidelné a neúplné • anatomická adjektiva • předložkové pády, frekventované předložky a předpony v diagnózách

Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Žáci se seznámí se základy z obecné, speciální a potravinářské mikrobiologie, epidemiologie a hygieny a s vybranými aplikacemi poznatků v praktických tématech, aby je dokázali samostatně rozvíjet v prevenci alimentárních nákaz. Předmět poskytuje základní poznatky o obecných vlastnostech mikroorganismů ve vztahu k člověku, složení a funkci imunitního systému člověka, vzniku a šíření infekčních nemocí. Dále žáci získají informace o zásadách bezpečnosti práce na rizikových pracovištích, prevence nákaz vzniklých v přímé souvislosti s pobytem ve zdravotnickém zařízení (nazokomiálních nákaz). Žáci budou seznámeni se základy hygieny životního a pracovního prostředí, nutriční epidemiologií a hygienou výživy a hygienou dětí a mladistvých. Zprostředkuje zákonitosti vztahů mezi člověkem a prostředím, vztahy makroorganismu k životnímu prostředí a jejich vzájemné působení a významu pro lidské zdraví.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Žáci jsou vzděláváni v základech teorie mikrobiologie, epidemiologie a hygieny.

Strategie výuky

Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, prezentací a videoprojekcí, včetně diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací a sledování aktuálních statistických dat.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Při hodnocení se sleduje správnost, užívání odborné terminologie, schopnost logicky myslet a uvádět učivo do souvislosti s jinými předměty a tématy. Hodnoceny jsou také prezentace a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky.
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- umí pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet.

Komunikativní kompetence

- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- dokáže vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- dokáže pracovat administrativní písemností, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhat dosáhnout porozumění.

Personální a sociální kompetence

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- umí ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
- má zdravé sebevědomí;
- umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce.
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- posiluje pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky);
- má důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- dokáže mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Kompetence k řešení problémů

- dokáže spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky.

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia, vymezení obsahu a funkce předmětu, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• chápe význam a činnost mikrobiologie, epidemiologie a hygieny v prevenci• vysvětlí principy mezioborové spolupráce• užívá odbornou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• náplň oborů mikrobiologie, epidemiologie a hygieny• interdisciplinarita oborů a její význam• základní terminologie

Mikrobiologie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše druhy patogenních mikroorganismů• zná význam mikrobiálního osídlení u zdravého člověka• popíše imunitní reakce organismu• vysvětlí účinek antibiotik• vysvětlí příčiny a důsledky rezistence mikroorganismů• používá odbornou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• základní typy mikroorganismů a jejich vlastnosti a patogenita – bakteriologie, virologie, mykologie, parazitologie• mikrobiální osídlení člověka• imunitní systém člověka a jeho úloha v obraně před infekcemi• možnosti diagnostiky a léčby infekčních onemocnění, antibiotická rezistence

Epidemiologie, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• určí příčiny a vysvětlí způsob přenosu infekčních onemocnění• vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými formami výskytu nálezů• správně aplikuje protiepidemická opatření• objasní podstatu očkování• vysvětlí očkovací kalendář a pojem kolektivní imunita• charakterizuje infekční onemocnění dle jejich původu, přenosu a projevů• objasní prevenci základních skupin infekcí• vyhledá z relevantních zdrojů informace o výskytu jednotlivých nálezů v ČR i ve světě• užívá odbornou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• epidemický proces• typy infekčních onemocnění a formy výskytu nálezů• protiepidemická opatření – dekontaminační metody, očkování a kolektivní imunita• přehled nejvýznamnějších skupin infekcí a jejich prevence – nákazy respirační, alimentární, zoonotické, krví nebo sexuálně přenosné• epidemiologická situace v České republice a ve světě

Hygiena, 9 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje činnost hygienické služby• na příkladech vysvětlí význam složek životního prostředí pro zdraví člověka• rozlišuje mezi jednotlivými nutrienty a zná jejich význam pro zdraví člověka• identifikuje rizika vzniku nálezů z potravin• vyhledá předpisy týkající se stravovacích provozů a vysvětlí vybrané informace• vysvětlí princip a funkci HACCP• na příkladech popíše zdravotní rizika u dětí a dorostu• vysvětlí, jak lze zajistit péči o zdraví zaměstnanců• uvede příklady nemocí z povolání• orientuje se ve zvláštních požadavcích při přípravě enterální výživy• charakterizuje nozokomiální nákazy včetně způsobu jejich prevence• používá odbornou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• orgány hygienické služby• hygiena obecná a komunální – zdraví a životní prostředí, monitoring životního prostředí• hygiena výživy – složky výživy a jejich význam pro zdraví, rizika nálezů z potravy, hygiena stravovacích provozů, HACCP• hygiena dětí a mládeže – věkové zvláštnosti a jejich zdravotní rizika, kolektivní dětská zařízení• hygiena práce – pracovní podmínky a rizika spojená s prací, nemoci z povolání• hygiena zdravotnických zařízení – specifická rizika zdravotnických provozů, stravování v nemocničních zařízeních nozokomiální nákazy

Patologie a patofyziologie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Patologie a patofyziologie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Zprostředkuje žákům základní poznatky o činnosti organismu jako celku, řízení jednotlivých funkčních soustav, jejich souhry – integrity a vztahy člověka k prostředí. Navazuje na poznatky z fyziologie. Žáci se seznámí také s poruchami funkce buněk, tkání, orgánových systémů, s poruchami vnitřního metabolismu, s poruchami imunity, poruchami trávicího systému a organismu jako celku.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Patologie a patofyziologie zahrnuje oblast patologické anatomie a patologické fyziologie. Zprostředkuje žákům základní poznatky o patologických procesech probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech a orgánových systémech lidského těla. Žáci získávají základní znalosti o chorobných stavech a naučí se chápat nemoc ve vztahu k lidskému organismu.

Strategie výuky

Učivo předmětu Patologie a patofyziologie je rozvrženo do jednoho ročníku, a to druhého. Je rozděleno do tematických celků. Vyučování má teoreticko-praktický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia;
- pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- upevňovat si správné návyky učení;
- rozvíjet svůj zájem o studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- tvořit prezentace v power pointu;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu;
- ovládat kulturu projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- aktivně dbát o své zdraví;
- být schopen adekvátního sebehodnocení;
- být schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- být schopen kreativně motivovat své okolí;
- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení;
- diskutovat o problému;
- prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích;
- spolupracovat při řešení problémů ve skupině.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- uvědomovat si význam celoživotního učení;
- být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování;
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat legislativní normy;
- respektovat práva a osobnost druhých;
- uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti.

Člověk a životní prostředí

- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a svět práce

- prosadit se na trhu práce a v životě;
- uvědomit si potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- zabezpečit nutriční potřebu pacientů/klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem.

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Klinické obory lékařství, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• interpretuje vývoj lékařských oborů• charakterizuje klinické obory, zejména vnitřní lékařství, chirurgii, pediatrii, gynekologii, geriatrii, psychiatrii, onkologii a infekční lékařství• objasní vazbu dietologie na vybrané klinické obory• popíše a objasní poznatky, pojmy současné dietologie• ovládá základy z dalších klinických oborů	<ul style="list-style-type: none">• historický vývoj lékařských oborů• systém klinických oborů v současnosti• pojetí a náplň klinických oborů• vazba klinických oborů k dietologii• dietologie v současnosti

Nemoc, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi onemocnění na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů lidského těla• umí vysvětlit zevní a vnitřní příčiny nemocí• definuje nemoc• vysvětlí změny v organismu při jednotlivých poruchách tkání, orgánů a orgánových soustav• umí zařadit jednotlivá onemocnění všech důležitých systémů a orgánových soustav• vysvětlí a popíše podstatu vzniku konkrementů a patologických pigmentací• uvede nejdůležitější zásady prevence nemocí• specifikuje průběh a prognózu nemocí• vysvětlí význam pojmů, definuje klinickou a biologickou smrt, známky smrti• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• orientuje se v nemocech krve a krevetvorby• vyjmenuje choroby srdce a cév• rozdělí nemoci dýchacího ústrojí• vysvětlí onemocnění trávicího ústrojí• orientuje se v nemocech nervového systému• umí popsat choroby žláz s vnitřní sekrecí• pojmenuje choroby pohybového systému• zná onemocnění ledvin a močových cest	<ul style="list-style-type: none">• definice• subjektivní a objektivní příznaky• exogenní a endogenní příčiny• průběh a prognóza• prevence primární, sekundární, terciární• umírání, smrt• nemoci jednotlivých orgánových soustav

Anamnéza, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v anamnéze (rodinná, osobní, sociální, pracovní, nutriční)• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii	<ul style="list-style-type: none">• typy – rodinná, osobní, sociální, pracovní, nutriční• význam a využití

Diagnostické metody, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí princip základních diagnostických metodovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii	<ul style="list-style-type: none">fyzikálnílaboratornízobrazovacíendoskopickévybrané funkční vyšetřovací metody

Léčba nemocí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">popíše typy léčby nemocíobjasní principy léčby nemocí	<ul style="list-style-type: none">operační, laparoskopickákonzervativníkauzální, symptomatická, substitučnípaliativní

Farmakologie, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">orientuje se v základních skupinách léčivvysvětlí aplikační formy léčiv a metabolismus lékůpopíše základní rozdělení klinické farmakologieobjasní vztah farmakoterapie a výživyovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii	<ul style="list-style-type: none">farmakologie, farmacie, lékopisskupiny léčiv a účinné látkyaplikace léčivmetabolismus léčiv

Regresivní změny organismu, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí probíhající změny v organismurozliší typy regresivních změnumí definovat nekrózu a jiné regresivní změny, příčiny vzniku a další vývojovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii	<ul style="list-style-type: none">nekrózygangrénydekubity

Progresivní změny organismu, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">objasní opravné prostředky organismupopíše pojmy patřící do progresivních změnrozliší typy progresivních změnovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii	<ul style="list-style-type: none">reparaceregenerace

Záněty, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">definuje záněty	<ul style="list-style-type: none">příčiny

<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat a vysvětlit podstatu, průběh, projevy a příčiny zánětu • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii • rozliší typy zánětů • popíše specifický a nespecifický zánět • vysvětlí vztah mezi nemocí a imunitní reakcí organismu • objasní princip prevence a obecnou léčbu zánětů 	<ul style="list-style-type: none"> • typy • průběh • místní a celkové příznaky zánětu • hojení zánětu • prevence a obecná léčba
--	--

Nádory, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje karcinogenní faktory • objasní karcinogenní látky ve výživě • definuje obecné vlastnosti nádorů • vysvětlí příčiny nádorového růstu a stanoví zásady prevence • objasní pojem prekanceróza • popíše obecnou léčbu nádorů • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • karcinogenní látky ve výživě a ostatní karcinogeny • typy nádorů • charakteristické znaky nádorů • prevence • význam výživy v prevenci nádorů • obecná léčba nádorů

Vývojové vady, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje vývojové vady • rozliší geneticky podmíněné a nepodmíněné vývojové vady • určí teratogenní faktory • objasní vybrané vývojové poruchy • vysvětlí principy diagnostiky vývojových vad • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • geneticky podmíněné vady • geneticky nepodmíněné vady • teratogenní faktory • diagnostika • charakteristika vybraných vývojových poruch

Poruchy vnitřního prostředí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše příčiny a příznaky poruch vnitřního prostředí • rozliší změny vnitřního prostředí u alkalózy a acidózy • definuje rizikové skupiny • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • dehydratace • hyperhydratace • alkalóza, acidóza

Malnutrice, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy proteinové a energetické malnutrice • popíše klinické příznaky a stupně malnutrice • definuje rizikové skupiny • objasní příčiny vzniku malnutrice 	<ul style="list-style-type: none"> • proteino - energetická malnutrice (marasmus) • proteinová malnutrice (kwashiorkor) • příčiny, klinické příznaky, stupně, rizikové skupiny

Hodnocení stavu výživy a stupně malnutrice, 4 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozliší jednotlivé možnosti k hodnocení stavu výživy• objasní způsoby hodnocení stavu výživy, stupně malnutrice a příjmu tekutin	<ul style="list-style-type: none">• klinická, laboratorní vyšetření• hodnocení příjmu a výdeje energie• hodnocení příjmu a nutričního složení stravy• hodnocení příjmu tekutin• screening, nutriční deník, nutriční dokumentace

Klinika nemocí

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Klinika nemocí
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	151 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Předmět Klinika nemocí je důležitou součástí odborného vzdělávání a poskytuje komplexní teoretické znalosti pro pochopení příčin a klinického obrazu nemocí se zaměřením na možnost ovlivnění patologických jevů výživou. Probírá onemocnění jednotlivých systémů lidského organismu v návaznosti na znalosti anatomických a fyziologických poměrů daných systémů, které vždy v úvodu každého tematického celku využívá k pochopení patofyziologie určitého onemocnění. Vzdělávání předmětu směřuje ke schopnosti a dovednosti orientovat se v poznatcích o příčinách, příznacích a projevech onemocnění jednotlivých systémů lidského organismu s důrazem na specifika u dětí, dospělých a seniorů. Zaměřuje se také na poskytnutí základních informací o diagnostických a léčebných postupech a prevenci nemocí.

Charakteristika učiva

Obsahem učiva předmětu Klinika nemocí je komplex okruhů, které tvoří základy znalostí jednotlivých klinických oborů (vnitřní lékařství, chirurgie, pediatrie, gynekologie a porodnictví, gerontologie, psychiatrie, infekčního lékařství a onkologie), navazuje na znalosti získané v ostatních odborných předmětech. Všechny okruhy jsou koncipovány jako teoretické celky a jsou základem pro výuku hodnocení výživového stavu a speciálních výživových požadavků při jednotlivých onemocnění včetně kritických stavů v oblasti akutní medicíny. Předmět poskytuje teoretické znalosti pro pochopení příčin a klinického obrazu chorob, klinické příčiny nemocí a jejich symptomatologii, klinickou propedeutiku, hodnocení stavu výživy, se zaměřením na možnosti ovlivnění patologických stavů výživou.

Strategie výuky

Učivo předmětu Klinika nemocí je rozvrženo do dvou ročníků, počínaje třetím ročníkem. Je rozděleno do tematických celků. Vyučování má teoretický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia;
- pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- upevňovat si správné návyky učení;
- rozvíjet svůj zájem o studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- tvořit prezentace v power pointu;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky;
- využívat znalosti práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu;
- ovládat kulturu projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- aktivně dbát o své zdraví;
- být schopen adekvátního sebehodnocení;
- být schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- být schopen kreativně motivovat své okolí;
- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení;
- diskutovat o problému;
- prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích;
- spolupracovat při řešení problémů ve skupině.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- uvědomovat si význam celoživotního učení;
- být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování;
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat legislativní normy;
- respektovat práva a osobnost druhých;
- uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti.

Člověk a životní prostředí

- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a svět práce

- prosadit se na trhu práce a v životě;
- uvědomit si potřebu sebezodpovědnosti a celoživotního učení.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- zabezpečit nutriční potřebu pacientů/klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem.

3. ročník, 3 h týdně, povinný

Klinika nemocí gastrointestinálního traktu, 55 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezu onemocnění gastrointestinálního traktu na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky u jednotlivých onemocnění• vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• popíše základní rozdělení klinické farmakologie• objasní vztah farmakologie a výživy• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění• rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• charakterizuje význam dietní léčby u jednotlivých onemocnění• uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• nemoci dutiny ústní a jícnu• nemoci žaludku• nemoci tenkého, tlustého střeva a konečníku• malabsorpční syndromy• nemoci jater a žlučníku• nemoci slinivky břišní

Klinika nemocí u metabolických poruch, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezu jednotlivých metabolických poruch• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky jednotlivých onemocnění• vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• popíše základní rozdělení klinické farmakologie• objasní vztah farmakologie a výživy• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění	<ul style="list-style-type: none">• poruchy metabolismu lipidů• poruchy metabolismu purinů• obezita• diabetes mellitus

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u metabolických poruch • uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	
--	--

Klinika nemocí kardiovaskulárního systému, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny a patogenezi onemocnění kardiovaskulárního systému na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii • integruje latinskou terminologii do odborných předmětů • vysvětlí princip základních diagnostických metod • popíše subjektivní a objektivní příznaky • vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění • specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • popíše základní rozdělení klinické farmakologie • objasní vztah farmakologie a výživy • objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění • rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy v prevenci onemocnění • uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	<ul style="list-style-type: none"> • ateroskleróza • ischemická choroba dolních končetin • nemoci žil • ischemická choroba srdeční • akutní infarkt myokardu • srdeční vady • hypertenze

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Klinika nemocí ledvin a močového systému, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny a patogenezi onemocnění ledvin a močového systému na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii • integruje latinskou terminologii do odborných předmětů • vysvětlí princip základních diagnostických metod • popíše subjektivní a objektivní příznaky • vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění • specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • popíše základní rozdělení klinické farmakologie • objasní vztah farmakologie a výživy 	<ul style="list-style-type: none"> • nemoci močového systému • nemoci ledvin • princip hemodialýzy a peritoneální dialýzy • transplantační program

<ul style="list-style-type: none"> • objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění • rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	
--	--

Klinika nemocí dýchacího systému, 4 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny a patogenezi onemocnění dýchacího systému na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii • integruje latinskou terminologii do odborných předmětů • vysvětlí princip základních diagnostických metod • popíše subjektivní a objektivní příznaky • vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění • specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • popíše základní rozdělení klinické farmakologie • objasní vztah farmakologie a výživy • objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění • uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	<ul style="list-style-type: none"> • nemoci horních a dolních cest dýchacích • nemoci plic

Klinika nemocí v endokrinologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny a patogenezi onemocnění žláz s vnitřní sekrecí na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů • ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii • integruje latinskou terminologii do odborných předmětů • vysvětlí princip základních diagnostických metod • popíše subjektivní a objektivní příznaky • specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění • popíše základní rozdělení klinické farmakologie • objasní vztah farmakologie a výživy • objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění • uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	<ul style="list-style-type: none"> • nemoci žláz s vnitřní sekrecí

Klinika nemocí v onkologii, 2 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvede nejdůležitější zásady prevence onkologických onemocnění• vysvětlí možné komplikace u vybraných onkologických diagnóz• zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy• objasní principy nutriční terapie u onkologických onemocnění• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• onkologické jednotky, centra, hospic• komplikace u vybraných onkologických diagnóz• antioxidanty• specifické nutriční potřeby u onkologických pacientů

Klinika nemocí krve, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi onemocnění krve• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• anémie• nemoci bílé krevní složky• nemoci krevních destiček• poruchy koagulace

Klinika nemocí pohybového systému, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi onemocnění pohybového systému• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění• uvede nejdůležitější zásady prevence onemocnění• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• nemoci pohybového systému• klinická výživa u revmatické horečky

Klinika nemocí v psychiatrii a neurologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi vybraných psychiatrických a neurologických onemocnění• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění• zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy• rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• psychiatrické a neurologické diagnózy• poruchy příjmu potravy• alkoholismus• specifika klinické výživy pacientů na psychiatrii a neurologii

Klinika při infekčních nemocech, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi infekčních nemocí• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky• specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění• objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění• zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy• uvede nejdůležitější zásady prevence nemocí• rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	<ul style="list-style-type: none">• infekční nemoci bakteriální, virové, parazitární• alimentární nákazy• sexuálně přenosné nemoci• rehydratační roztoky, probiotika a prebiotika

Klinika nemocí při abnormálních reakcích na složky potravy, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní příčiny a patogenezi abnormálních reakcí na složky potravy• ovládá odbornou českou i latinskou lékařskou terminologii• integruje latinskou terminologii do odborných předmětů• vysvětlí princip základních diagnostických metod• popíše subjektivní a objektivní příznaky	<ul style="list-style-type: none">• alergie• toxické reakce organismu na složky potravy• potravinové intolerance

<ul style="list-style-type: none"> • specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých alergií a intolerancí • objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění • charakterizuje význam dietní léčby u potravinových alergií a intolerancí • rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje 	
--	--

Klinika v chirurgii, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje chirurgii jako obor • rozliší plánovanou a urgentní operaci • rozliší operaci klasickou a laparoskopii • objasní předoperační přípravu pacienta krátkodobou, dlouhodobou • popíše pooperační komplikace • objasní principy nutriční terapie v pooperačním období 	<ul style="list-style-type: none"> • chirurgie jako lékařský obor • předoperační příprava pacientů • specifika nutriční péče u pacientů v pooperačním období

Těhotenství, porod a kojení, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní fyziologii těhotenství • vyjmenuje a popíše těhotenské komplikace • popíše fáze porodu • vysvětlí význam kojení • zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy 	<ul style="list-style-type: none"> • fyziologické těhotenství, komplikace těhotných žen • porod • kojení

Růst a vývoj dětí, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozčlení dětské období • specifikuje jednotlivá dětská období • pojmenuje a objasní časté nebo specifické nemoci dětského věku • zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy 	<ul style="list-style-type: none"> • kojeneček, batole, dítě školního věku, adolescent • nemoci dětského věku

Gerontologie, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje stáří • objasní fyziologické změny stárnoucího organismu a jejich dopad na příjem stravy • pojmenuje časté nebo specifické nemoci seniorů • objasní principy nutriční terapie u nejčastějších diagnóz u seniorů s ohledem na specifika výživy seniorů 	<ul style="list-style-type: none"> • polymorbidita seniorů a nutriční opatření • nejčastější diagnózy u seniorů

Psychologie a komunikace

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Psychologie a komunikace
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	62 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje se základní psychologickou terminologií, s psychickými procesy a jejich charakteristikou, s psychologickými teoriemi osobnosti, s poznatky o citovém prožívání, kognitivních procesech a chování člověka. Podává základní informace o ontogenezi lidské psychiky a vývoji psychosociálních potřeb jedince od narození až do smrti, které směřuje ke kvalitnějšímu pochopení chování nemocného jedince, k pochopení jeho potřeb i problémů, které nemoc přináší jemu i jeho rodině. Řeší problematiku psychologie nemocných jedinců všech věkových skupin v souvislosti s požadavky na výživu. Problematika komunikace tvoří základ profesionálních znalostí a dovedností nutričního asistenta při navazování kontaktu a získávání důvěry pacienta/klienta pro další účinnou a kvalitní péči o jeho individuální nutriční potřeby. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace s pacienty/klienty, se spolupracovníky, popř. s rodinnými příslušníky a dalšími osobami. Žáci se seznámí s problematikou komunikace s osobami se specifickými potřebami (menšiny, etnika, agresivní pacienti, osoby závislé).

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se přípravy absolventa k dalšímu vzdělávání a k využívání poznatků z psychologie obecné, psychologie osobnosti, vývojové, sociální a zdravotnické v jeho práci i v jeho osobním životě.

Strategie výuky

Předmět je chápán jako teoretický. Vyučuje se ve 3. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, komunikace a diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována vypracováním a prezentací samostatných prací, prací ve skupině, brainstormingem, apod. Prostřednictvím vhodných vyučovacích metod a forem práce se přispívá k osvojování dovednosti řešit problémy, racionálně se učit, pracovat s odborným textem a jinými zdroji informací.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní i písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených a uzavřených testových úloh. Při hodnocení se sleduje odborná správnost, forma vyjadřování a vystupování, schopnost logicky myslet a využívat mezipředmětové vztahy. Hodnotí se dovednosti řešit zadané problémové situace, vyjadřovat se k dané problematice a pracovat s informacemi. Hodnoceny jsou také referáty, prezentace, popřípadě další samostatné práce a aktivita žáků v hodině.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívá znalosti práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet;
- dokáže si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby;
- využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- komunikovat s ohledem na situaci a účastníky, používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- ve své komunikativní dovednosti rozvíjet jako prostředek dialogu a argumentace;
- používat vhodné jazykové prostředky k dosažení výstižného a kultivovaného psaného projevu.

Personální a sociální kompetence

- aktivně rozvíjet svou osobnost;
- být schopen produktivní kritiky;
- využívat techniky sebepoznání, sebevýchovy a učení k rozvoji vlastní osobnosti;
- být si vědom možností manipulace ze strany druhých;
- mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- rozvíjet své sebekritické myšlení;
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- vědět, jak duševně i fyzicky relaxovat;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování;
- uplatňovat psychohygienu zdravotnických pracovníků, mít odolnost k zátěži.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- diskutovat o problému;
- vytvářet a využívat znázornění problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- podřídit svůj osobní zájem zájmům veřejným;
- respektovat práva druhých, práva pacientů/klientů;
- chápat specifika odlišných kultur a nemít předsudky;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí.

Občan v demokratické společnosti

- uplatňovat profesionální přístup zdravotnického pracovníka;
- uplatňovat individuální přístup k pacientům, respektovat jejich osobnost, věk, sociokulturní a jiné zvláštnosti;
- chápat potřeby a chování pacienta a vhodně s ním komunikovat;
- jednat i se seniory jak s rovnocenným a svéprávným členem demokratické společnosti;
- vhodně komunikovat a jednat s dětmi, s ohledem na jejich věk.

Člověk a svět práce

- úspěšně se prosadit na trhu práce i v životě;
- orientovat se v pracovně právních vztazích a uplatňovat svá pracovní práva.

3. ročník, 2 h týdně, povinný

Psychologie jako věda, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje předmět psychologie• objasní základní psychologické pojmy• vysvětlí na příkladech přínos a uplatnění psychologie v práci zdravotníka i v různých oblastech lidské činnosti• popíše historický vývoj psychologie jako vědní disciplíny• objasní pojmy klinická psychologie, zdravotnická psychologie, psychologie zdraví• vysvětlí biologickou a sociální determinaci lidské psychiky• popíše výzkumné metody a techniky používané v psychologické praxi	<ul style="list-style-type: none">• předmět psychologie• historický vývoj a současná psychologie• odvětví psychologie• psychologie v souladu se zdravotnickými disciplínami• výzkumné metody a techniky v psychologii

Osobnost člověka - psychické procesy, stavy a vlastnosti, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje osobnost• vymezí determinanty vývoje osobnosti• rozliší základní psychické procesy a stavy• ovládá jednoduché techniky na rozvoj a posilování psychických procesů a stavů• vysvětlí, jak probíhá proces vnímání• vysvětlí podstatu a význam představivosti a fantazie• vyjmenuje myšlenkové operace• popíše jednotlivé druhy, typy a fáze paměti• charakterizuje pozornost a na jednotlivých příkladech objasní druhy pozornosti• charakterizuje potřeby, jejich základní členění a vztah potřeb k motivaci• rozliší základní druhy emocí• popíše vlastní hodnotový systém, postoje a zájmy• vysvětlí fáze volního jednání, vyjmenuje kladné a záporné volní vlastnosti• charakterizuje základní typy osobnosti podle vybraných typologií• vyjmenuje složky charakteru a uvede příklady daných charakterových vlastností• použije různé metody poznávání osobnosti	<ul style="list-style-type: none">• charakteristika osobnosti• determinace osobnosti• vlivy působící na utváření osobnosti• poznávací procesy - vnímání, představy, fantazie, myšlení a řeč• paměť a učení• motivační procesy - citové a volní• stavy pozornosti• vědomosti• dovednosti• návyky• zájmy• postoje• schopnosti• temperament• charakter• seberealizace• poruchy osobnosti a jejich prevence

Vývojová psychologie, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje jednotlivé vývojové etapy v životě člověka• charakterizuje tělesný, psychický a sociální vývoj v jednotlivých etapách života• určí potřeby člověka v jednotlivých vývojových stádiích	<p>ontogenetický vývoj: evoluční část</p> <ul style="list-style-type: none">• prenatální období, perinatální a postnatální období• novorozenecké a kojenecké období• batolecí období• předškolní věk• mladší školní věk• období dospívání:<ul style="list-style-type: none">• prepubescence, pubescence, adolescence <p>stabilizační část</p> <ul style="list-style-type: none">• stádia dospělosti <p>involuční část</p> <ul style="list-style-type: none">• stáří a dlouhověkost

Základy sociální psychologie, 12 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje předmět a cíle sociální psychologie• vysvětlí pojem socializace a fáze socializačního procesu, formy sociálního učení• vytvoří na základě pozorování a rozhovoru jednoduchou charakteristiku člověka• užívá techniky sebepoznání, sebevýchovy a sebehodnocení k učení, k rozvoji vlastní osobnosti a ke zvládnání náročných životních a pracovních situací• vysvětlí na příkladech sociální vnímání a stereotypy v posuzování osobnosti• definuje pojem sociální interakce a objasní jednotlivé typy sociálních vztahů• charakterizuje základní typy sociálních skupin, vymezi jejich znaky• uvede příznaky, příčiny a možné důsledky zátěžových situací, jako je stres, frustrace, deprivace, a vysvětlí, jak je eliminovat	<ul style="list-style-type: none">• předmět, cíle, odvětví sociální psychologie• socializace, fáze socializace osobnosti, sociální pojetí "já"• sociální učení a vnímání• sociální adaptace a interakce• sociální skupiny• náročné životní situace - stres, frustrace, deprivace, konflikty a jejich zvládnání• sociální psychopatologie

Komunikační dovednosti, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vysvětlí pojem komunikace, rozdíl mezi verbální a neverbální komunikací• řeší různé komunikační situace, volí vhodně prostředky verbální i neverbální komunikace• rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního chování• identifikuje direktivní a nedirektivní způsob chování• rozliší evalvační a devalvační chování, identifikuje prvky tohoto chování v komunikaci• rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního chování	<ul style="list-style-type: none">• verbální komunikace• neverbální komunikace• první dojem• navazování kontaktu• vedení rozhovoru• komunikační styly• komunikační techniky• direktivní a nedirektivní způsob chování nutričního asistenta• komunikace s různými klienty• komunikace s pacienty s PAS, s MR

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje zásady komunikace s nemocným dítětem, dospělým a rodinnými příslušníky • předvede taktiku komunikace s agresivním chováním • popíše zvláštnosti komunikace u nemocných s psychickými obtížemi • uplatňuje zásady komunikace se smyslově i tělesně handicapovanými • vyjmenuje specifika komunikace s pacienty s PAS (postižení autistického spektra) a mentálním postižením • objasní zásady komunikace s pacienty – cizinci, nebo s pacienty s nedostatečnou znalostí češtiny • volí vhodné formy komunikace a uplatňuje nedirektivní přístup k seniorům, nevyлéčitelně nemocným a umírajícím • komunikuje s pacienty vhodným způsobem s ohledem na jejich věk, osobnost a zdravotní stav a s vědomím respektování národnostních, náboženských, jazykových a jiných odlišností a zejména vlivu sociokulturního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • evalvace, devalvace
--	---

Zdravotnická psychologie, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojmy klinická psychologie, zdravotnická psychologie, psychologie zdraví • vyjmenuje a objasní faktory ovlivňující psychiku nemocného • vysvětlí změny chování nemocného v souvislosti s prožíváním bolesti, strachu a úzkosti a vhodný přístup zdravotnického pracovníka • popíše fáze procesu umírání • charakterizuje empatický přístup zdravotnického pracovníka k umírajícímu nemocnému a pozůstalým • vyjmenuje faktory, které mají vliv na psychický a fyzický stav zdravotnického pracovníka • objasní příznaky syndromu vyhoření a účinné způsoby prevence vzniku syndromu • diskutuje o vybraných etických problémech ve zdravotnictví • dodržuje zásady zdravotnické etiky a společenského chování 	<ul style="list-style-type: none"> • osobnost zdravotnického pracovníka • autoplastický obraz nemoci • vliv nemoci na člověka • handicap a jejich dělení • hospitalismus, iatrogenie • základy thanatologie • práva pacientů

Výchova ke zdraví

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Výchova ke zdraví
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět Výchova ke zdraví směřuje žáky k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví své i v rámci širší komunity, vede k větší zodpovědnosti za bezpečnost a péči o zdraví. Výrazně přispívá k prevenci rozvoje rizikového chování v období adolescence. Obsah předmětu velkou měrou plní školní preventivní program stanovený školním metodikem prevence. Motivuje žáky k řešení dané problematiky a podporuje zájem o zdravotnickou profesi, zároveň rozvíjí sociální dovednosti, kultivuje chování a vede ke zdravým životním návykům a k estetizaci těla i prostředí.

Charakteristika učiva

Témata se týkají podpory a udržování zdraví, řeší zdravý životní styl, prevenci rozvoje rizikového chování a systém péče o zdraví realizovaný národními a regionálními programy podpory zdraví v souladu s WHO.

Strategie výuky

Předmět staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech. Vyučuje se v 1. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Při probírání nového tématu je volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, diskuse, prezentace interaktivních výukových pomůcek a audiovizuálních dokumentů. Aktivita žáků je podněcována vypracováním a prezentací samostatných prací, sledováním a analýzou aktuálních společenských trendů.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní i písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených a zavřených testových úloh. Hodnocena je aktivita žáků a vlastní ústní prezentace, u které hodnotíme odbornou správnost a aktuálnost informací, úroveň zpracování, formu vyjadřování a vystupování, schopnost logické argumentace, vysvětlení pojmů a obhájení si názorů, využití mezipředmětových vztahů a dovednosti řešit problémové situace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení:

- upevňovat si správné návyky k učení
- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- využívat poznatky a získává informace v oblasti svých zájmů a pro své další vzdělávání
- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet

Komunikativní kompetence:

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- zapojovat se do diskuse, analyzuje situaci, případný problém definuje, formuluje své myšlenky,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě.

Personální a sociální kompetence:

- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce
- umět vhodně reagovat na měnící se životní a pracovní podmínky
- uvědomovat si hodnoty věcí
- umět řešit konflikty a náročné životní situace
- mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti
- být si vědom možností manipulace ze strany druhých
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
- aktivně rozvíjet svou osobnost
- uvědomovat si negativa nesprávného životního stylu
- aktivně dbát o své zdraví.

Kompetence k řešení problémů:

- dokázat vyhledat informace k dané problematice, třídít je a zpracovávat
- být schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení
- zdůvodnit, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu
- umět diskutovat o problému.

Občanské kompetence a kulturní povědomí:

- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- znát vlastní práva i povinnosti.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- vést žáky k sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, k uvědomění si významu osobní ochrany, nutnosti efektivního jednání a vzájemné pomoci při hrozbě nebo při vzniku mimořádné události.
- dbát při poskytování první pomoci etických zásad.

Člověk a životní prostředí

- vést žáky k zásadám zdravého životního stylu a odpovědnosti za své zdraví.

Informační a komunikační technologie

- vést žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i ostatních
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence.

1. ročník, 1h týdně, povinný

Zdraví a jeho determinanty, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• používá správně pojmy zdraví a nemoc• objasní význam zdraví pro život• uvede pozitivní a negativní faktory, které ovlivňují zdraví• na příkladech doloží biopsychosociální jednotu lidského organismu	<ul style="list-style-type: none">• definice zdraví dle WHO a její výklad• determinanty zdraví• odpovědnost jedince za zdraví

Stav zdraví v ČR, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vyhledá statistické údaje o nemocnosti a úmrtnosti občanů ČR• popíše současné civilizační nemoci• zná programy na podporu zdraví obyvatelstva• pojmenuje možnosti ochrany člověka před nemocí a úrazem• popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus• posoudí vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky	<ul style="list-style-type: none">• stav zdraví občanů v ČR• civilizační nemoci

Zdravý způsob života, 7 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• zdůvodní význam zdravého životního stylu• jmenuje oblasti zdravého způsobu života a dokáže diskutovat na toto téma• vyhledá potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu• dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností• dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací• charakterizuje poruchy výživy• orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejich alternativních směrech• dovede vypočítat BMI• kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu	<ul style="list-style-type: none">• biorytmus člověka• význam pohybu, osobní návyky• zdravá výživa a stravovací návyky• poruchy příjmu potravy, obezita• alternativní výživové směry• alternativní terapeutické metody• duševní zdraví, psychická pohoda člověka

Sexuální výchova, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• pojmenuje rizikové chování a rizikové skupiny lidí	<ul style="list-style-type: none">• partnerské vztahy

<ul style="list-style-type: none"> • diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu • zdůvodní význam ochrany v sexuálním životě 	<ul style="list-style-type: none"> • antikoncepce, plánované těhotenství • péče o reprodukční zdraví • pohlavní nákazy • sexuální deviace
--	---

Sociálně patologické jevy, 13 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví • pojmenuje jednotlivé sociálně patologické jevy a rizikové skupiny lidí • osvojí si odborné znalosti a dovednosti nezbytné v prevenci nemocí a závislostí na návykových látkách • ví, jak řešit šikana a na koho se obrátit • kriticky posoudí prostředí výskytu herních automatů • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat 	<ul style="list-style-type: none"> • závislost, její progresse a negativní důsledky • kouření • alkoholismus • drogy a specifika drogové závislosti • patologické hráčství, netolismus • sekty • šikana, kyberšikana • domácí násilí • syndrom CAN • bezdomovectví • sebevražednost a sebepoškození mladistvých

Prevence, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • určí příčiny a vysvětlí způsob přenosu infekčních onemocnění a možnosti jejich prevence • dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci • uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci 	<ul style="list-style-type: none"> • prevence primární, sekundární, terciální • prevence infekčních a cestovních onemocnění • vybavení domácí a cestovní lékárničky • práva a povinnosti občanů v péči o zdraví

Základy ošetrovatelství

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Základy ošetrovatelství
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje poznatky o základních bio-psycho-sociálních potřebách pacienta/klienta a možnostech jejich uspokojování. Umožňuje první přímý kontakt s ošetrovatelskou péčí na lůžkovém oddělení v přímé návaznosti na ošetrovatelství v ČR i ve světě, s multikulturální dimenzí ošetrovatelské péče o individuální potřeby jedince, rodiny a komunity, s hlavními úkoly a funkcemi ošetrovatelství ve společnosti a se současnými trendy progresivního vývoje, jenž souvisí se zvyšováním efektivity zdravotních služeb a se zajišťováním kvality péče o zdraví populace. Učí žáky respektovat práva nemocných, dodržovat zásady zdravotnické etikety i dodržování ochrany a bezpečnosti práce a hygieny stravování.

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se vytváření sociálních dovedností a postojů žáků, vyplývajících z holistického pojetí osobnosti pacienta a z problematiky multikulturálního přístupu k pacientovi. Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetrovatelství a všeobecné ošetrovatelské péči.

Strategie výuky

Při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, prezentací a videoprojekcí, včetně diskusních metod. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných prací a sledování aktuálních vývojových trendů v ošetrovatelství. Pozornost je věnována nácvičce základních ošetrovatelských dovedností v souladu s kompetencemi nutričního asistenta.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Při hodnocení se sleduje správnost, užívání odborné terminologie, schopnost logicky myslet a uvádět učivo do souvislosti s jinými předměty a tématy. Hodnoceny jsou také prezentace a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- porozumět probíranému učivu a pochopit souvislosti mezi jednotlivými tématy, a také mezi různými předměty;
- rozšiřovat si vědomosti, upevňovat dovednosti a mít zájem učit se a celoživotně vzdělávat;
- ovládat různé techniky učení;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých.

Sociální a personální kompetence

- spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- přijímat hodnocení svých výsledků, přiměřeně na ně reagovat;
- být schopen sebehodnocení, sebekritiky a analýzy svých chyb;
- posilovat pozitivní rysy osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky);
- mít důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti.

Kompetence k řešení problémů

- spolupracovat při řešení problémů, pracovat v týmu;
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a aktivně, dbát na dodržování pravidel chování, respektovat práva a osobnost jiných lidí, vážit si materiálních a duchovních hodnot.

Člověk a životní prostředí

- chápat význam životního prostředí pro člověka a jeho zdraví.

Člověk a svět práce

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména.

Odborné kompetence

- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci;
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- znát systém péče o zdraví pracujících, včetně preventivní péče;
- umět uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem;
- z lékařské dokumentace zajistit diagnostický souhrn a důvod hospitalizace pacienta;
- vyhodnotit anamnestické údaje a diagnózu ve vztahu k indikované dietě;
- sledovat a zpracovávat údaje z ošetrovatelské dokumentace;
- rozlišit jednotlivé tiskopisy zdravotnické dokumentace;
- zapsat provedení edukace pacienta do edukačního záznamu;
- vést nutriční dokumentaci pacientů.

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do učiva, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje vývoj ošetrovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků• objasní význam ošetrovatelského procesu v moderním ošetrovatelství• definuje základní rysy moderního ošetrovatelství	<ul style="list-style-type: none">• úvod do předmětu ošetrovatelství• charakteristika ošetrovatelství• historie ošetrovatelství, významné osobnosti• osobnost nutričního asistenta• ochrana zdraví nutričního asistenta

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

<ul style="list-style-type: none"> • uvede nejznámější osobnosti světového i českého ošetrovatelství a lékařství • uvede význam ochrany zdraví v práci nutričního asistenta a jeho zajištění • jmenuje významné osobnosti ošetrovatelství • uvede možná rizika nemoci z povolání • popíše ochranu zdraví a prevenci nemocí nutričního asistenta • rozlišuje a respektuje zvláštnosti poskytování ošetrovatelské péče dětem, skupinám osob s tělesným či mentálním postižením a seniorům • uplatňuje holistické pojetí člověka v ošetrovatelství a v nutriční péči 	<ul style="list-style-type: none"> • kodex zdravotnických pracovníků
--	---

Lůžko a jeho úprava, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí stupeň soběstačnosti nemocných • charakterizuje využití jednotlivých typů lůžek • aktivně využívá léčebné i vyšetřovací polohy • je schopen aktivizovat nemocné • aktivně využívá zásad správného polohování nemocných 	<ul style="list-style-type: none"> • typy lůžek pro děti a dospělé, základní vybavení • pomůcky doplňující lůžko, pomocná zařízení • léčebné a vyšetřovací polohy nemocného • změny poloh • posouzení stupně soběstačnosti • rozdělení a charakteristika pohybového režimu (označení) • nácvik sedu, stoje a chůze s nemocným • využití prvků konceptu bazální stimulace

Organizace práce ve zdravotnických zařízeních, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje jednotlivé organizační formy ošetrovatelské péče • rozumí organizaci práce ve zdravotnictví • orientuje se ve zdravotnické dokumentaci • charakterizuje využití jednotlivých typů lůžek • popíše vybavení ošetrovací jednotky • rozlišuje jednotlivé typy ošetrovacích jednotek • uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • dodržuje zásady prevence přenosu infekčních chorob 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace a řízení ošetrovatelské péče (organizační struktura zdravotnických zařízení) • význam týmové práce ve zdravotnictví • organizační formy ošetrovatelské péče (primární a skupinová péče) • časové rozpisování služeb, pracovní náplň zdravotnických pracovníků, práce s dokumentací • léčebný řád, práva pacientů • typy ošetrovacích jednotek • vybavení ošetrovacích jednotek • inventář a spotřební materiál • dodržování BOZP

Nemocný a nemocniční prostředí, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v ošetrovatelské dokumentaci • podílí se na příjmu, překladu a propuštění nemocných • vysvětlí pojmy hospitalizace, adaptace, hospitalismus • respektuje zásady multikulturního ošetrovatelství • podílí se na prevenci hospitalismu 	<ul style="list-style-type: none"> • příjem, překlad, propuštění • zdravotnická dokumentace • adaptace nemocného na hospitalizaci • zvláštnosti hospitalizace u cizinců

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí stupeň soběstačnosti nemocných • orientuje se v odborné terminologii 	
---	--

Vizita, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • chápe rozdíl mezi lékařskou a ošetrovatelskou vizitou • popíše etické aspekty vizity • vyjmenuje význam, účel, formy vizit 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika a druhy vizit • význam, účel, formy vizit • etické aspekty vizity

Péče o pomůcky, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • definuje pojmy dezinfekce, sterilizace a postupy prevence nozokomiálních nákaz • připraví a použije dezinfekční roztoky • dodržuje zásady prevence přenosu infekčních chorob 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy (kontaminace, dekontaminace, asepse, expirační doba, expoziční doba) • dezinfekce, druhy, způsoby, dezinfekční prostředky • příprava dezinfekčních prostředků, zásady • sterilizace, druhy, způsoby • manipulace se sterilním materiálem • prevence nozokomiálních nákaz (bariérový způsob ošetrovatelské péče)

Sledování fyziologických funkcí, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • změří tělesné parametry • vypočítá BMI • změří různými způsoby tělesnou teplotu • rozlišuje různé druhy teploměrů • změří hodnotu tlaku krve různými technikami • změří hodnoty pulsu a dechu • sleduje stav vědomí • orientuje se v odborné terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> • sledování hmotnosti a výšky, výpočet BMI, měření obvodů • měření tělesné teploty, místa měření, druhy teploměrů, záznam • měření krevního tlaku • měření pulsu a dechu • hodnocení stavu vědomí

Podávání a aplikace léků, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v odborné terminologii • rozlišuje různé formy léků a jejich podávání • popíše specifika při práci s opiáty • popíše žádoucí a nežádoucí účinky léků 	<ul style="list-style-type: none"> • odborný úvod k podávání léků • formy, označení, objednávání a uložení léků, zvláštnosti při práci s opiáty • účinky a reakce na léky • způsoby podávání léků

První pomoc

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	První pomoc
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Žáci si osvojí základní znalosti první pomoci při různých zdravotních ohrožujících a poškozujících stavech. Výuka je zaměřena na osvojení si souboru jednoduchých úkonů a opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví člověka omezují rozsah a důsledky tohoto ohrožení či postižení. Součástí předmětu jsou i poznatky z medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového řízení (aktivace složek integrovaného záchranného systému).

Charakteristika učiva

Témata jsou sestavena vzhledem k profilu absolventa. Týkají se podstaty poskytování první pomoci. Žáci jsou vedeni k osvojení nejen potřebných vědomostí, ale zejména ke zvládnutí dovedností v před-lékařské první pomoci a zásad bezpečného chování v situaci obecného ohrožení.

Strategie výuky

Předmět První pomoc je teoreticko - praktický. Vyučuje se ve druhém ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě. Při výuce je volena metoda praktického nácviku, metoda zážitku a metoda odborného výkladu. Do výuky je dle možností zařazována exkurze do středisek integrovaného záchranného systému.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústní, písemnou a praktickou. Písemné hodnocení je formou otevřených úloh nebo testů. Praktické hodnocení je formou názorné ukázky zadané modelové situace. Při hodnocení se sleduje teoretická znalost, odborná správnost, forma vyjadřování, vystupování a praktické provedení. Hodnocena je také samostatná práce a aktivita žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky;
- upevňovat si správné návyky k učení a rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost.

Komunikativní kompetence

- zapojit se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky.

Personální a sociální kompetence

- přijímat osobní zodpovědnost za provedení první pomoci;
- kriticky myslet a zhodnotit vzniklou situaci a rozhodnout o prioritách poskytnutí první pomoci;
- odhadnout své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- vědět jaké faktory mají přímý vliv na vlastní zdraví;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za svůj život a životy druhých lidí;
- umět poskytnout pomoc v situacích ohrožujících zdraví a život.

Občan v demokratické společnosti

- toto průřezové téma vede žáky k sebe-odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku;
- především si uvědomit význam osobní ochrany, nutnost efektivního jednání a vzájemné pomoci při hrozbě nebo vzniku mimořádné události;
- řídit se etickými zásadami při poskytování první pomoci.

Člověk a životní prostředí

Toto průřezové téma vede žáky k zásadám zdravého životního stylu a odpovědnosti za své zdraví.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Odborné kompetence

Znát zásady poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc poskytnout.

Chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i ostatních.

Znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence.

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do předmětu, 1 vyučovací hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje základní pojmy• rozliší druhy první pomoci• orientuje se ve složkách integrovaného záchranného systému (IZS), demonstruje předání potřebných informací složkám IZS• objasní zásady jednání v krizových situacích na pracovišti• vysvětlí úkoly zdravotnických pracovníků v případě mimořádných a krizových situací a způsob krizového řízení zdravotnického zařízení	<ul style="list-style-type: none">• význam, dělení první pomoci• integrovaný záchranný systém, základní složky, jejich kompetence, způsoby• aktivace a komunikace s jednotlivými složkami

První pomoc při mimořádných událostech, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel• definuje základní pojmy• specifikuje správný postup při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none">• obecné zásady pro případ ohrožení, varovné signály, pohotovostní zavazadlo, evakuace, problematika davové psychózy a agresivního chování

<ul style="list-style-type: none"> • popíše obsah evakuačního zavazadla • dokáže rozpoznat varovný signál • posoudí správný obsah vybavení lékárníček • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • nezbytná opatření při havárii s únikem chemických a radioaktivních látek, při živelných pohromách a smogové situaci • ochrana člověka po mimořádných událostech, protiepidemiologická opatření • příruční lékárna, základní vybavení v domácnosti, na pracovišti, autolékárnička
---	--

Jednotný postup při poskytování první pomoci, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí • posoudí závažnost situace a specifikuje strategii a taktiku poskytování první pomoci • demonstruje správný postup třídění raněných 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečnost zachránce • posouzení závažnosti situace, třídění raněných, zjišťování základních informací a jejich předání • orientace na místě nehody • jednotný postup poskytování první pomoci

Obvazový materiál, obvazy, 3 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a popíše zásady obvazové techniky • demonstruje přikládání jednotlivých typů obvazů 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady obvazové techniky • tlakový obvaz • šátkové obvazy • obinadlové obvazy

Polohování a transport zraněných, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a popíše pravidla a způsoby vyprošťování raněných • rozhodne o nutnosti transportu • demonstruje transport s pomůckami a bez pomůcek • pojmenuje a určí jednotlivé techniky vyprošťování a polohy raněných • vyzkouší si prakticky vyprošťovací techniky a jednotlivé polohy raněných • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí a bezpečí raněného 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla a způsoby vyprošťování raněných • transport raněných bez pomůcek a s pomůckami • techniky transportu • základní polohy raněných při vyšetřování a ošetřování – Rautekova – zotavovací poloha, poloha vleže na zádech, poloha na břiše, v polosedě, na boku

Rány, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a popíše jednotlivé druhy ran, jejich rozsah a závažnost • demonstruje postupy ošetřování jednotlivých typů ran • uvědomuje si důležitost prostředků osobní ochrany • dokáže použít improvizované pomůcky • provede uložení postiženého do vhodné polohy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, dělení, příčiny, příznaky a základy poskytování první pomoci • cizí tělesa v ranách, v tělních otvorech • poranění zvířaty • zásady ošetřování jednotlivých typů ran

Krvácení, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvědomuje si důležitost prostředků osobní ochrany• vyjmenuje a charakterizuje druhy krvácení• navrhne správný postup poskytnutí první pomoci při krvácení a diskutuje o jeho správnosti• prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění• uvědomuje si nutnost provedení tepelného komfortu• pojmenuje možná rizika změny stavu raněného a význam stálého dohledu	<ul style="list-style-type: none">• zevní krvácení• vnitřní krvácení• krvácení z tělních otvorů• protišokové opatření – tepelný komfort

Šok, křečové stavy, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje druhy a příčiny jednotlivých druhů šoků• pojmenuje mechanismy úrazů a další možné příčiny vedoucí k rozvoji šoku• určí příznaky šoku• provádí vhodná protišoková opatření• vyjmenuje příčiny a příznaky křečové aktivity• prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění• uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	<ul style="list-style-type: none">• šok – druhy, příčiny a příznaky• první pomoc u šokových stavů (tepelný komfort)• křeče – příčiny a příznaky• epilepsie, tetanie, febrilní křeče

Bezvědomí, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje základní pojmy• vyjmenuje jednotlivé druhy poruch vědomí a pojmenuje jejich příčiny a příznaky• provede správný postup vyšetření stavu vědomí a dýchání• demonstruje první pomoc postiženému v bezvědomí, při kolapsu• uvědomuje si nutnost správné polohy raněného a stálého dohledu• uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	<ul style="list-style-type: none">• poruchy vědomí – dělení, příčiny, příznaky• vyšetření stavu vědomí, dýchání• bezvědomí• kolapsové stavy

Neodkladná resuscitace, 6 vyučovacích hodin

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše příčiny aspirace u dětí, dospělých a demonstruje správný postup poskytnutí první pomoci• dokáže rozpoznat zástavu dýchání a krevního oběhu	<ul style="list-style-type: none">• aspirace u dětí a dospělých• diagnostika náhlé zástavy krevního oběhu• dělení neodkladné resuscitace• kardiopulmonální resuscitace u dospělého a u dítěte

<ul style="list-style-type: none"> • ovládá postup a resuscitační poměry u dospělého a dítěte • uvědomuje si nutnost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • etické aspekty neodkladné resuscitace, pomůcky k osobní ochraně a k rozšířené neodkladné resuscitaci • důvody ukončení kardiopulmonální resuscitace
--	--

Poranění hlavy a CNS, 1 vyučovací hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a popíše nejčastější příčiny, příznaky a komplikace spojené s poraněním hlavy a obličeje • provede správný postup ošetření • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění • uvědomuje si nutnost stálého sledování základních životních funkcí • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • poranění hlavy – dělení, příčiny, příznaky, komplikace • poranění obličeje

Poranění kostí a kloubů, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a vysvětlí dělení, příčiny, příznaky a ošetření zlomenin a poranění • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění • uvědomuje si rizika nešetrné manipulace se zraněným • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • zlomeniny - charakteristika, dělení, příčiny, příznaky • zlomeniny horní končetiny • zlomeniny pánve a dolní končetiny • poranění kloubů - distorze, luxace, kontuze

Poranění hrudníku, 1 vyučovací hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé typy poranění hrudníku • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

Poranění břicha, 1 vyučovací hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a objasní dělení, příčiny, příznaky a ošetření poranění břicha • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění • uvědomuje si rizika nešetrné manipulace s raněným • uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

Poranění páteře a míchy, 1 vyučovací hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• posoudí mechanismy vzniku poranění páteře a míchy• definuje příčiny, příznaky a ošetření poranění páteře a míchy• prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění• uvědomuje si rizika spojené s nevhodným postupem při poskytnutí první pomoci• uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	<ul style="list-style-type: none">• charakteristika, dělení, příčiny a příznaky

Poškození teplem, chladem a chemickými látkami, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• definuje základní pojmy• prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění• provede první pomoc zraněnému dle typu poškození• uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	<ul style="list-style-type: none">• charakteristika, dělení, příčiny a příznaky• popáleniny, poleptání• úraz elektrickým proudem, zasažení bleskem• úpal, úžeh• podchlazení, omrzliny

Vybrané interní stavy, 2 vyučovací hodiny

Výsledky vzdělávání	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• vyjmenuje a popíše správný postup poskytnutí první pomoci u vybraných interních stavů• provede správné ošetření• uvědomuje si důležitost vlastního bezpečí	<ul style="list-style-type: none">• komplikace DM• bolesti na hrudi• cévní mozková příhoda

9.9 Specifická ošetrovatelská péče

Obsahový okruh je teoreticko-praktický. Poskytuje žákům poznatky o nutričních potřebách jednotlivých stravovacích kategorií zdravé populace i nemocných jedinců, o poživatinách a jejich využití ve výživě. Žáci si osvojí také technologické postupy přípravy pokrmů, naučí se připravovat předpisy stravy pro jednotlivé stravovací kategorie i celé zařízení, provádět potřebné výpočty a vést příslušnou evidenci. Z hlediska klíčových kompetencí rozvíjí obsahový okruh dovednost řešit problémy, pracovat samostatně, odpovědně a kvalitně, komunikovat a spolupracovat s dalšími lidmi.

Učivo okruhu poskytuje žákům teoretické vědomosti a praktické dovednosti a návyky z oblasti zjišťování nutričních potřeb pacientů, působení výživy a léčebné výživy v oblasti klinických oborů i komunitní péče. Teoretické i praktické vzdělávání se zaměřuje na plánování výživy, přípravu a distribuci stravy, sestavování a hodnocení jídelních lístků a nutričních plánů, nutriční bilance včetně správného užití výživových doplňků.

Nedílnou součástí okruhu nutriční péče je individuální i skupinové působení na klienty různých věkových kategorií, edukace a výživové poradenství nemocných a jejich blízkých. Získané teoretické znalosti předpokládají možnost nácvičku modelových situací v učebně, praktických dovedností a postojů v terénu. Při výuce, zejména při cvičeních v odborných učebnách a v zařízeních je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy, vést žáky k osvojení bezpečných pracovních postupů a dodržování zásad zdravotnické etiky, zdravotnického práva a legislativy.

Praktické vyučování probíhá v lůžkových a ambulantních zdravotnických zařízeních včetně odborných léčebných ústavů, zejména na odděleních gerontologických, interních, dětských a v metabolických jednotkách, v edukačních centrech, v ústavních zařízeních sociální péče a ve stravovacích provozech zejména zdravotnických a sociálních zařízení. Doporučovanými pracovišti jsou různé typy stravovacích provozů, jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení i státní a privátní zařízení poskytující preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Žáci se seznámí s materiálním a technickým vybavením, s organizací práce a s efektivním zajištěním stravovacích provozů.

Učivo oblasti specifické ošetrovatelské péče je rozvrženo do předmětů:

- Technologie přípravy pokrmů I.;
- Technologie přípravy pokrmů II. ;
- Nauka o potravinách;
- Biochemie;
- Potravinářská chemie;
- Výživa člověka;
- Léčebná výživa;
- Nutriční a dietologická péče I. ;
- Nutriční a dietologická péče II. ;
- Nutriční a dietologická péče III. ;
- Odborná nutriční praxe.

Technologie přípravy pokrmů I.

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Technologie přípravy pokrmů I.
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	136

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Obsahově je zaměřen především na základní poznatky o surovinách a správné výživě. Žáci se naučí využívat výhod základních tepelných postupů při přípravě pokrmů podle zásad správné výživy, orientovat se v sortimentu potravin a nápojů a jejich gastronomické využitelnosti. Seznámí žáky s bezpečným používáním technických a technologických zařízení v gastronomickém provozu. Je zaměřen na informovanost o systému analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points), jejich aplikace v provozu a dodržování hygienických předpisů, sestavování menu podle gastronomických pravidel, a dalších hledisek. Nezbytnou součástí je praktická příprava pokrmů podle zásad technologického zpracování potravin a hygienických norem. Součástí předmětu je i problematika kultury stolování, hygienického a bezpečného zajištění přípravy, skladování i expedice stravy.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu je rozvrženo do dvou ročníků. Předmět má teoreticko-praktický charakter, který je zaměřen na osvojování znalostí a dovedností, které jsou potřebné pro praktické provádění jednotlivých technologických postupů. Mezipředmětově jsou využívány znalosti žáků zejména z učiva Nauka o potravinách, Technologie přípravy pokrmů II. Na předmět navazují předměty Výživa člověka, Léčebná výživa, Nutriční a dietologická péče a odborná praxe.

K prohloubení vědomostí se využívá práce s odbornou literaturou, audiovizuální technikou a moderními komunikačními kanály. Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- měl znalosti o potravinách, jejich složení, pravidla skladování a možnosti vhodného a šetrného zpracování,
- sestavoval a dodržoval normy pokrmů a technologické postupy vhodné pro jednotlivé diety,
- znal nové, tradiční i netradiční potraviny a tím přispíval k trendům moderní gastronomie,
- ovládal zásady bezpečné a hygienické práce s potravinami,
- byl si vědom významu dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí na pracovišti,
- pracoval ekonomicky a ekologicky,
- uměl argumentovat ve prospěch zdravé výživy a kultury stravování a stolování.

Strategie výuky

Vyučování má teoreticko-praktický charakter. Žáci si ověřují teoretické znalosti o technologických úpravách praktickou přípravou v odborné učebně v rámci předmětu Technologie přípravy pokrmů II. Při výuce je třeba dodržovat zásady osobní hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů. Součástí výuky je hodnocení vlastní práce a práce žáků ve skupině.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. Jsou využívány metody diagnostické a kontrolní (hodnocení vědomostí, pracovních úloh, kontrola spojování dovedností a vytváření pracovních návyků). Znalosti jsou ověřovány pomocí písemných testů, ústního zkoušení, vypracováním norem a receptur a prací ve skupině po probrání jednotlivých tematických celků.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- potřebu pracovat na vlastním rozvoji, plánovat sebezdokonalování, chápat nutnost celoživotního vzdělávání,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury).

Komunikativní kompetence

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace používá přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- orientuje se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě,
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívá ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat.

Personální a sociální kompetence

- je schopen přijímat radu a kritiku,
- uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi,
- je schopen sebereflexe,
- odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci,
- je schopen kreativně motivovat své okolí,
- je zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci,
- umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce,
- uvědomuje si hodnoty věcí, umí hospodařit s penězi,
- dbá zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému a diskutovat o něm,
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Člověk a životní prostředí

- třídit odpad,
- ekonomicky nakládat s potravinami a čisticími prostředky
- šetřit pitnou vodou a energiemi.

Člověk a svět práce

- začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb,
- zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP,
- sestavovat jídelní plán se zaměřením na využití jednotlivých potravinových kategorií a technologických základů,
- písemně nebo elektronicky zadávat počet strávníků s jednotlivými pokrmy k danému dni,
- písemně nebo elektronicky normovat pokrmy pro zadané recepty a počty strávníků,
- vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vystavit výdejku pro sklad.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Zásady hygieny a bezpečnosti práce v gastronomii – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">popíše požadavky na hygienudbá na dodržování hygieny při práci s potravinami a přípravě pokrmůvysvětlí význam ochranných oděvů a pomůcekuvede bezpečnostní požadavky na práci s přístroji, nástroji, a ostatním inventářempopíše příklady bezpečnostních rizik, nejčastější příčiny úrazů a jejich prevencicharakterizuje druhy nebezpečí kontaminace pokrmůhospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodoulikviduje odpady správně v souladu s předpisy	<ul style="list-style-type: none">zásady osobní hygienyochranné oděvy a pomůcky, a jejich významhygienické požadavky při manipulaci s potravinami a přípravě pokrmůzásady bezpečnosti při práci v gastronomiinebezpečí ohrožující zdravotní nezávadnost potravin a pokrmůpráce s odpady

Administrativní práce – 30 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">orientuje se dávkách potravin a velikostech porcí pro různé stravovací kategorierozlišuje velikost porce podle denního jídlanormuje jednotlivé pokrmypopíše postup při přípravě pokrmůprovádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin	<ul style="list-style-type: none">dávky potravin, velikosti porcínormování pokrmůtechnologické postupy přípravy pokrmůskladová evidence potravinzákladní účetní operace

Historie gastronomie – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">chápe význam a vývoj technologie přípravy pokrmůorientuje se v odborné literatuře a recepturách v gastronomii	<ul style="list-style-type: none">přehled vývoje stravovánívývoj a význam technologie přípravy pokrmůodborná literatura a receptury v gastronomii

Stolování – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolovánízná význam kultury stolováníorientuje se v gastronomických pravidlech a použití inventářevolí správné druhy inventáře	<ul style="list-style-type: none">gastronomická pravidlavýznam a zásady stolování a stolničeníslavnostní stolování, rautyrozdělení inventáře, jeho údržba a použitípravidla založení inventářekultura podávání stravy

Předběžné zpracování surovin – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">objasní způsoby použití a úpravy potravincharakterizuje jednotlivé techniky krájení, mletí	<ul style="list-style-type: none">předběžná příprava:<ul style="list-style-type: none">ovoce, zeleniny a bylinluštěnin, obilovin, hub

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat předběžnou přípravu potravin rostlinného původu • dokáže popsat předběžnou přípravu potravin živočišného původu • popíše zpracování potravin, a jejich výhody a nevýhody 	<ul style="list-style-type: none"> ○ jatečného masa, drůbeže, ryb a zvěřiny ○ ostatních potravin • techniky krájení, mletí • druhy nožů • dochucovačla a jejich využití
--	--

Změny a ztráty na potravinách; mechanické, chemické a termické šetření - 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin • zná výhody a nevýhody tepelného zpracování potravin • vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření 	<ul style="list-style-type: none"> • vyluhování • oxidace • světelné záření • změny bílkovin, sacharidů a tuků při tepelné úpravě • hmotnostní změny – ztráty při předběžné a tepelné úpravě, zvětšení objemu • mechanické, chemické a termické šetření

Vaření – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní způsoby vaření • popíše výhody a nevýhody jednotlivých způsobů vaření • popíše specifika postupu vaření jednotlivých surovin • charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů • volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů • popíše technologii přípravy dietních pokrmů • dokáže popsat způsoby přenosu teploty • vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů 	<ul style="list-style-type: none"> • vaření: <ul style="list-style-type: none"> ○ v tekutině ○ v tlakové nádobě ○ v páře ○ při nízkém tlaku ○ ve vodní lázni • vaření: <ul style="list-style-type: none"> ○ ovoce, zelenina a brambory ○ luštěniny, obiloviny ○ houby a mák ○ vejce ○ mléko a mléčné výrobky ○ maso, vnitřnosti, drůbež, ryby ○ teplé a studené nápoje

Dušení – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje proces dušení • zná způsoby dušení • popíše výhody a nevýhody jednotlivých způsobů dušení • dokáže popsat postupy při dušení jednotlivých potravin • rozliší výběr a použití základů 	<ul style="list-style-type: none"> • dušení: <ul style="list-style-type: none"> ○ na sporáku ○ v troubě, v konvektomatu ○ ve vodní lázni ○ na základu, bez základu ○ na zelenině • dušení: <ul style="list-style-type: none"> ○ ovoce, zelenina a brambor ○ luštěniny, obiloviny ○ houby a mák ○ vejce ○ mléko a mléčné výrobky ○ maso, vnitřnosti, drůbež, ryby • dokončování dušených pokrmů

Pečení, opékání – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje pečení a opékání• popíše výhody a nevýhody pečení• charakterizuje jednotlivé způsoby pečení• zná způsoby dokončování pečených pokrmů	<ul style="list-style-type: none">• pečení, opékání<ul style="list-style-type: none">○ v troubách, na pánvi, na anglický způsob○ v konvektomatu, v pánvi wok, v kontaktním grilu, v papilotě, nad otevřeným ohněm○ na roštu, na jehle, na rožni, grilování, gratinování• dokončování pečených pokrmů• pečení:<ul style="list-style-type: none">○ ovoce, zelenina a brambory○ luštěniny, obiloviny○ houby a mák○ vejce○ mléko a mléčné výrobky○ maso, vnitřnosti, drůbež, ryby○ těsta

Smažení – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje smažení• popíše výhody a nevýhody smažení• charakterizuje jednotlivé způsoby obalování• zná způsoby a vhodné tuky ke smažení	<ul style="list-style-type: none">• příprava potravin před smažením• smažení:<ul style="list-style-type: none">○ ovoce, zelenina a brambory○ luštěniny, obiloviny○ houby a mák○ vejce○ maso, vnitřnosti, drůbež, ryby○ těsta

Zahušťování a finální úprava pokrmů – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozlišuje způsoby zahušťování pokrmů• rozlišuje přírodní úpravy a netradiční formy zahušťování• volí vhodné formy finální úpravy pokrmů	<ul style="list-style-type: none">• zahušťování pokrmů• potraviny, které se používají k zahušťování• estetická úprava jednotlivých pokrmů• finální úpravy pokrmů

Studená kuchyně – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• rozlišuje úpravy jídel studené kuchyně• vyjmenuje pokrmy vhodné pro předkrmy, snídaně, svačiny a přesnídávky a popíše základní technologické postupy• uvědomuje si význam estetiky při servírování• zná vhodné a nevhodné suroviny ke klíčení• dokáže definovat rozdíl mezi klíčky a mikrozeleninou• charakterizuje benefity klíčených potravin na zdraví• popíše zásady pěstování a sladování jednotlivých druhů	<ul style="list-style-type: none">• charakteristika a význam zařazování pokrmů studené kuchyně• předkrmy a další výrobky studené kuchyně• příprava pokrmů vhodných pro snídaně, svačiny, přesnídávky• estetická úprava jednotlivých pokrmů• klíčky, microgreens• potraviny vhodné/nevhodné ke klíčení a jejich využití• nutriční aspekty klíčených potravin• finální úpravy studených pokrmů

<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné formy finální úpravy pokrmů studené kuchyně • uvědomuje si význam hygieny při zpracování pokrmů studené kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> • hygienické zabezpečení, příprava a uchovávání studených pokrmů
--	--

Nápoje – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam nápojů • rozlišuje a charakterizuje jednotlivé druhy nápojů, uvede jejich využití a podávání • zná zásady přípravy studených a teplých nápojů • popíše postup přípravy kávy, čaje a kakaa • popíše pozitivní a negativní vliv nealkoholických nápojů na zdraví • uvědomuje si negativní vliv alkoholických nápojů na lidský organismus • zná náhrady mléka a jejich využití 	<ul style="list-style-type: none"> • studené nápoje – mléčné koktejly, aromatizovaná mléka, košery • náhrady mléka – obilninová, ořechová, semínková smoothie, ovocné šťávy – význam a účinky, druhy a kombinace • teplé nápoje – káva, kakao, čaje • nealkoholické nápoje – význam, rozdělení, charakteristika jednotlivých druhů • alkoholické nápoje – význam, účinky na zdraví, charakteristika, rozdělení: pivo, víno, lihoviny

2. ročník, 2 h týdně, povinný

Zásady hygieny, bezpečnost práce a ekologie – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše požadavky na osobní hygienu • vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP • uvede základní principy systému HACCP • dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při práci s potravinami a přípravě pokrmů • uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • popíše zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci v gastronomii • vysvětlí kontrolní činnost KHS a ČŠI ve školním stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady osobní hygieny • ochranné oděvy a pomůcky • školení BOZP • systém kritických bodů HACCP • kontrolní orgány ve školním stravování

Administrativní práce – 30 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se dávkách potravin a velikostech porcí pro různé stravovací kategorie • rozlišuje velikost porce podle denního jídla • normuje jednotlivé pokrmy • popíše postup při přípravě pokrmů • provádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin • používá softwary pro skladovou evidenci a normování 	<ul style="list-style-type: none"> • dávky potravin, velikosti porcí • normování pokrmů • technologické postupy přípravy pokrmů • skladová evidence potravin • základní účetní operace • práce se softwary pro skladování a normování

Polévky – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje význam polévek ve výživě• dokáže popsat druhy polévek• specifikuje základní postupy přípravy vývarů• specifikuje základní postupy přípravy zahuštěných polévek• zná polévky dle způsobu zahuštění• rozlišuje vločky a zavařky• rozlišuje jednotlivé konzistence polévek	<ul style="list-style-type: none">• rozdělení a význam polévek• vývary a hnědé polévky, bílé polévky• zahušťování polévek• zjemňování a dochucování polévek• přesnídávkové polévky• speciální a studené polévky• zavařky, vločky do polévek• úprava konzistence polévek

Úprava masa a omáčky – 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje význam masa ve výživě• specifikuje základní postupy úpravy jednotlivých druhů masa• omáčky – jejich význam a rozdělení• zná technologické zpracování základních a studených omáček	<ul style="list-style-type: none">• pokrmy připravované z jednotlivých druhů mas• ochucování masových pokrmů a kombinace s jinými potravinami• rozdělení a význam omáček<ul style="list-style-type: none">○ základní bílé a hnědé omáčky○ studené omáčky• zahušťování, zjemňování a dochucování omáček

Bezmasé pokrmy – 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje význam bezmasých pokrmů• zná bezmasé pokrmy• zná zásady přípravy bezmasých pokrmů podle druhu potravin• zná zásady přípravy sladkých pokrmů• umí normovat bezmasé pokrmy	<ul style="list-style-type: none">• význam a rozdělení bezmasých pokrmů• technologické postupy jednotlivých druhů pokrmů a jejich zařazování do jídelníčku• úprava pokrmů z:<ul style="list-style-type: none">○ ze zeleniny, brambor, obilovin a výrobků z nich○ z luštěnin a hub○ vajec a sýrů○ tofu, tempehu a dalších náhrad masa• úprava pokrmů na sladko• využití ovoce, mléčných výrobků

Příkrmy a přílohy – 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje postavení příkrmů a příloh v moderní výživě• popíše význam příkrmů a příloh, druhy a dávkování• zná příkrmy a přílohy z brambor a jejich způsoby přípravy• zná příkrmy a přílohy z obilovin a jejich způsoby přípravy• zná příkrmy a přílohy z obilovin a jejich způsoby přípravy• zná zásady přípravy příloh z ovoce a zeleniny	<ul style="list-style-type: none">• význam a rozdělení příkrmů a příloh• příprava příkrmů a příloh• příkrmy a přílohy podle základní suroviny• příkrmy a přílohy podle způsobu zpracování• dávkování příloh• příkrmy a přílohy z:<ul style="list-style-type: none">○ brambor○ obilovin a mouky○ zeleniny a ovoce○ luštěnin○ vajec, sýrů

Těsta, dezerty, moučníky – 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní postavení moučníků v jídelníčku• popíše dávkování surovin a přípravu jednotlivých druhů těst• umí nanormovat netradiční dezert, např. z luštěnin• objasní přípravu náplní, krémů a polev• popíše možnosti zdobení moučníků	<ul style="list-style-type: none">• moučníky a jejich dělení:<ul style="list-style-type: none">○ litá těsta○ piškotová těsta○ třená těsta tuková○ křehká těsta○ kynutá těsta○ plundrová a listová těsta○ odpalovaná těsta• netradiční moučníky• příprava náplní• příprava polev, krémů, ozdob na dezerty

Mezinárodní kuchyně – 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v kuchyních cizích zemí, jejich charakteristice• ovládá zvyklosti cizích národů při přípravě pokrmů• umí zpracovat pracovní postup vybraných pokrmů zahraniční gastronomie	<ul style="list-style-type: none">• stravovací zvyklosti jiných národů• rozdělení podle původu, charakteristika cizích kuchyní• příprava pokrmů evropských i asijských států• nové trendy v gastronomii

Stravovací provozy: vybavení, speciální vybavení, expedice – 4 vyučovacích hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem• dokáže rozlišit vybavení výrobního střediska z hlediska jeho funkce• zná organizaci práce ve výrobním středisku• specifikuje požadavky na skladování potravin• charakterizuje organizační, ekonomické a efektivní zásady stravování• popíše technické možnosti zajištění přípravy pokrmů a stravování• zná jednotlivé druhy speciálního vybavení• dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu	<ul style="list-style-type: none">• společné stravování• organizační zajištění stravování• základní vybavení výrobních středisek• zařízení na mechanické zpracování surovin• zařízení na tepelnou úpravu• zařízení na uchovávání potravin při výdeji• chladicí a mrazicí zařízení• zařízení na mytí nádobí• skladové hospodářství, druhy skladů, přejímka z pohledu HACCP• speciální vybavení<ul style="list-style-type: none">○ zařízení sous-vide○ nízkoteplotní pece○ parní tlaková varná komora○ šokové zchlazovače a zmrazovače○ blixery○ kynárny○ salátové bary

Technologie přípravy pokrmů II.

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Technologie přípravy pokrmů II.
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	374 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Obsahově je zaměřen především na základní poznatky o surovinách a správné výživě. Žáci se naučí využívat výhod základních tepelných postupů při přípravě pokrmů podle zásad správné výživy, orientovat se v sortimentu potravin a nápojů a jejich gastronomické využitelnosti. Seznámí žáky s bezpečným používáním technických a technologických zařízení v gastronomickém provozu. Je zaměřen na informovanost o systému analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points), jejich aplikace v provozu a dodržování hygienických předpisů, sestavování menu podle gastronomických pravidel, a dalších hledisek. Nezbytnou součástí je praktická příprava pokrmů podle zásad technologického zpracování potravin a hygienických norem. Součástí předmětu je i problematika kultury stolování, hygienického a bezpečného zajištění přípravy, skladování i expedice stravy.

Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do dvou ročníků, a to do prvního a druhého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Nauka o potravinách, Léčebná výživa a Nutriční dietologická péče. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali normy pokrmů a technologické postupy vhodné pro jednotlivé diety, neplýtvali materiálními hodnotami, byli schopni se kriticky dívat na výsledky své práce.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují teoretické znalosti o technologických úpravách praktickou přípravou v odborné učebně. Při výuce je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů. Součástí výuky je hodnocení vlastní práce a práce žáků ve skupině. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, schopnost zorganizovat si práci na pracovišti, čistota, pořádek, kvalita připravených pokrmů, samostatnost. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Matematické kompetence

- umí správně převádět a používat běžné jednotky.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury).

Komunikativní kompetence

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace používá přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientuje se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívá ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat.

Personální a sociální kompetence

- je schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- je schopen sebereflexe;
- odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- je schopen kreativně motivovat své okolí;
- je zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomuje si hodnoty věcí, umí hospodařit s penězi;
- dbá zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému a diskutovat o něm;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Člověk a životní prostředí

- třídit odpad;
- ekonomicky nakládat s potravinami a čisticími prostředky.

Člověk a svět práce

- začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP;
- sestavovat jídelní plán se zaměřením na využití jednotlivých potravinových kategorií a technologických základů;
- písemně nebo elektronicky zadávat počet strážníků s jednotlivými pokrmy k danému dni;
- písemně nebo elektronicky normovat pokrmy pro zadané recepty a počty strážníků;
- vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vystavit výdejku pro sklad.

1. ročník, 6 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, skladová evidence, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP• uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, PC, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování• uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci• uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu	<ul style="list-style-type: none">• organizace práce ve skupině• seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně• školení BOZP• systém kritických bodů HACCP• seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu• porcování a organoleptická hodnota pokrmů• inventář a jeho správné využití ve stravování• seznámení se systémem skladové evidence

<ul style="list-style-type: none"> • vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy • dodržuje systém kritických bodů HACCP • dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava lekce, spotřeba surovin • nákup potravin • evidence potravin ve skladu, výdej potravin • administrativa skladové evidence
---	---

Příprava základních pokrmů dle platných receptur, 198 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé druhy potravin • objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin • ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravin a surovin • ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem • uvědomuje si důležitost správného skladování • provádí základní operace účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin • dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů • volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných pokrmů • dovede adekvátními způsoby připravovat, stravu • volí vhodné formy finální úpravy pokrmů • dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu • definuje odlišnosti přípravy odpovídající změnám technologických procesů • charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů • popíše technologii přípravy dietních pokrmů • zná vhodné a nevhodné druhy semen ke klíčení a správný postup nakličování • uvědomuje si benefity čerstvě mletých obilovin • umí vyhodnotit organoleptickou hodnotu připravených pokrmů • dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování • vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů • hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou, likviduje odpady správně a v souladu s předpisy 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelního lístku s obsahem jednotlivých potravinových skupin • rozpis norem • popis technologických postupů • příprava pokrmů • degustace pokrmů • skladová evidence • tvorba receptur pro zadané pokrmy • sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie <p>činnosti jsou aplikovány v přípravě pokrmů s obsahem uvedených potravinových skupin v základních úpravách:</p> <p>ovoce, zelenina a brambory</p> <ul style="list-style-type: none"> • předběžná příprava • úpravy zasyrova – saláty, smoothie • sušení ovoce a zeleniny • tepelné úpravy - vaření, dušení, pečení, smažení <p>luštěniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • předběžná příprava • klíčení luštěnin • saláty, pomazánky z luštěnin • polévky, kaše • úprava sóji a výrobků z ní <p>obiloviny</p> <ul style="list-style-type: none"> • předběžná příprava • mletí obilovin • klíčení obilovin • úprava obilovin vařením, dušením, pečením, smažením • polévky, kaše • úprava pečárských výrobků - polévky žemlovky, topinky, tousty a podobně • úprava těstovin - příprava domácích těstovin pokrmů z těstovin <p>houby a mák</p> <ul style="list-style-type: none"> • předběžná příprava hub • sušení hub • úpravy máku za studena • tepelné úpravy - vaření, pečení, smažení <p>vejce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vařená, pečená, sázená, míchaná vejce

	<ul style="list-style-type: none"> • saláty a pomazánky z vajec mléko a mléčné výrobky • mléko a sladká smetana - polévky omáčky, kaše, krémy, nápoje • kysané výrobky - polévky, omáčky • tvaroh - pomazánky, pěny, sladké dorty • sýry - pomazánky, chlebičky, sýrové pokrmy • použití šlehačky masa jatečná, vnitřnosti, drůbež, ryby, mletá masa předběžná příprava • úprava vařením, dušením, pečením, smažením, zaděláváním • pěny, pokrmy z mletého masa a kombinace s jinými druhy potravin • úprava uzenin v teplé i studené kuchyni těsta litá, piškotová, třená, bramborová, křehká, tvarohová teplé a studené nápoje • příprava kávy, kaka, čaje, ovocných šťáv, koktejlů
--	--

2. ročník, 5 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, skladová evidence, 5 vyučovacíh hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP • uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, PC, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování • uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci • uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu • vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy • dodržuje systém kritických bodů HACCP • dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce ve skupině • seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně • školení BOZP • systém kritických bodů HACCP • seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu • porcování a organoleptická hodnota pokrmů • inventář a jeho správné využití ve stravování • seznámení se systémem skladové evidence • příprava lekce, spotřeba surovin • nákup potravin • evidence potravin do skladu, výdej potravin • administrativa skladové evidence

Příprava pokrmů dle platných receptur, 165 vyučovacíh hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé druhy potravin, vysvětlí význam a možnosti použití ve stravování • zná vhodné a šetrné způsoby úpravy jednotlivých potravin • vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů • uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelního lístku s obsahem jednotlivých potravinových skupin • rozpis norem • popis technologických postupů • propočet energetické a biologické hodnoty • příprava pokrmů • degustace pokrmů • skladová evidence

<ul style="list-style-type: none"> • provádí základní operace účetnictví včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin • dovede adekvátními způsoby připravovat, stravu • volí vhodné formy finální úpravy pokrmů • dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu • definuje odlišnosti přípravy odpovídající změnám technologických procesů • dokáže vysvětlit technologický postup a prakticky připravit pokrmy • dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • umí sestavit jídelní lístek podle pravidel vybraných zahraničních kuchyní a připravit pokrmy • připravuje pokrmy pro alternativní způsoby stravování • vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření • popíše technologii přípravy dietních pokrmů • hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou, likviduje odpady správně a v souladu s předpisy 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba receptur pro zadané pokrmy, včetně základního propočtu jejich nutričních hodnot • zpracování jídelních lístků a propočtů v nutričních tiskopisech • sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie <p>činnosti jsou aplikovány v přípravě pokrmů s obsahem uvedených potravinových skupin ve složitých úpravách:</p> <p>ovoce, zelenina, houby a bylinky</p> <ul style="list-style-type: none"> • studené a teplé saláty • smoothie, zeleninová/bylinková pesta • pečení, smažení, zapékání • zavařování ovoce <p>brambory</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapékání, smažení brambor • kombinace se zeleninou/obilovinami • bramborová těsta <p>luštěniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • saláty, pomazánky, polévky, hlavní pokrmy • klíčení – vhodné druhy a správné postupy • netradiční zpracování luštěnin • vhodné kombinace s jinými poživatinami <p>obiloviny, mlýnské a pekárenské výrobky, těstoviny</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování netradičních druhů obilovin • klíčení – vhodné druhy a správné postupy • příprava polévek, kaší, salátů a hlavních chodů • příprava alternativních – obilných mlék • úprava pekárenských výrobků • úprava těstovin - příprava domácích těstovin • pokrmy z těstovin <p>mléko a mléčné výrobky, vejce</p> <ul style="list-style-type: none"> • složitější a speciální pokrmy • mléko a sladká smetana - polévky omáčky, kaše, krémy, nápoje • kysané výrobky - polévky, omáčky • tvaroh - pomazánky, pěny, hlavní pokrmy • sýry - pomazánky, chlebíčky, sýrové pokrmy <p>masa jatečná, vnitřnosti, drůbež, ryby, mletá masa</p> <ul style="list-style-type: none"> • složitější úpravy a speciální úpravy • pokrmy z mletého masa a kombinace s jinými druhy potravin • úprava uzenin v teplé i studené kuchyni • vykostování masa • protýkání a plnění masa • masové minutky, flambování, gratinování <p>těsta litá, piškotová, třená, bramborová, křehká, tvarohová, listová, odpalovaná, kynutá, plundrová, perníky, dezerty (těsta bez mléčných výrobků, vajec a klasických mouk)</p> <ul style="list-style-type: none"> • plnění, zdobení moučníků • speciální úprava moučníků <p>studená kuchyně a nápoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava složitějších výrobků studené kuchyně
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • příprava nápojů • příprava ořechových, semínkových máseľ a mlék • zdobení a estetika výrobků studené kuchyně • hygienické zabezpečení při podávání pokrmů studené kuchyně <p>pokrmý zahraničních kuchyní, alternativní druhy stravování</p> <p>zásady plánování léčebné výživy</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla pro mechanicky, termicky a chemicky šetřící stravu • zásady pro plánování léčebné výživy a sestavování jídelních lístků • specifické požadavky na základní typy diet • úpravy v konvektomatu <p>příprava slavnostní tabule</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava a organizace rautu • výběr vhodných pokrmů, sestavení menu pro raut
--	--

Nauka o potravinách

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Nauka o potravinách
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	68 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Zprostředkovává žákům nejnovější poznatky a znalosti o základním členění potravin do skupin podle původu, vlastností a způsobu jejich zpracování. Cílem předmětu je podat žákům základní teoretické poznatky o jednotlivých typech a vlastnostech potravin rostlinného a živočišného původu, možnostech jejich zpracování a využití.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Nauka o potravinách je rozvrženo do jednoho ročníku a to je prvního. Mezipředmětově jsou využívány znalosti žáků zejména z učiva přírodovědných předmětů a předmětů odborných: somatologie, technologie přípravy pokrmů I. Na výuku předmětu se navazuje v předmětech Technologie přípravy pokrmů II., Výživa člověka, Léčebná výživa a Odborná nutriční praxe.

Do výuky budou průběžně zařazovány nejnovější poznatky o druzích, zpracování, výrobě, obohacování a distribuci potravin.

Pro prohloubení vědomostí se využívají i různé formy práce s odbornou literaturou, diskusní a jiné aktivizační metody. Jednou z doporučených forem je exkurze do potravinářských a výrobních závodů.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- uměl systematicky rozdělit poživatiny, znal jejich chemické složení, výrobu, skladování a možnosti dalšího zpracování a jejich využití při racionální výživě;
- uměl vyhledávat nové i netradiční a nezávadné poživatiny a přispívat tak ke zdravějšímu stravování;
- osvojil si zásady bezpečné a hygienické práce s poživatinami;
- osvojil si principy technologických postupů přípravy pokrmů a správné pracovní postupy;
- byl si vědom významu dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí na pracovišti;
- pracoval ekonomicky a ekologicky;
- osvojil si zásady týmové práce;
- uměl argumentovat ve prospěch zdravé výživy a kultury stravování a stolování;
- byl si vědom multikulturní identity pacientů/klientů.

Strategie výuky

Vedle výkladových metod se využívají i formy samostatné nebo skupinové práce žáků, práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy.

Aktivita žáků je podněcována vypracováním samostatných prací k daným tématům, sledování nových poznatků ve výživě.

Hodnocení výsledků žáků

Základ pro hodnocení prospěchu tvoří klasifikační řád. Hodnocení se provádí formou ústního i písemného zkoušení. Hodnocena je také aktivita žáků v hodině a zadané domácí úkoly.

Při hodnocení se přihlíží k aktivitě žáků, samostatnosti, pohotovosti, dovednosti pracovat s odbornými informacemi a s odborným textem, schopnosti řešit přiměřeně náročné problémy, souvisle se vyjadřovat, diskutovat o daném tématu nebo problému.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Matematické kompetence

- umět správně převádět a používat běžné jednotky;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využívat pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.).

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- dokázat pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- dokázat si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet a správně je využívat.
- zpracovává prezentace v Powerpointu;
- dokáže pracovat v prostředí MOODLE, plnit zadané úkoly.

Komunikativní kompetence

- vytvořit si vlastní úsudek, být schopen o něm diskutovat s jinými a myslet kriticky;
- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- písemnou formou vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém a chronologickém sledu;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky;
- písemnou formou vyjadřovat své myšlenky a postupy při sestavování samostatných prací.

Personální a sociální kompetence

- je schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- schopnost sebereflexe;
- odhadovat své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- schopnost kreativně motivovat své okolí;
- zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Kompetence k řešení problémů

- dokáže vyhledat informace k dané problematice, třídí je a zpracovává;
- je schopen dosažené výsledky prezentovat a aplikovat v konkrétních situacích;
- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému;
- získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. Varianty řešení zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků;
- dokázat pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- umět požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování;
- vědět, jak řešit konflikty a náročné životní situace.

Občan v demokratické společnosti

- vést žáka k vhodnému jednání s klienty/pacienty;
- respektovat důstojnost všech lidí a právo na jejich svobodná stanoviska i v oblasti stravování (náboženství).

Člověk a životní prostředí

- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí;
- efektivní využívání potravin;
- ekonomicky nakládat s potravinami a učebním materiálem.

Člověk a svět práce

- průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv;
- *nést zodpovědnost za vlastní život, aktivně se zapojovat do pracovního života.*

Informační a komunikační technologie

- osvojovat si dovednost pracovat s prostředky IKT, využívat tyto prostředky v pracovním prostředí a v dalším sebevzdělávání, posuzovat relevantnost získaných informací.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce;
- dodržovat základní hygienické předpisy a normy, zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP.

1. ročník, 2 h týdně, povinný

Poživatiny, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve složení potravin a je schopen je rozřadit podle nutričních komponent; 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam poživatin • Rozdělení poživatin • Biologická hodnota • Energetická hodnota • Složení poživatin • Aditiva a kontaminanty

Potraviny rostlinného původu, 18 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže systematicky rozdělit potraviny do legislativně daných skupin; • orientuje se ve složení potravin a je schopen je rozřadit podle nutričních komponent • popíše výrobu potravin a nápojů, jejich skladování a možnosti dalšího zpracování; • specifikuje význam jednotlivých potravin, nápojů a pochutin ve výživě člověka; 	<p>Ovoce a zelenina</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam ovoce a zeleniny ve výživě • ovoce a zelenina - složení, rozdělení a druhy • skladování, konzervování, výrobky z ovoce a zeleniny <p>Houby</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam hub ve výživě

	<ul style="list-style-type: none"> • složení a druhy hub • skladování, konzervace, výrobky z hub <p>Brambory</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení, druhy a význam brambor • skladování, výrobky z brambor <p>Luštěniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení, druhy, význam ve výživě • skladování, výrobky z luštěnin <p>Obiloviny</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení, druhy obilovin, význam ve výživě • skladování, zpracování obilovin • výrobky z obilovin • bezlepkové výrobky • pekárenské výrobky • těstoviny – druhy, rozdělení • ostatní druhy těstovin
--	---

Potraviny živočišného původu, 22 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže systematicky rozdělit potraviny do legislativně daných skupin; • umí systematicky rozdělit potraviny rostlinného původu a objasnit jejich výrobu, skladování a možnosti dalšího zpracování • specifikuje význam jednotlivých potravin ve výživě člověka • popíše výrobu potravin a nápojů, jejich skladování a možnosti dalšího zpracování; • specifikuje význam jednotlivých potravin, nápojů a pochutin ve výživě člověka; 	<p>Vejsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam, složení, jakost, třídění vajec • skladování vajec • vaječné výrobky, majonéza, konzervování vajec <p>Mléko a mléčné výrobky</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení a význam mléka a mléčných výrobků • skladování • zahuštěná, sušená mléka • smetana • kysané mléčné výrobky a nápoje • tvaroh • sýry <p>Maso jatečného dobytka</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam masa a masných výrobků • složení • zrání masa • skladování, konzervování, vady masa, rizika kontaminace • rozdělení – hovězí, telecí, vepřové, skopové, jehněčí, kůzlečí • vnitřnosti <p>Drůbež</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam a složení drůbeže • rozdělení drůbeže <p>Ryby</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam ve výživě

	<ul style="list-style-type: none"> • rozdělení ryb, druhy • ostatní studenokrevní živočichové <p>Zvěřina</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam, rozdělení, druhy <p>Masné výrobky</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam • druhy masných výrobků - uzeniny, konzervy a polokonzervy <p>Náhražky masa</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy náhražek masa
--	--

Pochutiny, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • specifikuje význam pochutin ve výživě člověka; 	<p>Koření</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělení, použití • směsi koření <p>Dochucovací prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> • sůl, ocet, hořčice, kečup, omáčky <p>Kypřící prostředky</p> <p>Látky povzbuzující nervovou soustavu</p> <ul style="list-style-type: none"> • čaj, káva, kávové náhražky, kakao, čokoláda

Sladidla, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše výrobu sladidel, jejich skladování a možnosti dalšího zpracování; 	<p>Sladidla</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, zdroje • použití sladidel • výroba a druhy cukru • med • náhradní sladidla přírodní a syntetická • cukrovinky

Tuky, olejninny, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše výrobu tuků, jejich skladování a možnosti dalšího zpracování; • specifikuje význam jednotlivých tuků ve výživě člověka; 	<p>Tuky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělení tuků • zdroje tuků • rostlinné tuky • živočišné tuky • upravované tuky – margaríny, ztužené tuky • olejnatá semena

Nápoje, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvede druhy nápojů, jejich složení, nutriční hodnotu;• orientuje se ve složení minerálních vod a jejich léčebném využití;	<p>Nápoje</p> <ul style="list-style-type: none">• význam tekutin ve výživě• charakteristika nápojů• nealkoholické nápoje: pitná voda, stolní a minerální vody, ovocné nápoje, limonády a iontové nápoje• alkoholické nápoje: pivo, víno, destiláty

Konzervování, polotovary, doplňky stravy, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v druzích konzervace a vhodnosti použití polotovarů• objasní význam použití doplňků stravy ve výživě člověka;	<p>Konzervování, polotovary, doplňky stravy</p> <ul style="list-style-type: none">• význam a druhy konzervace• druhy, dělení polotovarů• doplňky stravy – charakteristika, použití

Biochemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Biochemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	31 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický celek, který žákům poskytne základní znalosti z obecné a lékařské biochemie pro potřeby navazujících předmětů, fyziologie i dalších předmětů, týkajících se výživy. Výuka biochemie navazuje na základní znalosti chemie s cílem prohloubit je a rozšířit na biochemicky významné typy sloučenin, zejména na strukturu a vlastnosti sacharidů, nukleových kyselin, lipidů, steroidů, aminokyselin a proteinů. Biochemie se zaměřuje na chemické děje v živém organismu po stránce chemické reaktivity, struktury, bioenergetiky a regulačních pochodů na všech úrovních organismu.

Charakteristika učiva

Učivo biochemie navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali studiem přírodních látek v chemii, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studovaného oboru. Žáci získávají znalosti z biochemie statické, která se zabývá chemickým složením živých organismů a také znalosti z biochemie dynamické, která vysvětluje metabolické přeměny v organismu.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků. Do výuky je zařazen jak výklad, tak i samostatná práce, práce s odbornými zdroji a práce s informačními technologiemi.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků budou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz bude kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívá znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě internet.

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- umí formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- umí dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- umí ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- má zdravé sebevědomí;
- umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce.

Kompetence k řešení problémů

- dokáže spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);
- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- *umí získávat informace z ověřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;*
- *dokáže pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých mediích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.*

3. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia biochemie, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní základní pojmy z biochemie• orientuje se v systému biochemie• charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny• aplikuje základní poznatky z chemie a biochemie přírodních látek• uvede složení, výskyt a funkce nejdůležitějších přírodních látek	<ul style="list-style-type: none">• vymezení pojmu biochemie• historie a rozdělení biochemie• chemické složení živých organismů• dělení přírodních látek

Vitamíny a minerální látky, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• vysvětlí základní pojmy spojené s vitamíny• charakterizuje jednotlivé vitamíny a popíše jejich úlohu v organismu• objasní biochemické působení vybraných minerálních látek, stopových prvků, vitamínů, sterolů, antioxidantů a dalších látek	<ul style="list-style-type: none">• význam vitamínů pro organismus• vitamíny rozpustné ve vodě• vitamíny rozpustné v tucích• minerální látky• stopové prvky, antioxidanty

Hormony, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní funkci hormonů• vyjmenuje endokrinní žlázy produkující hormony• charakterizuje hlavní účinky jednotlivých hormonů	<ul style="list-style-type: none">• homeostáza a regulační mechanismy• rozdělení hormonů• účinky hormonů

Enzymy, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• popíše enzymy a jejich funkce v organismu• vyjmenuje faktory ovlivňující rychlost enzymatické reakce	<ul style="list-style-type: none">• enzymy jako biokatalyzátory• rozdělení enzymů do tříd• podmínky ovlivňující enzymovou aktivitu• koenzymy

	<ul style="list-style-type: none"> • substrátová specifika enzymů
--	--

Nukleové kyseliny, 3 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí strukturu a význam nukleových kyselin • popíše princip replikace, transkripce a mutace 	<ul style="list-style-type: none"> • purinové a pyrimidinové báze • DNA • RNA • mutace, replikace, transkripce

Metabolismus, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní metabolické děje bílkovin, lipidů a sacharidů • charakterizuje význam metabolismu živin • vysvětlí pojmy anabolismus a katabolismus 	<ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy • energetický metabolismus • látkový metabolismus • ATP

Sacharidy a jejich metabolismus, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede složení, výskyt a funkce sacharidů • klasifikuje rozdělení sacharidů • charakterizuje zástupce mono-, oligo-, polysacharidů • popíše glykosidickou vazbu • vysvětlí podstatu glykolýzy, mléčného a alkoholového kvašení 	<ul style="list-style-type: none"> • biochemický význam sacharidů • dělení, funkce a výskyt sacharidů • monosacharidy • oligosacharidy • polysacharidy • trávení sacharidů • glykolýza • mléčné a alkoholové kvašení • pentosový cyklus • fotosyntéza • glukoneogeneze • poruchy metabolismu sacharidů

Lipidy a jejich metabolismus, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede složení, výskyt a funkce lipidů • charakterizuje jednoduché a složené lipidy • vysvětlí podstatu katabolismu tuků a β-oxidace • popíše esterovou vazbu 	<ul style="list-style-type: none"> • biochemický význam lipidů • dělení, funkce a výskyt lipidů • mastné kyseliny • jednoduché lipidy • složené lipidy • trávení lipidů • katabolismus tuků • β-oxidace mastných kyselin • biosyntéza tuků • poruchy metabolismu lipidů

Bílkoviny a jejich metabolismus, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uvede složení, výskyt a funkce bílkovin• popíše peptidovou vazbu• vysvětlí podstatu katabolismu bílkovin a aminokyselin• popíše biosyntézu bílkovin	<ul style="list-style-type: none">• biochemický význam bílkovin• dělení, funkce a výskyt bílkovin• aminokyseliny• peptidy• vlastnosti a struktura bílkovin• trávení bílkovin• katabolismus bílkovin a aminokyselin• Ornithinový cyklus• translace, proteosyntéza• poruchy metabolismu bílkovin

Vzájemné vztahy mezi metabolity, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v problematice biochemických dějů a jejich regulace v organismu• vysvětlí podstatu biochemických dějů• vysvětlí vzájemné vztahy mezi metabolity• vysvětlí homeostázu• popíše a zhodnotí význam dýchání a fotosyntézy	<ul style="list-style-type: none">• acetylkoenzym a• Krebsův cyklus• dýchací řetězec• homeostáza

Potravinářská chemie

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Potravinářská chemie
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	29 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět má teoretický charakter. Žáci se v průběhu studia seznamují s chemickými změnami během technologického zpracování potravin, aditivy, kontaminanty, způsoby úschovy potravin a způsoby, kterými jsou potraviny kontrolovány z hlediska jejich bezpečnosti. Žák je veden k tomu, aby získal: poznatky o chemickém složení základních druhů potravin, znalosti o chemických procesech vznikajících během výroby a zpracování potravin, poznatky o uchovávání potravin a získané vědomosti uplatnil v ostatních odborných předmětech.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět využívá, prohlubje a systematizuje znalosti a dovednosti získané v prvních třech ročnících studia. Významně přispívá k pochopení učiva o potravinách, základech přípravy pokrmů, léčebné výživě.

Strategie výuky

Vyučování má teoretický charakter. Podporována je aktivita ve vyučování, dovednosti pracovat s odbornými informacemi a odborným textem, řešit přiměřeně náročné problémy, aplikovat osvojené teoretické poznatky, souvisle se vyjadřovat nebo diskutovat o daném tématu nebo problému.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hlavním kritériem hodnocení žáků jsou ústní zkoušky, písemné prověrky a testy. Součástí hodnocení může být vypracování referátů. Důraz je kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi, a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- rozvíjet svůj zájem o další studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména za použití celosvětové sítě Internet.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci.

Personální a sociální kompetence

- mít zdravé sebevědomí.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Informační a komunikační technologie

Cílem je využití informačních technologií, při studiu, využití Internetu jako zdroje relevantních informací. Snaha o využití informačních a komunikačních technologií ve výkladu pro zatraktivnění tématu a názornost.

4. ročník, 1 h týdně, povinný

Úvod do studia potravinářské chemie, 1 vyučovací hodina

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí pojem potravinářská chemie	<ul style="list-style-type: none">úvod do studia potravinářské chemie

Chemie tuků, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí chemické složení potravinobjasní chemické děje, které probíhají při výrobě, technologickém zpracování a skladování vybraných skupin potravindokáže popsat a vysvětlit, k jakým změnám v potravinách při těchto dějích docházíorientuje se v analytických postupech důležitých pro zjištění kvality potravin	<ul style="list-style-type: none">chemické složení tukůkonstanty a zkoušky tukůoxidace tukůzměny tuků při technologických úpraváchvýroba rostlinných olejů, margarínů, ztužených pokrmových tuků

Chemie sacharidů, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí chemické složení potravinobjasní chemické děje, které probíhají při výrobě, technologickém zpracování a skladování vybraných skupin potravindokáže popsat a vysvětlit, k jakým změnám v potravinách při těchto dějích docházíorientuje se v analytických postupech důležitých pro zjištění kvality potravin	<ul style="list-style-type: none">chemické složení sacharidů a jejich dělenísladidlamoukaškrob a jeho změny při technologických úpraváchkypřící prostředky

Chemie bílkovin, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vysvětlí chemické složení potravinobjasní chemické děje, které probíhají při výrobě, technologickém zpracování a skladování vybraných skupin potravindokáže popsat a vysvětlit, k jakým změnám v potravinách při těchto dějích docházíorientuje se v analytických postupech důležitých pro zjištění kvality potravin	<ul style="list-style-type: none">chemické složení bílkovinzměny bílkovin při technologické úpravěmasovejcemlékobílkovinné hydrolyzáty

Technologie vody, 2 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">objasní chemické děje, které probíhají při výrobě, technologickém zpracování a skladování vybraných nápojů	<ul style="list-style-type: none">pitná a minerální vodaúprava pitné vodypožadavky na vodu v potravinářském průmyslunápoje

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat a vysvětlit, k jakým změnám v nápojích při těchto dějích dochází • objasní technologii úpravy a zpracování vody, udržování její kvality 	
--	--

Aditiva a kontaminanty v potravinách, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem aditiva a kontaminanty • popíše jednotlivé skupiny přídatných látek a jejich využití • vysvětlí rizika potravinových kontaminantů • vysvětlí, jak je zajišťována bezpečnost potravin a doplňků stravy, vyhledá konkrétní informace 	<ul style="list-style-type: none"> • aditiva • kontaminanty

Kontrola poživatin, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jak je zajišťována bezpečnost potravin a doplňků stravy, vyhledá konkrétní informace • charakterizuje kontrolu jakosti potravin • orientuje se v analytických postupech důležitých pro zjištění kvality potravin • vyjmenuje druhy norem v potravinářské praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy kontroly poživatin • jakostní normy • laboratorní zkoušky poživatin

Výživa člověka

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Výživa člověka
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	34 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje ucelené informace z oblasti vědy o výživě s důrazem na energetickou potřebu organismu, na význam základních složek výživy včetně vitamínů, minerálních látek, stopových prvků a dalších složek výživy včetně příjmu tekutin v rámci potřeby organismu. Cílem předmětu je, aby žák na základě získaných poznatků uměl vysvětlit výživová doporučení na základě potravinových skupin a faktory ovlivňující výběr potravy člověka.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Výživa člověka jsou žáci seznámeni s pojmem výživa a jejím významem v životě člověka. Dále pak s významem výživového stavu jednotlivců v kontextu výživové situace a možnostmi jejího ovlivnění v rámci výživové politiky. Seznámí se s výživou zdravých jedinců různých stravovacích kategorií, včetně těhotných a kojících žen. Součástí předmětu jsou také informace o požadavcích na výživu sportovců v různých fázích tréninku. Žáci se seznámí také s alternativními výživovými směry a jejich vlivem na zdraví člověka. Získané teoretické vědomosti využijí při zajištění nutričních potřeb zdravých klientů v rámci prevence onemocnění.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 2. ročníku. Je rozdělen do tematických celků. Vyučování má teoretický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia;
- pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- upevňovat si správné návyky učení a rozvíjet svůj zájem o studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- tvořit prezentace v power pointu;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu;
- ovládat kulturu projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- aktivně dbát o své zdraví;
- být schopen adekvátního sebehodnocení;
- být schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- být schopen kreativně motivovat své okolí;
- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení;
- diskutovat o problému;
- prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích;
- spolupracovat při řešení problémů ve skupině.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- uvědomovat si význam celoživotního učení;
- být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování;
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat legislativní normy;
- respektovat práva a osobnost druhých;
- uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti.

Člověk a životní prostředí

- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a svět práce

- uvědomit si potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- zabezpečit nutriční potřebu zdravých klientů v oblasti preventivní výživy pod dohledem nutričního terapeuta.

2. ročník, 1 h týdně, povinný

Výživa a výživová politika, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">specifikuje význam výživy pro lidský organismus ve vztahu ke klinickým oborům a charakterizuje možnosti hodnocení stavu výživyobjasní význam výživy v životě člověkaobjasní principy výživové politikyobjasní rozdíl mezi výživovým stavem a výživovou situacípoužívá metody hodnocení stavu výživycharakterizuje na základě získaných informací aktuální výživovou situaci v ČR, EU a ve světě	<ul style="list-style-type: none">vymezení pojmu výživavýznam výživy v životě člověkavýživová politikavýživový stav, výživová situacemožnosti hodnocení výživového stavurizika nevhodné výživydoporučení společností pro výživu jednotlivých stravovacích kategorií

Poživatin a jejich nutriční hodnoty, 2 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozlišuje jednotlivé skupiny poživatinobjasní jejich význam ve výživěobjasní jednotlivé hodnoty stravyuvede jejich význam pro praxiorientuje se v nutriční terminologii vyplývající z energetické a biologické hodnoty stravy a správně ji používá	<ul style="list-style-type: none">rozdělení poživatinvýznam jednotlivých skupin poživatin ve výživě člověka biologická hodnota stravybiologická hodnota stravyenergetická hodnota stravyorganoleptická hodnota stravyhygienická hodnota stravy

Výživové složky, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">charakterizuje jednotlivé výživové složkyobjasní význam výživových složek pro zdraví člověkauvede výživová doporučení jednotlivých výživových složek pro různé stravovací kategoriepoužívá základní a vedlejší živiny pro nastavení energetické a biologické potřeby organismuuvede výskyt výživových složek v jednotlivých skupinách poživatindokáže posoudit nutriční hodnotu stravydokáže doporučit vhodnou technologickou úpravu stravy	<ul style="list-style-type: none">výživové složky a jejich význam:základní živinyvitamínynerostné látkyvodavláknina

Výživa jednotlivých stravovacích kategorií, 14 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žendefinuje výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií	<ul style="list-style-type: none">výživa zdravých jedinců různých věkových skupin, včetně specifických stravovacích kategoriívýživa těhotných a kojících ženvýživa zdravých dětívýživa dospívajícíchvýživa dospělých

<ul style="list-style-type: none"> • uvede principy výživy různých věkových skupin včetně specifických nároků těhotných a kojících žen a zvláštnosti dětského, dorostového a seniorského věku • uvede principy výživy u jednotlivých typů sportů • objasní zásady výživy při jednotlivých typech sportovních výkonů • charakterizuje rizika nedostatečné výživy 	<ul style="list-style-type: none"> • výživa seniorů • výživa sportovců
---	--

Alternativní výživové směry, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam a přínos alternativní výživy • vysvětlí rizika alternativních a netradičních forem výživy, zvláště u ohrožených skupin osob • objasní důvody pro netradiční formy výživy • objasní jednotlivé stupně půstu • uvede pozitiva a rizika při dodržování půstu • objasní rozdíly výživových zvyklostí různých národů a etnik 	<ul style="list-style-type: none"> • alternativní a netradiční formy výživy • filozofické, náboženské a jiné alternativní názory, odrážející se ve výživě • pozitiva a negativa jednotlivých alternativních výživových směrů • půst a jeho význam pro organismus

Léčebná výživa

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Výživa a léčebná výživa
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	151 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem

Obecný cíl předmětu

Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje soubor ucelených poznatků léčebné výživy, princip dietní léčby vztahujících se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčené výživy u jednotlivých onemocnění. Objasňuje zásady prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění. Přípravuje žáky k sestavení, hodnocení individuálních výživových plánů dieto-terapeutických postupů u jednotlivých onemocnění při respektování nutričních potřeb pacientů/klientů v návaznosti na poskytování specifické ošetrovatelské péče v oblasti preventivní a léčebné výživy s využitím informačních technologií.

Charakteristika učiva

V rámci předmětu Léčebná výživa jsou žáci seznámeni s výživou zdravých jedinců různých stravovacích kategorií a léčebnou výživou v jednotlivých klinických lékařských oborech, zejména ve vztahu k vnitřnímu lékařství a metabolickým onemocněním, chirurgii, pediatrii, gynekologii, psychiatrii, infekčnímu lékařství a onkologii. Získané teoretické vědomosti využijí při zajištění nutričních potřeb pacientů/klientů v různých typech zdravotnických a sociálních zařízení.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 3. a 4. ročníku. Je rozdělen do tematických celků. Vyučování má teoretický charakter, při probírání nového učiva je volena metoda výkladu, spojená s názorným vyučováním pomocí didaktických pomůcek. Aktivita žáků je podněcována aktivizačními výukovými metodami, např. diskuze, práce s odborným textem, práce ve skupinách, prezentace. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí.

Hodnocení výsledků žáků

Základem hodnocení je klasifikační řád, který využívá platnou klasifikační stupnici. Při hodnocení výsledků je využíváno písemné a ústní zkoušení, včetně sebehodnocení žáka. Písemné zkoušení probíhá formou otevřených otázek nebo testů. V písemném i ústním projevu je vzhledem k odbornému zaměření předmětu hodnocena především správnost a úplnost obsahu. Hodnotí se také samostatná práce žáků, referáty, seminární práce, prezentace a další aktivity žáka. Hodnocení zpravidla probíhá individuální formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit osobní režim studia;
- pořizovat si poznámky při výkladu či přednášce;
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- upevňovat si správné návyky učení a rozvíjet svůj zájem o studium.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- využívat správně informace z různých zdrojů nesených na různých médiích;
- tvořit prezentace v power pointu;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky;
- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky.

Komunikativní kompetence

- používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- vytvořit si vlastní úsudek, formulovat a obhájit své názory a postoje, aktivně se účastnit diskusí;
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textu nebo výkladu;
- ovládat kulturu projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- aktivně dbát o své zdraví;
- být schopen adekvátního sebehodnocení;
- být schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- být schopen kreativně motivovat své okolí;
- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomovat si hodnoty věcí, umět hospodařit s penězi;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadanému úkolu, určit jádro problému;
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popřípadě varianty řešení;
- diskutovat o problému;
- prezentovat výsledky řešení problému, aplikovat v konkrétních situacích;
- spolupracovat při řešení problémů ve skupině.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- uvědomovat si význam celoživotního učení;
- být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu se společenskými normami a zásadami slušného chování;
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat legislativní normy;
- respektovat práva a osobnost druhých;
- uvědomovat si odpovědnost za svůj život, znát jeho hodnotu;
- ctít život jako nejvyšší hodnotu, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a životy druhých lidí;
- uplatňovat vlastní práva a plnit své povinnosti.

Člověk a životní prostředí

- zvážit při plánování a posuzování určité činnosti možné vlivy na životní prostředí, sociální dopady;
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na ochranu životního prostředí;
- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí.

Člověk a svět práce

- uvědomit si potřebu sebevzdělávání a celoživotního učení.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- zabezpečit nutriční potřebu pacientů/klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem.

3. ročník, 3 h týdně, povinný

Dietetika a dietní systém, 5 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje diety patřící do dietního systémuvysvětlí pojem dietavysvětlí význam léčebné výživy v procesu uzdravovánípopíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocněníroztřídí diety do technologických celkůspecifikuje význam výživy pro lidský organismus ve vztahu ke klinickým oborům	<ul style="list-style-type: none">definice dietydietní systémhistorie dietologievýznam a rozdělení léčebné výživytechnologické základy diet

Diety šetřící, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje diety patřící do I. a II. technologického celkucharakterizuje jednotlivé dietyvysvětlí pojem mechanické, chemické a termické šetřeníorientuje se v rozdílech mezi jednotlivými dietamivyjmenuje výběr potravin u jednotlivých dietpopíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy	<ul style="list-style-type: none">technologický základ číslo I. a II.dieta tekutá, kašovitá, s omezením tuků, s omezením nestravitelných zbytků a dieta šetřícímechanické, chemické a termické šetřenívýběr potravin dle jednotlivých dietdoporučené technologické úpravy

Diety základní, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje diety patřící do III. technol. celkucharakterizuje jednotlivé dietyorientuje se v rozdílech mezi jednotlivými dietamivyjmenuje výběr potravin u jednotlivých dietpopíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy	<ul style="list-style-type: none">technologický základ číslo III.dieta základní, výživná a strava větších dětídieta 3 FIT a 3 MALLvýběr potravin dle jednotlivých dietdoporučené technologické úpravy

Diety metabolické, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje diety patřící do IV. technol. celkucharakterizuje jednotlivé dietyorientuje se v rozdílech mezi jednotlivými dietamivyjmenuje výběr potravin u jednotlivých dietspecifikuje doporučené technologické úpravypopíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy	<ul style="list-style-type: none">technologický základ číslo IV.dieta nízkocholesterolová, redukční a diabetickávýběr potravin dle jednotlivých dietdoporučené technologické úpravy

Diety neslané, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">vyjmenuje diety patřící do V. technol. celkucharakterizuje jednotlivé dietyorientuje se v rozdílech mezi jednotlivými dietamivyjmenuje výběr potravin u jednotlivých dietdefinuje možnosti náhrady neslané chutipopíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy	<ul style="list-style-type: none">technologický základ číslo V.dieta nízkobílkovinná a neslaná šetřícívýběr potravin dle jednotlivých dietdoporučené technologické úpravynáhrada neslané chuti

Léčebná výživa při nemocech gastrointestinálního traktu, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">má základní znalosti o nutriční potřebě člověkapoužívá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientůpopíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocněníovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy;specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocněníspecifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocněnípopíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživyvysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňkůdoporučí dietu v rámci platného dietního systémurozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemocinavrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči	<ul style="list-style-type: none">dietní postup při nemocech dutiny ústní, hltanu, jícnudietní postup při nemocech žaludkudietní postup při nemocech tenkého a tlustého střevadietní postup při nemoci žlučníku a jaterdietní postup při nemocech slinivky břišnídieta tekutá výživnádieta pankreatickádieta s přísným omezením tukůnutriční doplňky u onemocnění trávicího traktu

Léčebná výživa při metabolických onemocněních, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocněnímá základní znalosti o nutriční potřebě člověkapoužívá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientůovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy;specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocněníspecifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění	<ul style="list-style-type: none">dietní postup při obezitědietní postup při diabetu mellitudietní postup při dnědiety přísné redukčníantiketogenní dietaketogenní dietanutriční doplňky vhodné pro diabetiky

<ul style="list-style-type: none"> • popíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci 	
--	--

Léčebná výživa při nemocech ledvin a močových cest, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • používá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientů • ovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy; • specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocnění • specifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění • popíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup při zánětech močových cest a ledvin • dietní postup při močových a ledvinových kamenech • dietní postup při nemocech ledvin • dietní postup při ledvinovém selhání • dietní postup při dialýze • dietní postup po transplantaci ledvin • nutriční doplňky vhodné u onemocnění ledvin

Léčebná výživa při nemocech kardiovaskulárního systému, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • používá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientů • ovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy; • specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocnění • specifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění • popíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup po infarktu myokardu • dietní postup po cévní mozkové příhodě • dietní postup při hypertenzi • dietní postup při ateroskleróze a dyslipoproteinémii • dieta při antikoagulační léčbě • vitamíny a minerály důležité v léčbě kardiovaskulárních chorob • prevence kardiovaskulárních onemocnění výživou

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci • objasní principy prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění 	
--	--

Výživa nemocného dítěte, 10 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • popíše principy dietní léčby u rozličných onemocnění a zásady léčebné výživy jednotlivých skupin systémových poruch • dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet • vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • definuje složení a indikaci diet • popíše výběr potravin u diet • vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění 	<ul style="list-style-type: none"> • strava batolat - dieta č. 12 • strava větších dětí - dieta č. 13 • dietní postup u dětské obezity • dietní postup u diabetu mellitu v dětském věku • využití výměnných jednotek v diabetické dietě u dětí • bezlepková dieta • dietní postup při fenylketonurii

Enterální a parenterální výživa, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje umělou enterální a parenterální výživu • vypočítá potřebu energie u nemocného člověka • vysvětlí možnosti používání přípravků enterální výživy • navrhne dietní postup s využitím přípravků enterální výživy • popíše složení přípravků enterální výživy • popíše přípravky enterální a parenterální výživy • uvede klady a zápory enterální a parenterální výživy • rozlišuje enterální a parenterální výživu • uvede možnosti prevence nutričního deficitu • popíše indikace, přednosti, nevýhody a komplikace umělé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> • modulární dietetika • přípravky určené pro sipping • přípravky do sondy • přípravky pro parenterální výživu • kombinace jednotlivých forem výživy

Léčebná výživa v onkologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy • uplatňuje individuální přístup k pacientům • má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy diet 	<ul style="list-style-type: none"> • prevence onkologických onemocnění výživou • dietní doporučení při onkologickém onemocnění • dietní doporučení při komplikacích spojených s léčbou • využití nutričních doplňků v indikovaných dietách

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje nejčastější problémy výživy nemocných a vliv onemocnění na stav výživy u onkologicky nemocných • vyjmenuje možnosti prevence onkologického onemocnění výživou • vysvětlí charakteristiku diet a vhodnou technologickou úpravu • definuje složení a indikaci diet • určí nutriční doplňky vhodné pro onkologicky nemocné • popíše výběr potravin u diet • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci • vybere vhodné diety k léčbě daného onemocnění • objasní principy prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění 	
--	--

4. ročník, 2 h týdně, povinný

Léčebná výživa při nemocech dýchacího ústrojí, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup při tuberkulóze plic • dietní postup u nemocí dýchacího ústrojí

Léčebná výživa při endokrinopatiích, 3 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup při změnách funkce štítné žlázy • dietní postup při změnách funkce nadledvin • potravinové zdroje jódu

Léčebná výživa při nemocech krevních, 6 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní doporučení při anémii • dietní postup při nemocech krevních • potravinové zdroje železa • potravinové zdroje vitamínu b

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci 	
--	--

Léčebná výživa při nemocech pohybového systému, 8 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup u revmatické artritidy • dietní doporučení u osteoporózy • dietní doporučení u osteomalacie • dietní doporučení u artrózy • potravinové zdroje vápníku

Léčebná výživa v psychiatrii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje individuální přístup k pacientům • má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postup u poruch příjmu potravy • dietní doporučení u psychiatrických klientů

Léčebná výživa v neurologii, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní postupy u vybraných neurologických onemocnění • dietní doporučení u míšních lézí

Léčebná výživa při infekčních chorobách, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní doporučení při infektech bez přímého vztahu k výživě • dietní doporučení při horečnatých onemocněních • dietní postup při alimentárních nákazách

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči 	
---	--

Léčebná výživa při intolerancích složek výživy, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje individuální přístup k pacientům • dokáže objasnit specifika léčebné výživy jednotlivých onemocnění a nemocných • objasní možnosti alergické reakce na potravu • vybere vhodné potraviny dle jednotlivých onemocnění a intolerancí, popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci 	<ul style="list-style-type: none"> • nejčastější potravinové alergen • dietní postup při různých potravinových alergiích a intolerancích • eliminační dieta

Léčebná výživa v chirurgii, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže specifikovat předoperační výživovou podporu pacienta, způsoby bezprostřední pooperační výživy, léčebnou výživu v dlouhodobém pooperačním léčení • popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění • vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků • doporučí dietu v rámci platného dietního systému • navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči • vysvětlí použití probiotik ve výživě 	<ul style="list-style-type: none"> • výživa v rámci předoperační přípravy • výživa v souvislosti s operačním výkonem • výživa krátce po operaci a v rekonvalescenci • dietní postupy po různých typech operací • dietní postupy v metabolické chirurgii • výživa při stomii, dietní doporučení při komplikacích • systém ERAS • probiotika a jejich využití • výživa v prevenci a léčbě dekubitů • nutriční doplňky v chirurgii

Léčebná výživa u těhotenských komplikací, 6 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje individuální přístup k pacientům • má základní znalosti o nutriční potřebě člověka • zdůvodní těhotenská rizika ve vztahu k výživě, význam výživy v těhotenství, po porodu a při kojení • aplikuje vhodné diety u různých těhotenských komplikací 	<ul style="list-style-type: none"> • dietní doporučení při nauze, zvracení • dietní postup u gestačního diabetu • dietní doporučení u obézní těhotné ženy • dietní doporučení u těhotné s nízkou hmotností

Nutriční a dietologická péče I.

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Nutriční a dietologická péče I.
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	240

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět nutriční a dietologická péče zahrnuje učivo spadající do dvou okruhů odborného vzdělávání. Využívá vědomosti a dovednosti získané v ostatních odborných vzdělávacích předmětech. V okruhu základy poskytování zdravotní péče je pozornost věnována k získání znalostí a dovedností pro zpracování nutriční dokumentace, posouzení nutriční hodnoty stravy podle stanovených zásad při využití znalostí speciálních technologických procesů a zásad plánování stravy. V okruhu specifická ošetrovatelská péče je věnována pozornost ve vzdělávání posilování znalostí a dovedností vztahujících se ke sféře zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě a k oblasti preventivní, diagnostické a léčebné nutriční péče.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Nutriční a dietologická péče I. je rozvrženo do dvou ročníků, a to třetího a čtvrtého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Výživa člověk, Léčebná výživa, Nutriční a dietologická péče II. a III.. Učivo je zaměřeno na sestavování a nutriční hodnocení jídelních lístků, dávkování potravin, na práci s dokumentací nutričního asistenta. Součástí učiva je i příprava edukačních materiálů, zpracování individuálních diet. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, správně aplikovali své znalosti z teoretického předmětu, pracovali odpovědně.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují své teoretické znalosti na modelových situacích v učebně. Vytvořené edukační materiály využívají při praktické výuce ve zdravotnických a sociálních zařízeních. Součástí výuky mohou být i odborné exkurze, a to zejména do stravovacích provozů, na jednotlivá oddělení zdravotnických zařízení a zařízení, poskytujících preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá zejména písemné ověřování odborných vědomostí v modelových situacích, zejména vyplňování tiskopisů, sestavování jídelních plánů a tvorba edukačních materiálů. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, obsahová správnost, schopnost písemně se vyjadřovat, schopnost propojit znalosti z různých odborných předmětů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- upevňovat si správné návyky k učení;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- rozvíjet svůj zájem o další studium a rozvíjet svou osobnost;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Matematické kompetence

- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích;
- správně převádět a používat běžné jednotky;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě.

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívat znalostí práce s běžným základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- mít o zdravotnických softwarech;
- správně si vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby;
- využívat informační a komunikační služby v souladu s etickými bezpečnostními a legislativními požadavky;
- hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojuje informace se svými dosavadními poznatky.

Komunikativní kompetence

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dodržovat jazykovou a stylistickou normu v mluveném a psaném projevu;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat;
- rozvíjet své komunikativní dovednosti jako prostředek dialogu a argumentace;
- má být schopen používat odbornou terminologii, vyhledávat informace v odborné literatuře, informačních systémech, zpracovávat daná témata v počítačových programech;
- být schopen řešení úkolů samostatně i ve spolupráci s kolektivem, vytvářet prezentace.

Personální a sociální kompetence

- aktivně rozvíjet svou osobnost;
- být schopen produktivní kritiky;
- být si vědom možností manipulace ze strany druhých;
- mít vlastní hodnotový žebříček, který je v souladu s prioritami společnosti;
- být schopen sebereflexe, odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- mít zdravé sebevědomí;
- být zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- prezentovat svou osobnost i výsledky své práce.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence k řešení problémů

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- diskutovat o problému;
- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Člověk a svět práce

- reálně posuzovat své schopnosti a možnosti pracovního uplatnění;
- uvědomit potřebu sebezvzdělávání a celoživotního učení, přínos získané odbornosti pro pracovní život.

Informační a komunikační technologie

- používat k práci prostředky informační a komunikační technologie;
- používat programy pro stravovací provozy.

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem;
- stanovit potřebu sledovaných nutričních hodnot pro pacienta/klienta na den, podle typu diety nebo individuálně výpočtem;
- stanovit toleranci pro propočet nutričních hodnot;
- rozepsat nebo zadat do programu normy pokrmů určených k propočtu nutričních hodnot pro pacienta/klienta;
- vypočítat a vyhodnotit výpočty nutričních hodnot, navrhnout řešení při nevyhovujícím výsledku;
- sestavit jídelní plán pro výchozí diety jednotlivých technologických základů;
- odvodit jídelní plán pro ostatní diety v technologických základech;
- písemně nebo elektronicky zadat počet strávníků s jednotlivými dietami k danému dni;
- písemně nebo elektronicky nanormovat pokrmy pro zadané diety a počty strávníků;
- podklady pro přípravu léčebné výživy zpracovat s ohledem na hodnotu stravovací jednotky;
- evidovat stavy diet a mimořádných přísadků aktuálně dle předpisu stravy z oddělení;
- sumarizovat stavy diet a mimořádných přísadků, provést součet všech strávníků, včetně křížové zkoušky;
- evidovat změny v počtech diet a celkovém počtu strávníků během dne, vyčíslit rozdíly;
- vytvořit nebo zajistit vhodný edukační materiál pro pacienty/klienty.

3. ročník, 4h týdně, povinný

Práce s dokumentací nutričního asistenta, 8 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě;• charakterizuje zdravotní a nutriční stav;• objasní zásady zdravé výživy;• objasní možnosti využití výživy;• charakterizuje jednotlivé dokumentace nutričního asistenta• vysvětlí použití dokumentace v praxi• ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace	<ul style="list-style-type: none">• zásady při sestavování jídelníčku• propočet energetické a biologické hodnoty• seznámení se základními dokumenty nutričního asistenta• základní normy potravin pro dospělé• základní normy potravin pro děti

Sestava jídelníčků pro zdravé a propočet energetické a biologické hodnoty, 40 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií;• hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení;• zpracovává nutriční anamnézu;• sestavuje jídelní plány léčebné výživy;• normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie;• provádí výpočet a vyhodnocení nutričních hodnot jídelních plánů a individuálních terapeutických plánů výživy;	<ul style="list-style-type: none">• sestava sezónních jídelníčků• sestava jídelníčků pro různé stravovací kategorie: děti různých věkových skupin, pracující, těhotné a kojící, sportovci, senioři• seznámení se školním stravováním• spotřební koš ve školním stravování• popis technologických postupů pro jednotlivé stravovací kategorie• popis technologických postupů pro jednotlivé stravovací kategorie a rozbor norem• význam potravinových tabulek• orientace v tabulkách• propočet energetické a biologické hodnoty u jednotlivých stravovacích kategorií: děti různých věkových skupin, pracující, těhotné a kojící, sportovci, senioři• výpočet spotřebního koše

Zajištění léčebné výživy při nemocech trávicího traktu, 48 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• objasní zásady léčebné výživy• hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení;• zpracovává nutriční anamnézu;• sestavuje jídelní plány léčebné výživy;• stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění;• zpracovává edukační materiály• spolupůsobí při realizaci výživových projektů;• ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace;• sestaví jídelní lístek pro dané diety• odvodí jídelní lístek pro dané diety• vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet• navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety	<ul style="list-style-type: none">• dietetické hodnocení potravin• sestava jídelníčků pro jednotlivé šetřící diety• propočít energetické a biologické hodnoty pro jednotlivé šetřící diety• tvorba edukačních materiálů pro nekomplikované diagnózy• odvozování šetřících diet do rozvrhu stravy na období od-do• práce s dokumentací nutričního asistenta• práce se softwary pro léčebnou výživu• orientuje se v základním využití počítačových programů pro stravovací provozy• nácvik edukace šetřících diet

Zajištění léčebné výživy při metabolických onemocněních, 28 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení;• zpracovává nutriční anamnézu;• sestavuje jídelní plány léčebné výživy;• stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění;• zpracovává edukační materiály• spolupůsobí při realizaci výživových projektů;• ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace;• ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce• sestaví jídelní lístek pro dané diety• odvodí jídelní lístek pro dané diety• vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet• navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety• pracuje s dokumentací nutričního asistenta• vysvětlí diabetické tabulky• rozepíše jídelní lístek dle diabetických tabulek• vypočítá obsah cholesterolu• edukuje klienta v modelové situaci	<ul style="list-style-type: none">• práce s diabetickými tabulkami, rámcovými jídelníčky pro diabetickou dietu• sestava jídelníčků pro diety 7, 8, 9• odvozování diet 7, 8, 9 do rozvrhu stravy za období od-do• rozpis jídelníčku dle diabetických tabulek• výpočet nutričních hodnot• výpočet obsahu cholesterolu v dietě• glykemický index a sacharidové skupiny potravin• práce se softwary pro léčebnou výživu• orientuje se v základním využití počítačových programů pro stravovací provozy• tvorba edukačních materiálů• nácvik edukace diet při metabolických onemocněních

4. ročník, 4h týdně, povinný

Zajištění léčebné výživy při onemocnění ledvin a močových cest, 28 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">navrhne vhodnou dietu a plánuje jídelní lístky pro klienta s ledvinovým onemocněnímvypočítá obsah sodíku v jídelním lístkusleduje obsah bílkovin v jídelním lístkusestaví jídelní lístek pro dané dietyvypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty dietnavrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám dietypracuje s dokumentací nutričního asistentazpracuje edukační materiály	<ul style="list-style-type: none">sestava jídelníčku při jednotlivých fázích onemocněníjídelníčky a propočet energetické a biologické hodnoty u diet č. 6sestava individuálního jídelníčku pro pacienty v ambulantní péči s ohledem na stav funkce ledvin a výpočet nutričních hodnotzdroje plnohodnotných a neplnohodnotných bílkovinodvozování diet do rozvrhu za období od-dovýpočet nutričních hodnotpráce s dokumentací nutričního asistentapráce se softwary pro léčebnou výživuorientuje se v základním využití počítačových programů pro stravovací provozytvorba edukačních materiálů

Zajištění léčebné výživy při akutních nemocech trávicího traktu, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení;zpracovává nutriční anamnézu;sestavuje jídelní plány léčebné výživy;stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění;zpracovává edukační materiályspolupůsobí při realizaci výživových projektů;ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace;ovládá organizaci práce v rámci týmové spoluprácesestaví jídelní lístek pro dané dietyodvodí jídelní lístek pro dané dietyplánuje jídelní lístky pro klienty v akutní fázi onemocněnívypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty dietnavrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám dietypoužije nutriční doplňky v jídelním lístku	<ul style="list-style-type: none">sestava jídelníčku pro klienty a pacienty s indikací šetřících diet a v akutní fázi onemocněníodvozování šetřících diet do rozvrhu stravy na období od-dovýpočet nutričních hodnotzařazení nutričních doplňků do jídelního lístkupráce s dokumentací nutričního asistentatvorba edukačních materiálůnácvik edukace šetřících dietvyužití počítačových technologií při práci nutričního asistenta

Zajištění léčebné výživy při metabolických onemocnění v kombinaci s nemocemi trávicího traktu,

16 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení;zpracovává nutriční anamnézu;	<ul style="list-style-type: none">sestava jídelníčku pro dietu 9Ssestava jídelníčků pro dietu 9/4sestava jídelníčků pro dietu 9/6

Nutriční asistent – platnost od 1. 9. 2024

<ul style="list-style-type: none"> • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • sestaví jídelní lístek pro dané diety • odvodí jídelní lístek pro dané diety • plánuje jídelní lístky pro klienty v akutní fázi onemocnění • vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • použije nutriční doplňky v jídelním lístku 	<ul style="list-style-type: none"> • výpočet nutričních hodnot • rozpis jídelníčku dle diabetických tabulek • zařazení nutričních doplňků do jídelního lístku • práce s dokumentací nutričního asistenta • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace šetrných diet • využití počítačových technologií při práci nutričního asistenta
--	--

Zajištění léčebné výživy v onkologii, 8 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • sestaví jídelní lístek pro dané diety • odvodí jídelní lístek pro dané diety • vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • použije nutriční doplňky v jídelním lístku • vypočítá nutriční potřeby u klientů s onkologickým onemocněním • plánuje jídelní lístky při různých komplikacích spojených s onkologickou léčbou • edukuje klienta v modelové situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku pro základní diety • odvozování základních diet do rozvrhu za období od-do • sestava jídelníčku při různých komplikacích spojených s léčbou onkologického onemocnění • využití nutričních doplňků v jídelním lístku • práce s dokumentací nutričního asistenta • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet při onkologické léčbě

Zajištění léčebné výživy při krevních onemocněních, 8 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku pro diety při anémii • výpočet obsahu železa v jídelním lístku • práce s dokumentací nutričního asistenta

<ul style="list-style-type: none"> • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • plánuje jídelní lístky pro dietu při anémii • vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • vypočítá pomocí softwaru obsah železa v jídelním lístku • edukuje klienta v modelové situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet při onemocněních krve
--	---

Zajištění léčebné výživy v endokrinologii, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • určí vhodnou dietu a plánuje jídelní lístky pro klienta s hypothyreózou a hyperthyreózou • sestaví jídelní lístek pro dané diety • edukuje klienta v modelové situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku s hypothyreózou • sestava jídelníčku pro klienty s hyperthyreózou • práce s dokumentací nutričního asistenta • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet využívaných v endokrinologii

Zajištění léčebné výživy při onemocněních pohybového aparátu, 8 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • plánuje jídelní lístek pro dietu při osteoporóze • vypočítá obsah vápníku v jídelním lístku 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku pro klienta s osteoporózou • výpočet obsahu vápníku v jídelním lístku • sestava jídelníčku pro klienta s revmatickou artritidou • práce s dokumentací nutričního asistenta • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet při onemocněních pohybového aparátu

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jídelní lístek pro dané diety • edukuje klienta v modelové situaci 	
---	--

Zajištění léčebné výživy při kardiovaskulárních onemocněních, 4 vyučovací hodiny

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • navrhne vhodnou dietu a plánuje jídelní lístky pro klienta s kardiovaskulárním onemocněním • vypočítá obsah cholesterolu a sodíku v jídelním lístku • sleduje obsah tukových složek v jídelním lístku • sestaví jídelní lístek pro dané diety • vypočítá a vyhodnotí nutriční hodnoty diet • navrhne a zdůvodní úpravy v normách, skladbě jídelního lístku vzhledem k doporučeným denním dávkám diety • edukuje klienta v modelové situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku při jednotlivých fázích onemocnění • sestava jídelníčku pro dietu 10 • možnosti zastírání neslané chuti v jídelníčku • výpočet nutričních hodnot • výpočet obsahu cholesterolu a sodíku v jídelním lístku • sledování obsahu nasycených a nenasycených mastných kyselin a obsahu soli v potravinách a pokrmech • práce s dokumentací nutričního asistenta • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet při kardiovaskulárních onemocněních

Zajištění léčebné výživy v pediatrii, 20 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení; • zpracovává nutriční anamnézu; • sestavuje jídelní plány léčebné výživy; • stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění; • zpracovává edukační materiály • spolupůsobí při realizaci výživových projektů; • ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace; • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • plánuje jídelní lístky pro dětské diety • plánuje jídelní lístek pro bezlepkovou dietu • plánuje jídelní lístek pro laktózovou intoleranci • charakterizuje výměnné jednotky • plánuje jídelní lístek s použitím výměnných jednotek 	<ul style="list-style-type: none"> • sestava jídelníčku pro dietu 12 • sestava jídelníčku pro diety 13, 13S • odvozování jídelníčku pro diety 13, 13S • sestava jídelníčku pro bezlepkovou dietu ve školních jídelnách a bezlaktózovou dietu. • výměnné jednotky, uplatnění v diabetické dietě u dětí • sestava jídelníčku pro obézní dítě • práce s dokumentací nutričního asistenta • práce se softwary pro léčebnou výživu • tvorba edukačních materiálů • nácvik edukace diet - dětí a rodičů

<ul style="list-style-type: none">• vypočítá obsah výměnných jednotek v konkrétním pokrmu• navrhne dietní opatření u obézního dítěte, plánuje jídelní lístek• edukuje klienta v modelové situaci	
--	--

Nutriční a dietologická péče II.

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Nutriční a dietologická péče II.
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	331 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět nutriční a dietologická péče zahrnuje učivo spadající do dvou okruhů odborného vzdělávání. Využívá vědomosti a dovednosti získané v ostatních odborných vzdělávacích předmětech. V okruhu základy poskytování zdravotné péče je pozornost věnována k získání znalostí a dovedností pro zpracování nutriční dokumentace, posouzení nutriční hodnoty stravy podle stanovených zásad při využití znalostí speciálních technologických procesů a zásad plánování stravy. V okruhu specifická ošetrovatelská péče je věnována pozornost ve vzdělávání posilování znalostí a dovedností vztahujících se ke sféře zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě a k oblasti preventivní, diagnostické a léčebné nutriční péče.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Nutriční a dietologická péče II. je rozvrženo do dvou ročníků studia a to třetího a čtvrtého. Předmět je mezipředmětově spojen s předměty Výživa člověka, Nauka o potravinách, Léčebná výživa a Nutriční a dietologická péče I. a III.. Praktické vzdělávání se zaměřuje na plánování výživy a léčebné výživy, sestavování a hodnocení jídelních lístků, dávkování potravin, praxi na stravovacích provozech. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, byli schopni se orientovat na pracovištích a navrhnout vhodná řešení léčebné výživy, byli schopni se kriticky posoudit výsledky své práce.

Součástí předmětu Nutriční a dietologická péče II. je odborná nutriční praxe v rozsahu 160 vyučovacích hodin (120 hodin).

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Teoretické znalosti a praktické dovednosti si žáci ověřují praxí v různých zdravotnických, sociálních a školních zařízeních. Při výuce v různých zařízeních je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů a dodržování zásad zdravotnické etiky, zdravotnického práva a legislativy. Součástí výuky mohou být i odborné exkurze, a to zejména na stravovacích provozech, na jednotlivých odděleních zdravotnických zařízení, v zařízeních poskytující preventivní či doplňkovou péči v oblasti výživy. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. K hodnocení žáků se používá zejména písemné ověřování praktických vědomostí v modelových situacích. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, individuální přístup k pacientům/klientům. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí zejména:

Kompetence k učení

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Matematické kompetence

- umět správně převádět a používat běžné jednotky;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využívat pro dané řešení a jejich aplikaci v reálném životě;
- vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.).

Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi

- využívat znalosti práce se základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- dokázat pracovat s osobním počítačem a prostředky informačních a komunikačních technologií;
- správně využívat informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury);
- dokázat si správně vybrat z nabídky masových médií produkty pro své potřeby.

Komunikativní kompetence

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace používat přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě;
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívat ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat;
- zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, případný problém definovat, formulovat své myšlenky;
- písemnou formou vyjadřovat své myšlenky a postupy při sestavování samostatných prací.

Personální a sociální kompetence

- uplatňovat své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- schopnost sebereflexe;
- odhadovat své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- schopnost kreativně motivovat své okolí;
- zodpovědnost, důslednost a schopnost zorganizovat si práci;
- umět prezentovat svou osobnost i výsledky své práce.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám

Kompetence k řešení problémů

- diskutovat o problému;
- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků;
- dokázat pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- umět požádat, nabízet a přijímat pomoc v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- dbát zásad etiky, diplomacie a asertivního chování;
- vědět, jak řešit konflikty a náročné životní situace.

Občan v demokratické společnosti

- vhodně jednat s klienty/pacienty;
- respektovat důstojnost všech lidí a právo na jejich svobodná stanoviska i v oblasti stravování (náboženství).

Člověk a životní prostředí

- efektivně využívat potraviny;
- ekonomicky nakládat s potravinami a učebním materiálem.

Člověk a svět práce

- začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP;
- provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta;
- stanovit potřebu sledovaných nutričních hodnot pro pacienta/klienta na den podle typu diety nebo individuálně výpočtem;
- stanovit toleranci pro propočty nutričních hodnot;
- rozepsat nebo zadat do programu normy pokrmů určených k propočtu nutričních hodnot pro jednoho pacienta/klienta nebo určený počet pacientů/osob;
- vyhledat a rozepsat nebo zadat do programu obsah sledovaných živin a mikronutrientů;
- provést, vyhodnotit propočty, při nevyhovujícím výsledku provede úpravu;
- sestavit jídelní plán pro výchozí diety jednotlivých technologických základů;
- odvodit jídelní plán pro ostatní diety v technologických základech;
- písemně nebo elektronicky zadat počet strávníků s jednotlivými dietami k danému dni;
- písemně nebo elektronicky nanormovat pokrmy pro zadané diety a počty strávníků;
- vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vyhotoví výdejku pro sklad;
- podklady pro přípravu léčebné výživy zpracovat s ohledem na hodnotu stravovací jednotky;
- zajišťovat vhodný edukační materiál pro pacienty/klienty.

Informační a komunikační technologie

- pracovat s prostředky IKT, využívat tyto prostředky v pracovním prostředí a v dalším sebevzdělávání, posuzovat relevantnost získaných informací.

3. ročník, 6 h týdně, povinný

Léčebná výživa a stravování v různých typech zařízení, 186 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">• Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence• Uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, práci na počítači, chemikáliemi apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování• Uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě• Charakterizuje zdravotní a nutriční stav• Objasní zásady zdravé a léčebné výživy• Charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií• Objasní možnosti využití léčebné výživy• Sestavuje jídelní lístky (denní, týdenní) a respektuje platná výživová doporučení• Sestavuje jídelní lístky a uplatňuje nejnovějších poznatků nutriční vědy• Hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení• Normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie	<ul style="list-style-type: none">• Seznámení s dokumentací stravovacího provozu• Seznámení s počítačovým programem oddělení léčebné výživy a stravování• Seznámení se skladovou evidencí, příjmem a výdejem zboží• Seznámení se stravovací jednotkou a ekonomikou stravování• Příprava stravy• Kontrola technologických postupů• Kontrola HACCP• Degustace hotových pokrmů před expedicí stravy• Účast na výdeji stravy na stravovacím provozu• Sestavování jídelních lístků pro diety v daném zařízení• Propočty energetické a biologické hodnoty• Účast na výdeji stravy na oddělení• Podávání stravy klientům, pomoc při příjmu stravy imobilního klienta• Tvorba edukačních materiálů pro nekomplikované diagnózy• Edukace klientů/pacientů• Seznámení s přípravky enterální výživy• Tvorba výživových projektů

<ul style="list-style-type: none"> • Plánuje denní stravu pro určené diety a stravovací kategorie podle požadavků jednotlivých pracovišť/oddělení • Plánuje denní stravu podle individuální potřeby a indikace ošetřujícího lékaře • Připravuje pokrmy základních a speciálních druhů diet léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy • Ovládá vhodné technologické postupy při zpracování potravin a přípravě pokrmů běžné a léčebné stravy • Propaguje a respektuje způsoby zpracování a distribuce potravin s minimalizovanými negativními dopady na přírodu a minimalizuje při své činnosti plýtvání jídlem • Nakládá s veškerými materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekologicky a ve prospěch životního prostředí • Provádí hodnocení potravin z dietetického hlediska • Hodnotí připravené pokrmy z pohledu požadovaných organoleptických parametrů • Kontroluje kvalitu pokrmů, správnost podávané stravy/diety a respektuje obecně platné principy kultury stolování • Vysvětlí zásady sestavování jídelního lístku • Vypočítá energetickou a biologickou hodnotu • Zhodnotí vypočítanou energetickou a biologickou hodnotu • Navrhne úpravy v normách, skladbě jídelního lístku dle požadavků na výživu konkrétní stravovací kategorie • Zpracovává edukační materiály • Podílí se na edukaci klientů k odpovědnosti za své zdraví • Vhodně komunikuje s pacienty/klienty o řešení jejich problémů souvisejících s výživou a stravovacími návyky • Spolupůsobí při realizaci výživových projektů • Ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace • Podílí se na administrativních činnostech zajišťujících fungování stravovacího provozu, vede skladovou dokumentaci, zpracovává podklady k účtování a skladovému hospodářství • Ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce • Účelně a efektivně si organizuje vlastní práci • Charakterizuje význam a zásady zařazení jednotlivých pokrmů do plánu stravování • Objasní kuchyňské použití a zpracování jednotlivých skupin a druhů potravin • Vybírá potraviny v souladu s jejich využitím z pohledu dietetického, hygienického, bezpečnostního a principu využití v souladu s jejich udržitelností 	
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Stanovuje správné a vhodné technologické postupy a úpravy potravin v základních, dietních a vybraných speciálních pokrmů • Hodnotí organoleptické vlastnosti pokrmů a mimo jiné také po stránce estetické s ohledem na zachování biologické a energetické hodnoty potravin/pokrmů • Dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování • Dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami • Uplatňuje běžně užívané latinské obraty ve zdravotnické dokumentaci • Předvídá možnost úrazů • Používá principy HACCP v procesu zajištění stravovacích služeb • Dodržuje etický kodex zdravotnického pracovníka a respektuje pravidla GDPR 	
--	--

4. ročník, 5 h týdně, povinný

Individuální péče o výživu klienta v různých typech zařízení, 145 vyučovacích hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence • Spolupůsobí při realizaci výživových projektů • Uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě • Charakterizuje zdravotní a nutriční stav • Objasní zásady zdravé a léčebné výživy • Charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií • Objasní možnosti využití léčebné výživy • Hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení • Zpracovává nutriční anamnézu • Sestavuje jídelní plány léčebné výživy • Stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění • Normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie • Provádí výpočet a vyhodnocení nutričních hodnot jídelních plánů a individuálních terapeutických plánů výživy • Zpracovává edukační materiály • Poskytuje výživové poradenství • Podílí se na edukaci klientů k odpovědnosti za své zdraví • Edukuje pacienty/klienty při hospitalizaci nebo v ambulantní sféře v rozsahu kompetencí nutričního asistenta 	<ul style="list-style-type: none"> • Předpis stravy pro jednotlivá zařízení • Dodatečné hlášení změn • Práce se zdravotnickou dokumentací • Nutriční anamnéza, nutriční skóre • Vyhotovení nutričního screeningu • Vyhodnocení nutričního stavu klienta • Nutriční deník, jeho vyhodnocení • Zápisy nutričního asistenta do nutriční dokumentace • Vypracovávání individuálních dietních postupů • Určování potřeby energie a živin u klienta v malnutrici • Edukace klientů • Tvorba edukačních materiálů • Podávání stravy klientům na oddělení • Podávání a dopomoc při příjmu stravy imobilním klientům • Pitný režim klientů, sledování příjmu tekutin • Spolupráce s ošetřujícím personálem • Práce s nutričními softwary • Tvorba výživových projektů

<ul style="list-style-type: none">• Vhodně komunikuje s pacienty/klienty o řešení jejich problémů souvisejících s výživou a stravovacími návyky• Spolupůsobí při realizaci výživových projektů• Ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace• Ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce• Má vytvořen altruistický a empatický postoj k pacientům/klientům• Vhodně komunikuje s pacienty/klienty a jejich rodinnými příslušníky o různých oblastech výživy• Komunikuje kultivovaně s využitím vhodně zvolené odborné terminologie• Při komunikaci s pacientem/klientem volí vhodné komunikační prostředky s individuálními rozdíly• Uplatňuje běžně užívané latinské obraty ve zdravotnické dokumentaci• Dodržuje etický kodex zdravotnického pracovníka a respektuje pravidla GDPR• Respektuje práva pacientů• Orientuje se ve zdravotnické dokumentaci	
--	--

Nutriční a dietologická péče III.

SZŠ a VOŠZ, Ostrava, p. o.

ŠVP:	Nutriční asistent
Učební osnova předmětu:	Nutriční a dietologická péče III.
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/02 Nutriční asistent
Forma vzdělávání:	denní
Celkový počet hodin za studium:	232 hodin

Učební osnova je platná od 1. 9. 2024, počínaje prvním ročníkem.

Obecný cíl předmětu

Předmět nutriční a dietologická péče zahrnuje učivo spadající do dvou okruhů odborného vzdělávání. Využívá vědomosti a dovednosti získané v ostatních odborných vzdělávacích předmětech. V okruhu základy poskytování zdravotné péče je pozornost věnována k získání znalostí a dovedností pro zpracování nutriční dokumentace, posouzení nutriční hodnoty stravy podle stanovených zásad při využití znalostí speciálních technologických procesů a zásad plánování stravy. V okruhu specifická ošetrovatelská péče je věnována pozornost ve vzdělávání posilování znalostí a dovedností vztahujících se ke sféře zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě a k oblasti preventivní, diagnostické a léčebné nutriční péče.

Cílem předmětu Nutriční a dietologická péče III. je osvojení praktických dovedností a návyků z oblasti zajišťování nutričních potřeb pacientů/klientů a působení léčebné výživy v oblasti klinických oborů a komunitní péče. Vede k praktickému procvičení různých technologických úprav v dietním stravování.

Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do jednoho ročníku, a to čtvrtého. Předmět je mezipředmětově propojen s předměty Nauka o potravinách, Léčebná výživa a Nutriční péče I. a II.. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pracovali kvalitně a pečlivě, dodržovali normy pokrmů a technologické postupy vhodné pro jednotlivé diety, neplýtvali materiálními hodnotami, byli schopni se kriticky dívat na výsledky své práce.

Strategie výuky

Vyučování má praktický charakter. Žáci si ověřují teoretické znalosti o technologických úpravách praktickou přípravou v odborné učebně. Při výuce je třeba dodržovat zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Žáci jsou vedeni k osvojení bezpečných pracovních postupů. Součástí výuky je hodnocení vlastní práce a práce žáků ve skupině. Dělení třídy je závislé na počtu žáků ve třídě.

Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny školním klasifikačním řádem. Hodnotí se schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky v praxi, schopnost zorganizovat si práci na pracovišti, čistota, pořádek, kvalita připravených pokrmů, samostatnost. Dále se hodnotí dodržování zásad hygieny, hygienických, bezpečnostních a protipožárních předpisů, bezpečných pracovních postupů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

- výuka směřuje v maximální míře k osvojení zejména personálních, sociálních a komunikativních kompetencí;
- z průřezových témat se nejvíce uplatní Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce.

Kompetence k učení

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Matematické kompetence

- umí správně převádět a používat běžné jednotky, kalkulovat finance.

Kompetence využívat IKT prostředky a pracovat s informacemi

- využívá znalosti práce se základním a aplikačním programovým vybavením ve výuce a v praxi;
- dokáže pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- správně využívá informace z různých zdrojů nesených na různých médiích (dietní receptury).

Komunikativní kompetence

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace používá přiměřené verbální i neverbální prostředky v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientuje se v odborné terminologii daného oboru v mluvené i psané podobě,
- jazykové prostředky prakticky a efektivně využívá ke zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů, souvislých textů týkajících se obecných i odborných témat.

Personální a sociální kompetence

- je schopen přijímat radu a kritiku;
- uplatňuje své vědomosti, dovednosti a schopnosti v praxi;
- je schopen sebereflexe;
- odhaduje své schopnosti a možnosti adekvátně situaci;
- je schopen kreativně motivovat své okolí;
- je zodpovědný, důsledný a schopný zorganizovat si práci;
- umí prezentovat svou osobnost i výsledky své práce;
- uvědomuje si hodnoty věcí, umí hospodařit s penězi;
- dbá zásad etiky, diplomacie a asertivního chování.

Kompetence k řešení problémů

- diskutovat o problému;
- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému;
- získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Člověk a životní prostředí

- třídit odpad;
- minimalizovat odpad;
- šetrně nakládat s potravinami a čisticími prostředky.

Člověk a svět práce

- začlenit se do týmové práce, správně plnit zadané úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Přínos předmětu k rozvoji odborných kompetencí

- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- zpracovávat dokumentaci pro zajištění kvality nutriční péče dle systému HACCP;
- provádět činnosti specifické ošetrovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta;
- sestavovat jídelní plán pro diety jednotlivých technologických základů;
- písemně nebo elektronicky normovat pokrmy pro zadané diety a počty strážníků;
- vyčíslit celkovou spotřebu surovin na daný den a vystavit výdejku pro sklad.

4. ročník, 6 h týdně, povinný

Organizace práce v učebně, 8 vyučovacíh hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí základní úkoly a povinnosti při zajišťování BOZP uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními (nástroji, pomůckami, práci na počítači, apod.) na pracovišti a dbá na jejich dodržování uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu vykonává ekonomické a administrativní činnosti související s evidencí a účtováním surovin i hodnocením stravy dodržuje systém kritických bodů HACCP dodržuje zásady ochrany zdraví při práci s potravinami dodržuje zásady protipožární ochrany, ochrany bezpečnosti při práci ve stravování umí porcovat pokrmy s ohledem na požadovanou velikost porce, dbá na vzhled porce používá adekvátní inventář pro jednotlivé typy diet 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce ve skupině seznámení s pracovištěm laboratorní kuchyně školení BOZP systém kritických bodů HACCP seznámení se systémem skladové evidence seznámení s tiskopisy pro práci v předmětu porcování a organoleptická hodnota dietních pokrmů inventář a jeho správné využití v dietním stravování

Diety, dle platného Dietního systému, 224 vyučovacíh hodin

výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě objasňuje zásady zdravé a léčebné výživy připravuje pokrmy základních a speciálních druhů diet léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií objasní možnosti využití léčebné výživy hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení sestavují jídelní plány léčebné výživy odvozuje jednotlivé diety od výchozích stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření při přípravě pokrmů a ve stravování dovede adekvátními způsoby připravovat, uchovávat a distribuovat stravu provádí základní operace účetnictví, včetně ekonomické kalkulace a skladové evidence 	<ul style="list-style-type: none"> sestava jídelního lístku pro jednotlivé diety odvozování jídelního lístku pro jednotlivé diety návrhy úprav jídelních lístků rozpis norem popis technologických postupů propočít energetické a biologické hodnoty příprava pokrmů degustace pokrmů skladová evidence potravin nákup surovin pro přípravu pokrmů tvorba receptur a jídelních lístků pro zadané diety uvedené činnosti jsou aplikovány pro tyto diety: šetřící kašovitá tekutá s omezením tuků s omezením nestravitelných zbytků s přísným omezením tuků strava batolat diabetická diabetická šetřící redukční přísná redukční nízkocholesterolová

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v sortimentu potravin v maloobchodě • dokáže vysvětlit technologický postup a prakticky připravit pokrmy • při degustaci hodnotí výrobek z technologického, estetického i nutričního hlediska • ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> • neslaná šetřící • nízkobílkovinná • diabetická nízkobílkovinná • základní • výživná • strava větších dětí • dieta při potravinových alergiích a intolerancích • dieta s navýšeným obsahem vápníku • dieta s navýšeným obsahem železa • dieta s využitím modulárních dietetik • dieta s využitím sippingových preparátů • dieta pankreatická • dieta bezlepková • dieta bezlaktózová • vegetariánská strava v nemocničním zařízení • dieta při atonické zácpě
---	---